

Сәулет, қала құрылысы және құрылыс
саласындағы мемлекеттік нормативтер
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЕРЕЖЕЛЕР ЖИНАҒЫ

Государственные нормативы в области
архитектуры, градостроительства и строительства
СВОД ПРАВИЛ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

ИНТЕРНАТТЫҚ ҰЙЫМДАРДЫҢ ҒИМАРАТТАРЫ

ЗДАНИЯ ИНТЕРНАТНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ

ҚР ЕЖ 3.02-112-2013*
СП РК 3.02-112-2013*

Ресми басылым
Издание официальное

Қазақстан Республикасы Өнеркәсіп және құрылыс министрлігі
Құрылыс және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері
комитеті

Комитет по делам строительства и жилищно-коммунального
хозяйства Министерства промышленности и строительства
Республики Казахстан

Астана 2025

АЛҒЫ СӨЗ

- 1 **ӘЗІРЛЕГЕН:** «ҚазҚСҒЗИ» АҚ, «ИННОБИЛД» ЖШС
- 2 **ҰСЫНҒАН:** Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Құрылыс, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері және жер ресурстарын басқару комитетінің Техникалық реттеу және нормалау басқармасы
- 3 **БЕКІТІЛГЕН ЖӘНЕ ҚОЛДАНЫСҚА ЕНГІЗІЛГЕН:** Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Құрылыс, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері және жер ресурстарын басқару комитетінің 2014 жылғы 29 желтоқсандағы № 156-НҚ бұйрығымен 2015 жылдың 1 шілдеден бастап

ПРЕДИСЛОВИЕ

- 1 **РАЗРАБОТАН:** АО «КазНИИСА», ТОО «ИННОБИЛД»
- 2 **ПРЕДСТАВЛЕН:** Управлением технического регулирования и нормирования Комитета по делам строительства, жилищно-коммунального хозяйства и управления земельными ресурсами Министерства национальной экономики Республики Казахстан
- 3 **УТВЕРЖДЕН И ВВЕДЕН ВДЕЙСТВИЕ:** Приказом Комитета по делам строительства, жилищно-коммунального хозяйства и управления земельными ресурсами Министерства национальной экономики Республики Казахстан от 29 декабря 2014 года №156- НҚ с 1 июля 2015 года

Осы мемлекеттік нормативті Қазақстан Республикасының сәулет, қала құрылысы және құрылыс істері жөніндегі Уәкілетті мемлекеттік органның рұқсатынсыз ресми басылым ретінде толық немесе ішінара қайта басуға, көбейтуге және таратуға болмайды.

Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Құрылыс және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері комитетінің техникалық және лингвистикалық тексеру жүргізу тапсырмасына (2016 жылғы 7 қарашадағы № 38-02-5-1542 хаты) сәйкес құжат мәтіні өзгертілді.

Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігі Құрылыс және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері комитетінің 2020 жылғы 10 қаңтардағы №7-НҚ және Қазақстан Республикасы Өнеркәсіп және құрылыс министрлігі Құрылыс және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері комитетінің 2025 жылғы 29 мамырдағы №81-НҚ бұйрығына сәйкес өзгертулер мен толықтырулар енгізілді.

ҚР ӨҚМ Құрылыс және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері комитетінің 2024 жылғы 20 қарашадағы №21-05-21/2846-И хатына сәйкес «Кіріспеге», 2-бөлімге, 1.3, 4.3.16, 4.4.2.16, 4.4.2.29, 4.4.2.39, 4.4.2.65, 4.4.2.65, 4.4.2.67, 4.4.2.72, 4.4.2.73, 4.4.3.3, 4.4.3.11, 4.6.2.6, 4.6.2.11, 4.6.3.12 тармақтарға және К.1 кестесіне (мемлекеттік тілде) және «Кіріспеге», 2-бөлімге, 4.4.3.11 тармаққа (орыс тілде) редакциялық түзетулер енгізілді

Настоящий государственный норматив не может быть полностью или частично воспроизведен, тиражирован и распространен в качестве официального издания без разрешения Уполномоченного государственного органа по делам архитектуры, градостроительства и строительства Республики Казахстан.

Текст документа откорректирован в соответствии с поручением Комитета по делам строительства и жилищно-коммунального хозяйства Министерства национальной экономики Республики Казахстан (письмо № 38-02-5-1542 от 7 ноября 2016 года) по технической и лингвистической проверке.

Внесены изменения и дополнения в соответствии с приказами Комитета по делам строительства и жилищно-коммунального хозяйства Министерства индустрии и инфраструктурного развития Республики Казахстан от 10.01.2020 г. №7-НҚ и Комитета по делам строительства и жилищно-коммунального хозяйства Министерства промышленности и строительства Республики Казахстан от 29.05.2025 г. №81-НҚ.

В «Введение», раздел 2, пункты 1.3, 4.3.16, 4.4.2.16, 4.4.2.29, 4.4.2.39, 4.4.2.65, 4.4.2.65, 4.4.2.67, 4.4.2.72, 4.4.2.73, 4.4.3.3, 4.4.3.11, 4.6.2.6, 4.6.2.11, 4.6.3.12 и таблицу К.1 (на государственном языке) и в «Введение», раздел 2 и пункт 4.4.3.11 (на русском языке) внесены редакционные правки в соответствии с письмом Комитета по делам строительства и жилищно-коммунального хозяйства МПС РК от 20.11.2024 года № 21-05-21/2846-И

МАЗМҰНЫ

КІРІСПЕ	V
1 ҚОЛДАНЫЛУ САЛАСЫ.....	1
2 НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР	1
3 ТЕРМИНДЕР МЕН АНЫҚТАМАЛАР.....	2
4 ҚОЛАЙЛЫ ШЕШІМДЕР.....	2
4.1 Негізгі ережелер	2
4.2 Өрт қауіпсіздігі.....	4
4.3 Жер телімін орналастыру	8
4.4 Көлемдік-жоспарлық шешім.....	13
4.4.1 Оқу кешендерінің ғимараттары мен үй-жайларының функционалдық мақсаты мен құрамы	13
4.4.2 Тұрғын кешендер ғимараттары мен үй-жайлардың функционалдық мақсаты мен құрамы.....	15
4.4.3 Сәулет-жоспарлау элементтері	23
4.4.4 Тұрмыстық қатты қалдықтарды шығару	26
4.4.5 Пайдалану сипаттамалары	27
4.5 Ғимараттардың конструктивтік шешімдері және құрылыс конструкцияларын есептеу әдістері.....	28
4.6 Инженерлік қондырғылар	29
4.6.1 Сумен қамту және кәріз жүйесі	29
4.6.2 Жылыту және желдету.....	30
4.6.3 Электр техникалық құрылғылар	33
4.6.4 Жасанды жарықтандыру.....	35
4.7 Халықтың мүмкіндігі шектеулі топтарын қолжетімділікпен қамтамасыз ету.....	37
4.8 Қоршаған ортаны қорғау	37
5 ЭНЕРГИЯ ҮНЕМДЕУ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАРДЫ ҰТЫМДЫ ПАЙДАЛАНУ....	38
5.1 Энергия үнемдеу және жылу шығынын азайту	38
5.2 Табиғи ресурстарды тиімді пайдалану.....	40
А қосымшасы (ақпараттық) Қазақстан Республикасы аумағында құрылатын әртүрлі типтегі интернаттардың функционалдық үдерістерін қамтамасыз ететін нысандар құрамы	41
Б қосымшасы (ақпараттық) Мектеп аумағының функционалдық аймақтарын ескере отырып, мемлекеттік емес интернаттар жер телімдерінің негізгі аймақтарының болжамды ауданы	47
В қосымшасы (ақпараттық) Санаторийлік мектеп-интернаттың сызбасы.....	49
Г қосымшасы (міндетті) Әкімшілік-шаруашылық және санитарлық-тұрмыстық үй-жайлар құрамы мен ауданы	50
Д қосымшасы (міндетті) Тәрбиеленушілердің 1 тобына есептелген тұрғын ұяшық үй-жайларының құрамы мен ауданы	52
Е қосымшасы (ақпараттық) Екі тәрбиелеу тобына арналған тұрғын ұяшықтың сызбасы.....	53

ҚР ЕЖ 3.02-112-2013*

Ж қосымшасы (ақпараттық) Жалпы тәрбие беру мақсатындағы айлардың болжамды құрамы мен ауданы.....	54
К қосымшасы (ақпараттық) Тамақтану блогы-асхана үй-жайларының болжамды құрамы мен ауданы.....	56
Л қосымшасы (міндетті) Медициналық мақсаттағы үй-жайлардың құрамы мен аудан көлемі	57
М қосымшасы (міндетті) Интернаттар тұрғын кешендеріндегі санитарлық аспаптар саны	58

КІРІСПЕ

Осы құжат құрылыс саласын аймақтық және әлемдік әлеуметтік-экономикалық жүйеге біріктіруге бағытталған нормалаудың параметрлік әдісіне сәйкес Қазақстан Республикасының құрылыс саласындағы нормативтік базасының реформасы шегінде әзірленген.

Осы ережелер жинағы интернаттық ұйымдар ғимараттарына қолданылатын «Ғимараттар мен құрылыстардың, құрылыс материалдары мен бұйымдарының қауіпсіздігі туралы» техникалық регламентінің дәлелдемелік базасына кіретін нормативтік құжаттардың бірі болып табылады.

Осы ережелер жинағы ҚР ҚН «Интернаттық ұйымдар ғимараттары» жұмыс сипаттамаларының талаптарына қолайлы шешімдер мен параметрлерді белгілейді және олардың талаптарын орындаудың бірден-бір тәсілі болып табылмайды.

Жұмыс сипаттамаларына қойылатын талаптар ғимаратты пайдалануды, ғимаратты пайдаланушылар үшін қауіпті тәуекелдік факторларды және қауіптілік сипатын (ішкі немесе сыртқы), пайдаланушылар санын (келушілер, қызметкерлер), адамдардың жұмыс істеу ұзақтығын және т. б. жағдайлар мөлшерін ескере отырып қабылданады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЕРЕЖЕЛЕР ЖИНАҒЫ
СВОД ПРАВИЛ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

ИНТЕРНАТТЫҚ ҰЙЫМДАРДЫҢ ҒИМАРАТТАРЫ

ЗДАНИЯ ИНТЕРНАТНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ

Енгізілген күні - 2015-07-01

1 ҚОЛДАНЫЛУ САЛАСЫ

1.1 Осы ережелер жинағы интернаттық ұйымдар ғимараттарының аумағын жоспарлауға, ғимараттар мен жайлардың көлемдік-жоспарлық және конструктивтік шешімдеріне, функционалдық топтарына, инженерлік қамтамасыз етілуіне және өрт қауіпсіздігіне қолайлы шешімдерді белгілейді.

1.2 Осы ережелер жинағы жаңадан салынатын және реконструкцияланатын білім беретін интернаттық ұйымдар (бұдан әрі - интернаттар) ғимараттарына таратылады, олардың қауіпсіздігіне, сондай-ақ пайдалану сипаттамаларына қолайлы шешімдерді белгілейді.

1.3 Осы ережелер жинағының қолайлы шешімдері жалпы білім беру мекемелерінің нысандарына, сондай-ақ мүгедектігі бар балаларға арналған үйлер мен интернаттарға таратылмайды.

2 НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР

Осы ережелер жинағын қолдану үшін мынадай сілтемелік нормативтік құжаттар қажет.

ҚР ЕЖ 2.02-102-2022 Ғимараттар мен имараттардың өрт автоматикасы.

ҚР ЕЖ 2.04-104-2012 Табиғи және жасанды жарықтандыру.

ҚР ЕЖ 2.04-103-2013 Ғимараттар мен имараттарды найзағайдан қорғау құрылғысы.

ҚР ЕЖ 3.01-101-2013 Қала құрылысы. Қалалық және ауылдық елді мекендерді жоспарлау және құрылысын салу.

ҚР ЕЖ 3.02-111-2012 Жалпы білім беру мекемелері.

ҚР ЕЖ 3.02-121-2012 Қоғамдық тамақтану объектілері.

ҚР ЕЖ 3.02-101-2012 Көп пәтерлі тұрғын ғимараттар.

ҚР ЕЖ 3.02-106-2012 Қонақ үйлерді жобалау.

ҚР ЕЖ 3.02-118-2013 Жабық спорт залдары.

ҚР ЕЖ 3.02-120-2012 Мәдени ойын-сауық мекемелері.

ҚР ЕЖ 3.02-112-2013*

ҚР ЕЖ 3.06-101-2012 Ғимараттар мен имараттарды халықтың қимылы шектеулі топтары үшін қолжетімділіктің есебімен жобалау.

ҚР ЕЖ 4.01-101-2012 Ғимараттар мен имараттардың ішкі су құбыры және кәрізі.

ҚР ЕЖ 4.01-103-2013 Сумен жабдықтау мен кәріздің сыртқы желілері және имараттары.

ҚР ЕЖ 4.02-101-2012 Ауаны жылыту, желдету және кондиционерлеу.

ҚР ЕЖ 4.02-105-2013 Қазандық құрылғылары.

ҚР ЕЖ 4.04-106-2013 Тұрғын және қоғамдық ғимараттарды электрмен жабдықтау. Жобалау ережелері.

Ескертпе - Осы құрылыс нормаларын пайдаланған кезде ағымдағы жылғы жағдай бойынша жасалатын «Сәулет, қала құрылысы және құрылыс саласындағы Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын нормативтік құқықтық және нормативтік-техникалық актілер тізбесі», «Қазақстан Республикасының стандарттау бойынша нормативтік құжаттар көрсеткіштері» және «Қазақстан Республикасының стандарттау бойынша мемлекетаралық нормативтік құжаттар көрсеткіші» ақпараттық тізімдемесі және ай сайын шығатын тиісті ақпараттық бюллетень-журнал бойынша тексерген жөн. Егер сілтеме құжат ауыстырылса (өзгерсе), онда осы нормативті пайдаланған кезде ауыстырылған (өзгертілген) құжатты басшылыққа алу керек. Егер сілтеме құжат ауыстырусыз күшін жойса, онда оған сілтеме жасалған ереже осы сілтемеге қатысы жоқ бөлігіне қолданылады.

3 ТЕРМИНДЕР МЕН АНЫҚТАМАЛАР

Осы ережелер жинағында осы нысандарға арналған құрылыс нормаларында келтірілген терминдер және анықтамалар, сондай-ақ тиісті анықтамалары бар мынадай терминдер қолданылады:

3.1 Жертөле қабаты: Жай биіктігінің жартысына қарағанда, жердің жоспарлық белгісінен төмен еден белгісі бар қабат немесе жер астындағы бірінші қабат.

3.2 Санитарлық-ауалық қондырғылар: Нысан аумағында орналасқан, бір бөлігі жер үстінде және қазылған шұңқыры бар орталықтандырылған кәріз жүйесімен байланысы жоқ дәретхана.

4 ҚОЛАЙЛЫ ШЕШІМДЕР

4.1 Негізгі ережелер

4.1.1 Интернаттық ұйымдар мынадай негізгі функционалдық үдерістерді қамтамасыз етуі тиіс: оқыту; тұру (демалыс күндері мен мектеп демалыстарын қоса алғанда, аптасына бес күн тәулік бойы, күндізгі, жыл бойы); тамақтану; тәрбиелеу; кәсіптік дайындық; демалыс; емделу және аурулардың алдын алу; тәрбиеленушілерге әкімшілік-шаруашылық және санитарлық-тұрмыстық қызмет көрсету.

4.1.2 Интернаттық ғимараттардың көлемдік-жоспарлық шешімдеріне қойылатын төмендегідей талаптарды ескере отырып жобалануы тиіс:

а) интернаттар сыйымдылығы;

б) интернаттық ғимараттардың жоспарлау шешімдері үй-жайлардың негізгі функционалдық топтарға бөлінуін қамтамасыз ету керек: тұрғын, оқу, жалпы тәрбие беру

арнауындағы, медициналық мақсаттағы әкімшілік-шаруашылық және санитарлық-тұрмыстық (тамақтану блоктары, кір жуу бөлмелері және т. б.), сыныптан тыс сабақтарға, сабақ дайындауға, музыка және дене шынықтыру сабақтарына, еңбек қызметіне арналған жайлар;

в) үй-жайлардың жекелеген топтарының өзара орналасуы ыңғайлы әрі қысқа байланысты қамтамасыз ету қажет;

г) жекелеген пәндер бойынша арнаулы кабинеттерді оқу-өндіріс үй-жайларының жалпы кешенінде орналастыру керек;

д) ғимараттарда тұрғын үйлердің әкімшілік-шаруашылық және жалпы арнауындағы үй-жайлардан оқшаулануын қарастыру қажет.

4.1.3 Интернаттардың (оның ішінде мемлекеттік емес) сыйымдылығы А қосымшасына сәйкес функционалдық үдерістерді қамтамасыз ететін берілетін білім деңгейлеріне, жергілікті жағдайларға және интернаттардың түрлеріне байланысты жобалау тапсырмасымен белгіленеді.

4.1.4 Интернаттық ғимараттарды ірі қалаларда, биіктігі төрт қабаттан асырмай, ал өзге қалалар мен ауылдарда үш қабаттан асырмай жобалаған жөн. Бастауыш мектеп тәрбиеленушілеріне арналған тұрғын ұяшықтарын екінші қабаттан жоғары орналастыруға жол берілмейді.

4.1.5 Сейсмикалық аудандардағы интернаттар қабаттылығы қолданыстағы нормативтік-техникалық құжаттар талаптарын ескере отырып қабылданады.

4.1.6 Интернаттардың көлемдік-жоспарлық және конструктивтік шешімдері олардың келешектегі дамуын ескеру тиіс. Көлемдік-жоспарлық шешімдерінің негізіне кешеннің одан ары даму мүмкіндігін қамтамасыз ететін икемді жоспарлау ұстанымдарын негізге алу ұсынылады.

4.1.7 Интернат ғимараттарының сәулеттік-кеңістіктік шешімі, олардың сәулеті ауқымды, көркем, сан алуан болуы және балалардың қабылдау ерекшелігін ескеруі тиіс.

4.1.8 Интернаттарды сәулет құралдарымен жобалаған уақытта функционалдық блоктар кеңістігінің мақсатына, ғимараттың ішкі көрінісінің табиғатпен байланысына, оқу және тұрғын үй-жайларындағы кеңістіктің өзгеруіне, декоративтік мүсіндердің пайдаланылуына және т. б. байланысты әртүрлі орындалуына қол жеткізу қажет.

4.1.9 Интернаттарды жобалаған уақытта шаруашылық және өндірістік бағыттардың тұрғындар мен келушілердің бағыттарымен қосылуына және қиылысуына жол бермеу қажет.

4.1.10 Санаторийлік мектеп-интернаттардың ғимараттары мен үй-жайларын жобалаған уақытта төмендегідей міндеттердің шешілуін қамтамасыз ету қажет:

а) тұру, оқу, емделу және қызмет көрсету жағдайларын арттыру;

б) интернаттың экологиялық қолайлы орта мен валеологиялық кеңістігін ұйымдастыру;

в) санаторийлік қызмет көрсетудің қолданыстағы әдістерін одан әрі жетілдіріп, жаңа әдістерді енгізу жолымен емдеу және оқыту ұйымының болашақ даму мүмкіншілігі;

г) балалар мен жасөспірімдердің емдеу үдерісін ынталандыратын кешендердің сәулет-көркемдік сапасын арттыру.

Санаторийлік мектеп-интернатты жыл бойы жұмыс істейтіндей жобалау қажет. Мұндай интернаттардың базасында жазғы демалыс кезінде екі ауысымнан асырмай санаторий типіндегі сауықтыру лагерін ашуға болады.

4.1.11 Интернаттар үй-жайларындағы жол берілетін шу деңгейін қолданыстағы нормативтік құжаттар талаптарына сәйкес қабылдау қажет.

4.1.12 Жұмысы дірілдің, шудың шығуымен, иістің бөлінуімен, жоғары ылғалдылық режимімен, зиянды заттардың бөлінуімен байланысты үй-жайларды (желдету камералары, суыту камералары, жылу пункттері және т. б.) жатын бөлмелермен, оқу үй-жайларымен және медициналық бөлім үй-жайларымен шектестеріп, сондай-ақ олардың төменгі және үстіңгі жағына орналастыруға жол берілмейді.

4.1.13 IB, IIB, IIIA, IIIB, IVA және IVГ климаттық қосымша аудандарында құрылысын салу үшін жобаланатын интернат ғимараттарына кіретін сыртқы есіктер қос тамбурлар арқылы қарастыру қажет.

4.1.14 Интернаттық ұйымдар бөлмелерінің биіктігі былай қарастырылуы керек:

- а) оқу – 3 м кем емес;
- б) тұрғын – 2,7 м кем емес;
- в) техникалық - конструкциялардың шығыңқы астыңғы деңгейіне дейін 2,2 м кем емес.

4.1.15 Мектеп орналасқан жерден 15 км астам қашықтықта тұратын оқушылар үшін, сондай-ақ қолайсыз ауа райында мектепке көліктің қатынауына мүмкіншілік болмаған кезде, мектеп жанындағы интернат мекеменің жалпы сыйымдылығының кемінде 10 % есебінен қарастырылады.

4.1.16 Интернаттарды жобалау кезінде берілетін білім деңгейіне байланысты негізгі сынып үй-жайларының адамға толуының төмендегідей есептік көрсеткіштеріне негізделу ұсынылады:

- а) бастапқы білім (Б) - 20 тәрбиеленуші;
- б) негізгі орта білім (БН (Б ескерілуісіз) - 25 тәрбиеленуші;
- в) жалпы орта білім (О) - 20 тәрбиеленуші.

4.1.17 Интернаттардың оқу кешені құрылымының жинақталуы ҚР ЕЖ 3.02-111 ескерілуімен берілетін білім деңгейіне сәйкес қабылданады.

4.1.18 Интернаттар бейімделген ғимараттарда орналастырылған жағдайда, үй-жайлар жиынтығы мен олардың ауданы интернаттардың түріне, тәрбиеленушілер саны мен жас мөлшеріне, сыныптар санына қарай осы ережелер жинағының талаптарына және ҚР ЕЖ 3.02-111 сәйкес айқындалады.

4.2 Өрт қауіпсіздігі

4.2.1 Интернаттар аумағының жоспарлауы және ғимараттар мен құрылыстардың көлемдік-жоспарлау шешімдері ҚР ЕЖ 3.01-101, өртке қарсы талаптарға, сондай-ақ осы ережелер жинағында белгіленген параметрлерге сай келуі керек.

4.2.2 Өртке қарсы қорғаныстың инженерлік шараларына төмендегілер жатады:

- а) сыртқы өрт сөндіру көздері;
- б) ішкі өртке қарсы су құбыры;
- в) апатты және эвакуациялық жарықтандыру;
- г) автоматты өрт сигнализациясы;
- д) өрт шыққан уақытта тәрбиеленушілерге хабар тарату және эвакуациялауды басқару жүйесі;

е) түтін шығару жүйесі;

ж) орталық күзет пультін ұйымдастыру және тәулік бойғы кезекшілік жүргізілетін қауіпсіздік жүйелерін басқару.

4.2.3 Интернаттық ұйымдарда инженерлік жабдықтарды және диспетчерлеуді автоматтандырылған басқару жүйесін қарастыру ұсынылады.

Инженерлік жабдықтаумен және диспетчерлеумен автоматтандырылған басқару жүйесін орнату қажеттілігі жобалау тапсырмасымен белгіленеді.

4.2.4 Өрт дабылы іске қосылған уақытта өртке қарсы қорғаныстың автоматтандырылуы төмендегі жағдайларда сигналдардың берілуін қарастыру қажет:

а) ортақ алмаспалы желдетілудің өшіп қалуы;

б) артық ауа қысымын азайту және түтін кетіру жүйелерінің қосылуы;

в) отты өткізбей ұстап қалатын клапандардың жабылуы;

г) түтін кетіретін тиісті клапандардың ашылуы;

д) жұмыс өрт сөндіру сорғысының қосылуы, бұл ретте сорғылардың автоматтандырылу схемасы автоматты түрде резервтегі сорғының қосылуын қамтамасыз етуі керек;

е) су өлшеу тораптарының айналымды тораптарында электр ысырмалардың ашылуы. Өрт сөндіру сорғысы (егер бар болса) мен электр ысырмаларды қашықтықтан өрт сөндіру қрандарының шкафтарында орналасқан батырмалардың көмегімен қосу қажет.

Сондай-ақ өртке қарсы клапандарды және электр қозғалтқыштар мен электр жетегінің клапандарын орындарында сынау үшін ауыстырып-қосқыштарды қашықтықтан басқаруды қарастыру қажет.

4.2.5 Жертөлелерде, техникалық қойма астында, ал олар болмағанда, цокольдық және бірінші қабатта инженерлік коммуникациялардың қосылуын тығыздағыштармен қамтамасыз ету қажет.

4.2.6 Интернаттар ғимараттарының жертөле немесе астыңғы қабаттарда орналасқан үй-жайлар тобынан бірінші қабатқа шығатын есікті ашық баспалдақтармен және ортақ баспалдақ клеткасымен байланыспаған бөлек баспалдақ клеткалар арқылы орнатуға болады.

4.2.7 Эвакуациялауға арналған жолдардың енін есептеген кезде интернат ғимараттарының бір мезетте болатын адамдардың ең көп саны осы қабатта орналасқан тұрғын ұяшықтары үй-жайларының сыйымдылығына қарай анықталуы тиіс.

4.2.8 Ішінде бір уақытта 15 артық тәрбиеленуші бола алатын үй-жайлардан шығатын есіктердің ені кемінде 1 м болуы керек.

4.2.9 Ғимараттардағы баспалдақ белдеуінің ені баспалдақ клеткасына шығатын жердің енінен кем болмауы керек.

4.2.10 Эвакуациялау кезінде әрбір қабатта сыртқы қабырғалардағы жарық саңылаулары арқылы өтетін күннің жарығы түсетін ауданы кемінде 1,2 м² Л I типті кәдімгі баспалдақ клеткаларын қарастыру ұсынылады.

4.2.11 Баспалдақ клеткаларында сыртқа ғимараттың қасындағы аумаққа тікелей немесе қалқалары бар түйісетін дәліздерден алшақ есіктері бар вестибюль арқылы шығатын есіктер болуы тиіс. Эвакуациялау кезінде шығатын есіктерді орналастырған уақытта екі баспалдақ клеткасынан ортақ вестибюль арқылы олардың біреуінде вестибюльге шығатын есіктен басқа, сыртқа тікелей шығатын есік болуы керек.

4.2.12 Дәліздерді 2 типті (ЕІ 15) өртке қарсы арақабырғалармен ұзындығы 60 м аспайтын жер телімдеріне бөлу қажет.

4.2.13 Дәліздердің енін есіктердің эвакуациялау жолының бір жақты ашылатын есік бетінің жарты еніне және есік екі жақты ашылатын болса, есік бетінің бүкіл еніне ұлғайтылған ең төменгі енінің қамтамасыз етілуімен эвакуациялау бағытына қарай ашылуының ескерілуімен қабылдау қажет.

4.2.14 Ғимараттың немесе құрылыстың биіктігі өзгертін болса, баспалдақтар, пандустар немесе басқа да көтергіш құрылғылар қарастыру қажет.

Эвакуациялау жолының жерінде есік табалдырықтарын қоспағанда, биіктіктер пен кедергілердің болуына жол берілмейді. Биіктіктер өзгертін жерлерде биіктігі кемінде үш басқыштан тұратын баспалдақтар қарастыру қажет (басқыштардың биіктігі кемінде 0,12 м болғанда). Биіктігі алысырақ жерлерде еңісі 1:6 аспауы тиіс пандусты қарастыру қажет.

4.2.15 Тұрғын ұяшықтарындағы үй-жайларды блоктарда қоғамдық ғимараттарға қойылатын талаптарға сәйкес орналастыру қажет.

4.2.16 Ортақ дәліздерге, тамбурлы-шлюздерге апаратын барлық типтегі баспалдақтар клеткаларының есіктерін, есептік сыйымдылығы 50 адамнан астам үй-жайлардан шығатын есіктерді, сондай-ақ түтінге қарсы желдету мәжбүрлі жүзеге асырылатын үй-жайлар есіктерін түтін өткізбейтіндей жобалау қажет.

4.2.17 Интернаттардың жатын үй-жайларын 1 типті өртке қарсы аражабындармен және қабырғалармен оқшауландырылған блоктарға немесе ғимарат бөліктеріне орналастыру қажет.

4.2.18 Интернаттар құрамында қарастырылатын тамақтану блоктарын негізгі ғимараттан 2-ші типті өртке қарсы аражабындармен және қабырғалармен оқшауландыру қажет. Бұл жағдайда бір қабаттың шегінде орналастырылатын көрсетілген үй-жайлар үшін 2-ші типті қабырғалардың орнына 1-ші типті өртке қарсы қалқаларды орналастыру жол беріледі.

4.2.19 Спорт залдары мен дене шынықтыру-сауықтыру үй-жайларын, сонымен қатар акт залдарын және тәрбиеленушілерінің саны 50 артық басқа да үй-жайларды 1-ші типті өртке қарсы арақабырғалармен және 3-ші типті аражабындармен ажырату қажет.

4.2.20 Ағаш өңдеу шеберханалары мен металл мен ағаш өңдейтін жинақталған шеберханадан бірден сыртқа (жылытылатын тамбур арқылы) немесе сыныптардан, оқу кабинеттері мен зертханалардан шығатын есіктері жоқ шеберханаға тиіп тұрған дәліз арқылы шығатын қосымша есік қарастыру қажет.

4.2.21 Ауданы 200 м² және одан артық киім сақтау үй-жайларын түтін кетіру жүйесімен жабдықтау қажет. Түтін кетіру желдеткіштері түтін шыққан уақытта қашықтықтан жұмыс істейтін өрт туралы хабар беретін хабарландырғыштардан қосылуы тиіс. Ауа сору-шығару желдету жүйесімен оқшауландыруды сол сияқты өрт кезінде қарастыру қажет.

4.2.22 Автоматты өрт сигнализациясын (бұдан әрі - АӨС) үй-жайларда осы құжатқа және ҚР ЕЖ 3.02-111 сәйкес қарастыру қажет.

4.2.23 АӨС іске қосу сигналының құрылғысы кезекші қызметкерлер тәулік бойы болатын үй-жайдан шығарылады.

4.2.24 Интернат ғимараттарын адамдарға өрт туралы хабарлау құралдарымен

қолданыстағы нормативтік құжаттар талаптарына сәйкес жабдықтау қажет.

4.2.25 Вестибюльдерде, дәліздерде, рекреацияларда, спорт және акт залдарында, шеберханаларла, баспалдақ клеткаларында негізгі өтпелер мен баспалдақ басқыштарының жолағы бойынша апатты жарықтандыру (еденде 5 лк кем емес) жабдықтау қажет.

4.2.26 Аккумулятор тұратын бөлмені, оңай тұтанатын және жанғыш сұйықтықтарды, жанғыш газдар мен оттегі, целлулоид бар баллондарды және басқа да оңай тұтанатын материалдарды балалар орналасқан ғимараттарда, сондай-ақ жертөле және астыңғы қабаттағы үй-жайларда сақтауға жол берілмейді.

4.2.27 Ғимараттағы кабелдер мен электр желілер от алауының таралуына төзімді, ал баспалдақ клеткалары мен дәліздерде жүргізілген жағдайда түтін түзу қабілеті орташа, жану өнімдерінің уыттылығының қаупі аз болуы тиіс.

4.2.28 Интернаттар ғимараттарының отқа төзімділік дәрежесін қолданыстағы нормативтік-техникалық құжаттар талаптарына сәйкес қабылдау қажет.

4.2.29 Эвакуация кезінде шығатын екінші есік ретінде ғимараттарда барлық климаттық аймақтарда еңісі 1:1 аспайтын сыртқы ашық баспалдақтар (3 типті баспалдақтар) қарастыруға болады.

3-ші типті баспалдақтардың 45 ° бастап 60 ° дейінгі еңіс сақталған жағдайда:

- а) 2 жақтан ұстағыштар жасау;
- б) алаңдар мен басқыштарды тормен жабу;
- в) қабат деңгейінде алаң ауданын ұлғайту қажет.

4.2.30 Үй-жайдан шығатын бір-бірінен анағұрлым қашық орналасқан эвакуациялау жолдары арасындағы ең төменгі арақашықтықты (L), м, (1) формула бойынша анықтау қажет:

$$L \geq 1,5 \sqrt{P}, \quad (1)$$

мұнда P – үй-жайдың периметрі, м.

4.2.31 Өртке қауіпсіз аймақ ауданы құтқарылатын бір құтқарылушыға үлестік аудан нәтижесінде қабатта қалған оқитын тәрбиеленушілерге есептелуі тиіс, алайда 0,75 м²/адам кем емес.

4.2.32 Өртке қауіпсіз аймақ құрамына қабаттағы өзге үй-жайлардан арасы өртке қарсы қалқалармен бөлінген тиіп тұратын лоджаның немесе балконның ауданы кіруі мүмкін.

4.2.33 Өртке қарсы аймақтарды тігінен орналасқан коммуникациялардың жанында қарастыру немесе Н 1-ші типті түтінделмейтін баспалдақ клеткасына шығатын есігі бар бірыңғай торап ретінде жобалау қажет.

4.2.34 Өртке қарсы аймақ өзге үй-жайлар мен тиіп тұрған дәліздерден отқа төзімділік шектері: қабырғалар - REI 90, аражабындар - REI 60, есіктер мен терезелер - 1-ші типті өртке қарсы қалқалармен бөлінуі тиіс.

4.2.35 Өртке қарсы аймақтардың конструкциялары К0 класты болу, әрлеу материалдары мен аражабындар өрт қауіпсіздігі бойынша талаптарға сәйкес болу қажет.

4.2.36 Өртке қауіпсіз аймаққа кіретін есіктер жақтаулары нығыздалған өздігінен жабылатын өртке қарсы болуы тиіс.

4.2.37 Өртке қауіпсіз аймақ түтінделмейтін болуы тиіс. Өрт кезінде эвакуациялау

кезінде шығатын есіктің біреуі ашық тұрған уақытта 20 Па артық қысым түзілуі керек.

4.2.38 Барлық өткелдер, ғимараттан шығатын эвакуациялау жолдары мен шығулар бос болуы керек. Интернат ғимараттары жарқырайтын «Шығу» көрсеткіштерімен, эвакуациялау кезінде жүретін жолдың бағытын көрсететін тақтайша жазулармен, жақсы көрінетін жерлерге орналастырылған эвакуациялау жоспарларымен, төтенше қызметтерді шақыру телефондары жазылған тақтайша жазулармен қамтамасыз етілуі тиіс.

4.2.39 Ғимараттардың көтергіш элементтердің R-60 артық отқа төзімділігінің талап етілетін шегін қамтамасыз ету үшін тек конструктивтік қорғанысты (әрлеу, бетондау, сылау және т. б.) қолдануға болады.

4.2.40 Өртке қарсы қалқалардың отқа төзімділігі оның элементтерінің отқа төзімділігімен: сүйенетін қалқаның, конструкцияның, олардың арасындағы бекіту тораптарының орнықтылығын қамтамасыз ететін қоршау конструкцияларының бөлігімен анықталады.

4.2.41 Олар сүйенетін қалқаның орнықтылығын қамтамасыз ететін конструкциялардың және олардың арасындағы бекіту тораптарының отқа төзімділік шектері R белгісі бойынша өртке қарсы қалқаның қоршау бөлігінің отқа төзімділігінің талап етілетін шегінен кем түспеуі тиіс.

Ғимараттар арасындағы өтпелердің қоршау конструкцияларының отқа төзімділік шектері негізгі ғимараттың қоршау конструкцияларының отқа төзімділік шегіне тең болуы тиіс.

4.3 Жер телімін орналастыру

4.3.1 Интернаттарды оқшауланған және құрылысқа қолайлы, ҚР ЕЖ 3.01-101 талаптарына сай келетін жер телімдеріне орналастыру қажет.

4.3.2 Өзге функционалдық мақсаттағы ғимараттар мен құрылыстардан санитарлық бөліністерді ҚР ЕЖ 3.01-101 талаптарына сәйкес қабылдау қажет.

4.3.3 Интернат ғимараттарынан қалалардағы қызыл жолақтарға дейінгі қашықтық 25 м кем емес, ауылдық елді мекендерде 10 м кем болмауы тиіс.

Интернаттардың тұрғын ұяшықтары мен оқу корпустарының арасындағы санитарлық бөліністер 50 м аспауы, интернаттардың негізгі ғимараттарынан автомагистральдарға дейін 150 м кем емес, жергілікті арнауудағы жолдарға дейін 30 м кем емес және шаруашылық аймақтарға дейін 100 м кем болмауы керек.

4.3.4 Жер телімдері гараждар мен автокөлік саны: 10 машина - кемінде 15 м, 10 бастап 100 дейінгі машина - кемінде 25 м, 100 машинадан артық - кемінде 50 м ашық тұрақтарға дейінгі арақашықтыққа бөлінеді.

4.3.5 Ғимаратты жер теліміне күн жарығы мен ауа айналымына мүмкіндік беріп, терезелері екі жаққа қаратылатындай орналастыру қажет.

4.3.6 Интернаттарды ортақ қолданыстағы жасыл аймақтардың (саябақтардың, бақшалардың, бульварлардың скверлердің және т. б.) қасынан орналастыру ұсынылады.

4.3.7 Интернаттар аумағы бүкіл периметрі бойынша кемінде 2 м биіктікпен қоршалып, оқшауланған көлік өтетін кем дегенде екі жақындайтын жол (негізгі және шаруашылық) қарастырылады. Жер телімін қоршауға болатын кез келген, бірақ құрылыс

конструкциялары берік материалмен қоршалуы тиіс. Қоршауды металл қаңқалы маталы тордан орындауға жол беріледі. Қоршау бойымен ағаштар мен бұталар отырғызылған жасыл желектер жолағын қарастыру қажет.

4.3.8 Кемінде 100 м қашықтықтағы интернаттар ғимаратына жақын жолдар, білім беру мекемелерінің аумағына кіретін көлік жолдары мен кіретін есіктер, көлік өтетін жолдар, жолақтар, оның ішінде шаруашылық ғимараттарға, қоқыс жинайтын алаңдарға, санитарлық-аула қондырғыларына жақын жолдар асфальтпен, бетонмен немесе басқа қатты жабынмен қапталуы тиіс.

4.3.9 Функционалдық аймақтардың құрамы мен нормативтік көрсеткіштері, оларды жоспарлық ұйымдастырылуы және интернат алаңдарының жабдықталуы ҚР ЕЖ 3.02-111 сәйкес қабылданады.

Мектеп аумағының функционалдық аймақтарын ескере отырып, мемлекеттік емес интернаттардың жер жер телімдерінің негізгі аймақтарының болжамдық алаңдары Б қосымшасында келтірілген.

4.3.10 Санаторийлік мектеп-интернаттың функционалдық ұйымының ұсынылатын сызбасы В қосымшасында келтірілген.

Интернат үй-жайларының құрылымы мен құрамы жобалау тапсырмасында нақтыланады.

4.3.11 Санаторийлік мектеп-интернаттардың бас жоспарын әзірлеген кезде:

- а) жер теліміне жаяу жүргіншілер мен көлік ағынының қиылысуына жол бермеу;
- б) жер телімінің барлық функционалдық аймақтары, алаңдарына, сонымен қатар кіретін есіктерге, көркейту элементтеріне және сыртқы инженерлік жабдыққа жақындайтын ыңғайлы жолдарды қамтамасыз ету;
- в) өзара жабық өтпелермен байланыспаған, жер телімінде бөлек тұрған нысандар бар кешен ғимараттарына кіретін есіктер арасында тез жететін байланыстарды қамтамасыз ету қажет.

4.3.12 Санаторийлік мектеп-интернаттардың аумағын ұйымдастырған уақытта мынадай функционалдық аймақтарды қарастыру қажет:

- а) тұрғын - жатын корпустарды (оқшау орналасқан жағдайда), таңғы гимнастика жасауға арналған алаңдарды, ойын алаңдарын орналастыру үшін;
- б) оқу - санаторийлік мектеп-интернаттардың ғимараттарын орналастыру үшін;
- в) оқу-тәжірибелік - өсімдіктер өмірінің үдерістерін зерттеу, агротехника жұмыстарын жүргізу және метеорология, ботаника және биология бойынша тәжірибелік дағдыларға баулу үшін;
- г) емдеу-сауықтыру - медициналық бөлімшенің корпустарын (оқшау орналасқан жағдайда), емдеу-сауықтыру әдістемесіне сәйкес сабақтар өткізілетін ашық алаңдар мен трассалар орналастыру үшін;
- д) дене шынықтыру-сауықтыру – дене шынықтыру жаттығуларымен және спортпен айналысуға арналған алаңдарды, құрылыстар мен құрылғыларды орналастыру үшін;
- е) мәдени-бұқаралық қызмет көрсету – қоғамдық тамақтану, бос уақытта қызмет көрсету нысандарын (оқшау орналасқан жағдайда), ашық эстрадаарды, билеу алаңдарын және т. б. орналастыру үшін;
- ж) демалыс - ойын алаңдарын орналастыру үшін;

и) кіретін – қоғамдық және тұрғын арнауындағы үй-жайларға және қабылдау-әкімшілік корпусқа кіреберіс алдында көркейтілген алаңдар орналастыру үшін;

к) көгалдандыру – серуендеу, тыныш демалыс, климатотерапия және т.б. үшін;

л) шаруашылық – коммуналдық-шаруашылық арнауындағы үй-жайларды, автокөлік тұрақтарына арналған алаңдарды және қоқыс жинайтын алаңдарды орналастыру үшін.

4.3.13 Жер телімінде келесідей тікелей байланысты қамтамасыз ету қажет:

а) дене шынықтыру-сауықтыру үй-жайларының және медициналық бөлімше үй-жайларының блоктары, демалыс аймақтары, тұрғын аймақ бар дене шынықтыру-сауықтыру және емдеу-сауықтыру аймақтарының;

б) оқу үй-жайларының блоктары және қажет болған уақытта шаруашылық аймағы бар оқу-тәжірибелік аймақтың;

в) тиісті жастар тобына арналған жатын үй-жайлар блоктары бар барлық жастағы оқушыларға арналған демалыс аймағының.

Шаруашылық аймақ өзге аймақтардан оқшауланған болуы тиіс.

4.3.14 Шаруашылық аймақты көлік жақындайтын бөлек жол ұйымдастырып, интернат жер телімінің шекарасына орналастыру қажет. Шаруашылық аймақтың асхана алаңымен ыңғайлы байланысуын қамтамасыз ету қажет. Шаруашылық құрылыс нысандары салынған жер телімі негізгі құрылыс нысандарының жер теліміне қатысты жел тиетін жақтан орналасуы тиіс.

4.3.15 Қосымша өндірістік аймақтар қолданыстағы нормативтік құжаттар талаптарына сәйкес жабдыкталуы мүмкін.

4.3.16 Функционалдық аймақтар көлемі ғимаратты жобалау тапсырмасымен белгіленеді.

4.3.17 Демалыс аймағындағы ойын алаңдарын мектеп жасы әртүрлі балалар үшін бөлек болғанын қарастыру ұсынылады. Ойын алаңдарының саны балалардың оқшауланған тобына, топ-сыныбына немесе қосымша тобына есептеледі.

Демалыс аймақтарын жасыл аймақтармен бір кешенде жобалаған жөн.

4.3.18 Демалыс аймағында:

а) алаңды осы жас тобындағы барлық оқушылардың бір уақытта пайдалану мүмкіндігіне қарай 1 - 4 сынып оқушыларының қозғалмалы ойындарына арналған алаң;

б) 1 сынып оқушыларына арналған ойын алаңы;

в) 5 - 9 сынып оқушыларының демалысына арналған алаң, соның ішінде осы жас тобындағы оқушылардың 50 % қамтылатынына қарай қозғалмалы ойындарға арналған алаң және оқушылардың қалған тобының демалысына арналған алаң болады.

4.3.19 Ойын алаңдарында шөп-құм төсемі болуы тиіс; ірі құм төсеуге тыйым салынады. Ойын алаңдарына аласа, оңайшылықпен тапталмайтын шөп (жоңышқа, тимофеевка, райграс, шалғындық мятлигі, жолжелкен және т. б. қоспасы) отырғызу қажет. Балаларды атмосфералық жауын-шашыннан, артық күн радиациясынан және күшті желден қорғау үшін ойын алаңдарында көлеңкелейтін қалқалармен мен павильондарды қарастыру қажет. Павильондар желден кем дегенде екі жақтан қорғалуы және кем дегенде бір жағы оңтүстікке қаратылуы керек.

4.3.20 Балаларын көруге келетін ата-аналар үшін отырғыштармен және көлеңке түсіретін қалқалармен жабдыкталған демалыс орындарын қарастыру қажет.

4.3.21 Интернат жер телімдерінің көлемі олардың жобалау сыйымдылығына

байланысты ҚР ЕЖ 3.01-101 талаптарына сәйкес қабылданады.

4.3.22 Жалпы білім беретін мектеп-интернаттың сыйымдылығы кезінде 1 оқушыға жер телімінің ұсынылатын ауданы кемінде:

- а) 200 артық 300 дейін - 70 м²;
- б) 300 бастап 500 дейін - 65 м²;
- в) 500 және одан артық - 45 м².

Жер телімінде интернат ғимараты (жатын корпус) орналасқан жағдайда жер телімінің ауданын 0,2 га ұлғайту қажет.

4.3.23 Жер телімі ауданын 1-кестеде келтірілген ұсынылатын көрсеткіштерді ескере отырып, жобалау тапсырмасымен анықтау қажет.

1-кесте – Жер телімдерінің ауданы

Шаршы метрмен

Мекеменің сыйымдылығы, орын	Аймақтардың 1 орынға тиесілі ауданы	
	шаруашылық аймақ	қызметкерлер тұратын аймақ
100 бастап 150 дейін	12 бастап 15 дейін	10 бастап 15 дейін
151 бастап 300 дейін	9 бастап 12 дейін	9 бастап 12 дейін
300 артық	9 және одан кем	9 және одан кем

Мектептің саласына байланысты жер телімінің ауданы 2,2 га - 2,5 га кем болмауы тиіс.

Жер телімінде тұрғызылған құрылыс нысандарының тығыздығы 20 % аспауы тиіс.

4.3.24 Интернаттар аумағын жер телімінің жалпы ауданының 30 % кем емес құрайтын көлемінде көгалдандыру қарастырылады. Ұй-жайларға түсетін жарық азаймауы үшін бұталарды ғимараттардан 5 м алшақ, ал ағаштарды 15 м алшақ отырғызу қажет. Жасыл желектердің ені көше жақтан 6 м кем емес, ал өзге жақтардан 15 м кем емес құрауы қажет. Жекелеген ағаштарды бұталы желектер жолағымен қоршау ұсынылады.

Көгалдандыру кезінде жемістері улы, сонымен қатар гүлдеген кезде ұрықтары төмен түсіп тұратын ағаштар мен бұталарды отырғызуға жол берілмейді.

Егер жасыл желектер ортақ пайдаланыстағы жасыл аймақтарға (саябақтарға, орман саябақтарына, скверлерге, бульварларға) тікелей тиіп тұратын болса, интернат жер телімдерінің көгалдандырылатын ауданын азайтуға болады.

4.3.25 Интернаттық ұйымдардың ауданында, ауа ағынының ықтимал ластану көздері бар жақтан жел мен шаңнан қорғап тұратын ені 10 м кем болмайтын ағаш және бұта жолақтарын отырғызу қарастырылады.

4.3.26 Шаруашылық аймаққа қарай жүк көлігі жүретін ені 4,5 м кем болмайтын, көлемі 12 м × 12 м кем емес бұрылатын алаңы, тиеу алаңдары мен дебаркадерлерге көлік құралдары жақындай алатын өтпесі бар жол қарастыру қажет. Екі жолақты жол қозғалысы кезінде ғимаратқа кіретін бас және басқа да негізгі есіктерге көлік жақындай алатын жолдың енін 6 м кем алмау қажет. Жаяу жүргіншілер мен аллеялардың енін 1 м кем алмау ұсынылады.

4.3.27 Оқу және қоғамдық арнаудағы функционалдық блоктар орналасқан аймақта басты кіретін есіктің алдында қоғамдық шаралардың өткізілуіне арналған алаң қарастыру

ұсынылады.

4.3.28 Тұрғын аймақтарда газондар, гүлзарлар мен жасыл желектер қарастыру, сондай-ақ демалыс пен үстел ойындарына арналған алаңдарды қалқалармен және беседкалармен жабдықтау, қозғалмалы ойындарға арналған алаңдар және т. б. жасау ұсынылады.

4.3.29 Ауылдық жерде орналасқан интернаттарға жақын жерде жер телімдерін ұлғайту жолымен қосалқы шаруашылық аймақтары жасалуы мүмкін (парниктер, жылыжайлар, оранжереялар, көлемі шағын ауыл шаруашылығы техникасын, бау-бақша құралдарын сақтайтын үй-жайлар және т. б. салу үшін).

4.3.30 Мемлекеттік емес интернаттардың жер телімдері (жер телімінің ауданы 25 % дейін) негізгі функционалдық аумақтарды және қосымша аймақтарды ұлғайту есебінен, және Б қосымшасына сәйкес кеңейтілуі мүмкін.

4.3.31 Рекреациялық аулалардың ауданы бір тәрбиеленушіге кемінде 5 м², бірақ 400 м² кем болмайтын есеппен қабылдану қажет.

5.4.1.32 Интернаттарды арасы жылы өтпелермен біріктірілген бір немесе бірнеше бөлек тұрған ғимараттарда орналастыру қажет.

4.3.33 Жақын маңда орналасқан білім беру ұйымдарының тобына (жалпы білім беру мектептеріне, интернаттарға) оқу тирінің, жабық бассейннің және т.б. ұйымдастырылуын қарастыру ұсынылады.

Дене шынықтыру-спорт аймақтарының аумағындағы интернаттардың тәрбиеленушілері үшін теннис корттары, трамплиндері мен су-сауықтыру процедуралары бар жүзу бассейндері, тренажерлық залдар, сауықтыру кабинеттері және т.б. қарастырылады.

4.3.34 Дене шынықтыру-спорт аймағының элементтерін жобалау кезінде:

а) алаңдардың (жеңілдетілген ережелер бойынша ойнауға арналған) кішірейтілген көлемін қабылдауға;

б) аймақтардың жинақталуын алаңдардың окшаулануының және әмбебап кешенді алаңдардың жасалуының ескерілуімен қарастыруға жол беріледі.

4.3.35 Интернаттардың дене шынықтыру-спорт аймағының құрамында дене шынықтыру сабақтары мен сауықтыру жаттығуларын өткізуге арналған ашық жазық құрылыстар қарастыру қажет. Нақты қала құрылыстық шарттарға байланысты келесідей жазық ашық құрылыстар: волейбол, баскетбол, бадминтон және үстел теннисіне арналған алаңдар; гимнастика алаңы; волейбол мен баскетболға арналған құрама спорт алаңы; футбол алаңы және т. б. жобаланады.

4.3.36 Жылдың қыс мезгілінде ашық бөлек жазық құрылыстарды хоккейге (сырғанаққа) арналған алаң ретінде пайдалану ұсынылады. Сол себепті мұндай жерлерге мұз қату үшін судың ағылу мүмкіндігін қарастыру қажет.

4.3.37 Ашық жазық құрылыстардың саны мен құрамы жобалау тапсырмасында айқындалады.

4.3.38 Оқу тирлері мен теннис корттары оқу сабақтарының 25 сағат жүктемесіне қарай жобалануы қажет.

4.3.39 Бассейндерді оқулық жүзу сабақтарының 30 апталық жүктелуінің ескерілуімен 25 м кем болмайтын ұзындықта жобалау қажет.

4.3.40 Интернаттардың демалыс аймағының аумағында сауықтыру және ақпараттық-

танымдық сипаттағы қосымша алаңдарды орналастыруға жол беріледі.

Ашық аспан астында көпшілікті іс-шараларды (концерттерді, өнерпаздық спектакльдерді, дәрістерді, сұхбаттарды, ойындарды, аттракциондарды) өткізу үшін, сонымен қатар санаториялық мектеп-интернаттардың аумағында фильмдер көрсету үшін қажет болған жағдайда, эстрадасы бар жабық немесе ашық әмбебап алаң жобаланады. Эстрадалық әмбебап алаңның ауданы - бір оқушыға кемінде $0,9 \text{ м}^2$ есеппен.

4.3.41 Бір жер телімінде орналасқан ғимараттардың (оқу үй-жайларында терезелері бар) арасындағы және жер телімдер шекарасынан қашықтық 8 м кем болмауы тиіс. Қабырғалардағы жарық санылаулары арқылы ғана жарықтандырылатын оқу үй-жайларының сыртқы қабырғалары арасындағы арақашықтық 12 м кем болмауы керек.

4.3.42 Доп ойнына және спорттық снарядтарды лақтыруға арналған алаңдар терезелері бар ғимарат қабырғаларынан 25 м кем емес қашықтықта, биіктігі 3 м дейін қоршаулар болған жағдайда 15 м кем емес қашықтықта, ал дене шынықтыру-спорт жаттығуларының өзге түрлеріне арналған алаңдар 10 м кем емес қашықтықта орналасуы тиіс.

4.3.43 Аумақта орналасқан тексерілетін құдықтар нығыздалып жабылатын люктермен жабдықталады.

4.3.44 Шаруашылық аймаққа қазандық, жанармай қоймасы, басқа да шаруашылық құрылыстар орналастырылады. Интернат ұйымдарының аумағында көкөністер өсіруге жол беріледі. Көкөністер мен жемістерді сақтау үшін шаруашылық аймақта қойма жасалады.

4.3.45 Интернаттың шаруашылық аймағында гараж, қора, құрал-саймандарға арналған қалқалар, орталықтандырылған жылу беру жүйесі болмаған жағдайда қазандық салынады.

Шаруашылық үй-жайларды шаруашылық корпусқа немесе блокталған корпустарға орналастыру ұсынылады.

4.3.46 Нысанда жер телімінің аумағындағы жауын-шашын және еріген судың бұрылып ағызылуы қарастырылады.

4.3.47 Жер теліміндегі топырақ суларының деңгейі аумақтың жоспарланған беткі қабатының белгілеуінен төмен 0,7 м кем болмауы тиіс.

4.4 Көлемдік-жоспарлық шешім

4.4.1 Оқу кешендерінің ғимараттары мен үй-жайларының функционалдық мақсаты мен құрамы

4.4.1.1 Интернаттардың оқу кешенінің құрамында оқуға арналған және жалпы мектептік үй-жайлар тобы болуы керек және олар төмендегідей функционалдық топтарға бөлінуі керек:

- а) бастауыш мектеп сыныптары (1 сынып);
- б) бастауыш мектеп сыныптары (2 - 4 сынып);
- в) негізгі мектептің сынып-кабинеттері;
- г) жоғарғы мектеп кабинеттері, негізгі мектептің арнаулы кабинеттері;
- д) технологияларды меңгеру (еңбекке оқыту) үй-жайлары;
- е) ақпарат орталықтары (кітапханалар, медиатекалар және т. б.);

- ж) вестибюль, әкімшілік үй-жайлары, медицина бөлмелері;
- и) рекреациялық орталықтар (бос уақыт орталықтары);
- к) көрермендер залы;
- л) спорт-сауықтыру залдары;
- м) ванналары бар бассейндер (мектептер тобына);
- н) көркемдік тәрбие;
- п) техникалық шығармашылық;
- р) биологиялық-тәжірибелік қызмет;
- с) асханалар.

4.4.1.2 Интернаттардың функционалдық топтарындағы үй-жайлардың құрамы, жоспарлық ұйымдастырылуы, жабдықталуы және ауданының нормативтік көрсеткіштері ҚР ЕЖ 3.02-111 сәйкес және осы ережелер жинағының А қосымшасын ескере отырып қабылданады.

4.4.1.3 Бастауыш мектеп жасындағы балалар үшін оқу үдерісін тұрғын секциялардың оқу үй-жайларында ұйымдастыруға жол беріледі. Бұл жағдайда оқу үй-жайларының құрамында орта және жоғарғы мектеп жасындағы балалардың сабақ оқуына арналған оқу сыныптары ғана, сонымен қатар зертханалары бар арнаулы оқу кабинеттері (физика, химия, биология, компьютерлік техника және т. б.) қарастырылады.

4.4.1.4 Мақсатты оқу кабинеттері мен еңбекке баулу үй-жайларын (шеберханаларды) ұқсас пәндер мен технологиялар белгілері бойынша топтастыру қажет.

4.4.1.5 Оқу үй-жайларының құрамы, ауданы және орналасу ұстанымдары үй-жайлардың арнауына, оқу сабақтары әртүрлі болған кезде топтардың (қосымша топтардың) толуына қарай интернаттағы оқу үдерісінің ұйымдастырылу түріне сәйкес жобалау тапсырмасымен айқындалады.

4.4.1.6 Оқу үй-жайларында 2 - 4 орынға арналған жиһаз мен көгалдандыру элементтерінің орналастырылуымен психологиялық тынығу аймақтарын ұйымдастыру ұсынылады.

4.4.1.7 Оқу үй-жайларының жанынан рекреациялық үй-жайларды қарастыру қажет.

4.4.1.8 Рекреациялық үй-жайлардың ені төменде көрсетілгеннен кем болмауы тиіс:

- а) 2,8 м - кабинеттер мен зертханалар бір жақты орналасқан жағдайда;
- б) 4,0 м - кабинеттер мен зертханалар екі жақты орналасқан жағдайда;
- в) 6,0 м - сыныптар екі жақты орналасқан жағдайда.

4.4.1.9 Көрермендер залын жобалаған уақытта көрермендер орнының өзгеруін қарастыру, креслолардың, орындықтардың (немесе олардан құралған топтың) орнатылуы олардың артқа қарай құлап кетпеуін қамтамасыз етуі қажет.

4.4.1.10 Санаторийлік мектеп-интернатта шеберханаларды жобалаған уақытта балаларды еңбектік тәрбиелеу оқытуды медициналық көрсетілімдер мен жалпы білім беру мекемелеріндегі дәрігер мамандар берген ұсыныстарды ескере отырып, еңбек дағдыларының игерілуімен біріктіру негізінде жүзеге асырылатынын ескеру қажет.

Санаторийлік мектеп-интернаттардың шеберханалары құрамында техникалық шеберханаларды қарастыру ұсынылмайды. Қол еңбегі мен шығармашылық бағыттағы қызметтің ұйымдастырылуын таңдау қажет. Шеберханалардың мақсаты мен олардың саны нақты жағдайларға: жалпы білім беру мекемесінің сыйымдылығына, жергілікті

дәстүрлерге, мамандардың болуына және т. б. байланысты жобалау тапсырмасымен айқындалады.

4.4.1.11 Шеберхана үй-жайларындағы орын саны сыныптың қосымша тобымен өткізілетін сабақтардың ескерілуімен 8 - 10 тәрбиеленуші болуы керек.

4.4.1.12 Шеберханалардың жанынан материалдар мен дайын бұйымдар сақталатын қоймалар жасалуын қарастыру қажет.

4.4.1.13 Шеберханалар мен қоймаларды жобалаған уақытта сыныптар мен шеберханалардың технологиялық үдерісінің саласына сәйкес келетін өртке қарсы талаптар ескерілуі тиіс.

4.4.1.14 Оқу үй-жайларындағы жұмыс аймағын компьютерлермен жарақтауды төмендегілерді ескере отырып ұйымдастыру ұсынылады:

- а) экран (дисплей) бетінде тікелей шағылысатын жаркылдың болмауы;
- б) оқушылар көзіне күн жарығының түсуіне жол бермеу;
- в) оқытушының оқушылар отырған орынға емін-еркін өтуін ұйымдастыру;
- г) жұмыс орындарын жарық өтетін саңылаулардан мүмкіндігінше қашық орналастыру.

4.4.1.15 Санаторийлік мектеп-интернатта қысқы бақ жобалау ұсынылады. Бақты жалпы мектеп орталығының құрамында, жатын корпуста немесе мәдени-көпшілік қызмет көрсету үй-жайлар тобында қарастыруға болады.

Қысқы бақтың ауданын бір келушіге 2,4 м² бастап 3,6 м² дейін, бірақ 30 м² кем болмайтын есеппен қабылдау ұсынылады.

4.4.2 Тұрғын кешендер ғимараттары мен үй-жайлардың функционалдық мақсаты мен құрамы

4.4.2.1 Интернаттарды жобалаған уақытта рекреациялық үй-жайларды негізінен, зал типтес етіп қарастыру қажет.

Жобалау тапсырмасымен функционалдық арнауы тұрғын кешеніне сәйкес келетін басқа да үй-жайлар қарастырылуы мүмкін.

4.4.2.2 Киім сақтайтын орындары бар вестибюльдер әр сынып үшін киім ілгіштердің, аяқ киімдерге арналған ұяшықтардың міндетті түрде жабдықталуымен бірінші қабаттарда орналасуы тиіс. Киім сақтайтын орындарды сабаққа дайындалатын үй-жайларда орналастыруға жол берілмейді.

Киім сақтайтын орындарды дәліздерге орналастыруға болады (қуыстағы киім сақтайтын орын).

Жобалау тапсырмасымен ғимаратқа кірудің электрондық жүйесі қарастырылады.

4.4.2.3 Вестибюльдердің, киім сақтайтын орындардың, киім мен аяқ киім кептірілетін орындардың, киім мен аяқ киім тазалайтын бөлмелердің аудандарының есептік көрсеткіштерін 2-кесте бойынша қабылдау қажет.

2-кесте - Вестибюльдердің, киім сақтайтын, киім мен аяқ киім кептіретін орындар аудандарының үлестік көрсеткіштері

Шаршы метрмен	
Үй-жайлар	1 тәрбиеленушіге тиесілі ең төменгі аудан
Киім сақтайтын орны бар вестибюль	0,1
Киім мен аяқ киім кептіретін орындар (сумен жылытылатын)	0,2
Киім мен аяқ киім тазалайтын бөлме	0,1

4.4.2.4 Қайта құру жағдайында әкімшілік-тұрмыстық үй-жайлардың (әдістемелік кабинеттің, директордың оқу-тәрбие ісі жөніндегі орынбасарының және коменданттың кабинетінің, төсек-орын мәселесімен айналысатын жұмыскердің және таза төсек-орын сақталатын қойманың бөлмелері) ауданын нормаланатын ауданға қатысты 20 % артық қысқартуға болады.

4.4.2.5 Кейбір әкімшілік-тұрмыстық кабинеттер бір үй-жайға біріктірілуі мүмкін:

а) әдістемелік кабинет және директордың оқу-тәрбие ісі жөніндегі орынбасарының кабинеті;

б) директордың оқу-тәрбие ісі жөніндегі орынбасарының және коменданттың кабинеті.

Төсек-орын мәселесімен айналысатын жұмыскердің бөлмесін таза төсек-орын сақталатын қоймамен біріктіруге болады.

4.4.2.6 Интернаттың жоспарлау шешіміне байланысты қосымша ауданы 18 м² бастап, 30 м² дейін вестибюлі бар әкімшілік-тұрмыстық үй-жайларға кіретін бөлек қызметтік есік қарастыруға болады.

4.4.2.7 Интернаттың композициялық шешімі мен сыйымдылығына байланысы әкімшілік үй-жайлар тұрғын корпусының бірінші қабатында интернаттың қоғамдық орталығының құрамында немесе қабылдау бөлімімен бір блокта орналаса алады. Әкімшілік үй-жайлардың вестибюльдік үй-жайлар тобымен байланысуын қамтамасыз ету орынды. Тұрмыстық үй-жайларды қоғамдық орталықтың қосалқы аймағында орналастыру қажет.

4.4.2.8 Әкімшілік-шаруашылық және санитарлық-тұрмыстық үй-жайлардың құрамы мен ауданын Г қосымшасына сәйкес қабылдау керек.

4.4.2.9 Кір жуатын орын-фабрикалар толығымен қызмет көрсететін интернаттарда орын санына байланысты ауданы кемінде 4 м² және кір киімдерді сұрыптап, өткізуге арналған шығатын бөлек есігі бар үй-жай қарастыру қажет.

4.4.2.10 Едендерге үсті тегіс емес немесе кедір-бұдыр керамикалық тақтайшалар төсеу қажет.

4.4.2.11 Интернат тәрбиеленушілеріне арналған тұрғын ұяшықтарының үй-жайларының қажетті құрамы мен ауданы Д қосымшасында келтірілген.

4.4.2.12 Интернаттардың тұрғын үй-жайлары балалардың бір-екі тәрбиелеу топтарының жеке секцияларға немесе жас ерекшелігіне бойынша бөлінген оқу-тұрғын секцияларына топтастыруға болады, сонымен қатар бір-үш жатын бөлмелерден, ортақ дәлізге шығатын алғы бөлмеден және санитарлық тораптан тұратын тұрғын

ұяшықтарының типі бойынша қалыптаса алады. Ортақ дәлізге шығатын үш-төрт адамға арналған жатын бөлмелер мен ортақ санитарлық тораптарды (ұлдар мен қыздар үшін бөлек) орналастырып, дәліздік жоспарлау схемасын қолдануға жол беріледі. Әрбір тұрғын секциядан шығатын екі эвакуациялау есігі қарастырылуы тиіс.

4.4.2.13 Санаторийлік мектеп-интернаттарда тәрбиеленушілердің тұруына қажетті үй-жайларды жобалаған уақытта төмендегідей талаптар орындалуы тиіс:

а) 1 - 4 сынып және 5 - 11 сынып оқушыларына арналған оқу және жатын үй-жайлар бөлек блоктарда (секцияларда) орналасады;

б) жататын блоктар (секциялар) ұлдар мен қыздар үшін бөлек, сондай-ақ оқшауланған, адам өтпейтін, және 11 жасқа дейінгі тәрбиеленушілерге - 3 орыннан асырмай, 11 - 15 жастағы тәрбиеленушілерге - 2 - 3 орыннан асырылмай, 16 - 18 жастағы тәрбиеленушілерге - 2 орыннан асырмай, туысқан-балалар үшін - 3 орыннан асырмай есептелуі тиіс;

в) жатын үй-жайларының блоктарына (секцияларына) жатын бөлмелерден басқа, санитарлық тораптар, киім және аяқ киім тазалайтын үй-жай, киім жуатын, киім және аяқ киім кептіретін, киім үтіктейтін, демалатын үй-жайлар (холл) кіруі тиіс;

г) санитарлық тораптар ұлдармен қыздар үшін бөлек болуы тиіс;

д) 1-4 сынып оқушыларына арналған оқу үй-жайларын жатын бөлмелермен бірге бір блокта (бұдан әрі – оқу-тұрғын блогы) орналастыруға жол беріледі;

е) жатын блогы (секция) немесе оқу-тұрғын блогы дене шынықтыру-спорт, қозғалмалы ойын, оқушылар демалатын алаңдармен ыңғайлы байланыста болуы қажет.

Жатын үй-жайлары тұрғын ұяшық типі бойынша бір жатын үй-жайға біріктірілген санитарлық тораптың (душ, унитаз, қол жуғыш) ажыратылуымен орналасуы мүмкін.

4.4.2.14 Екі тәрбиелік топқа тұрғын ұяшықтың функционалдық схемасы Е қосымшасында келтірілген.

4.4.2.15 Бір қабатта орналасқан тұрғын секцияларды тұрғын блоктарға біріктіру ұсынылады.

4.4.2.16 Вестибюльді тұрғын корпуста ұйымдастырған уақытта кептіргіш шкафтары бар киім ауыстыруға арналған аймақты тұрғын блоктың вестибюлінде қарастыру ұсынылады.

4.4.2.17 Дәліздік типтегі тұрғын үй-жайлар орналастырылған жағдайда тұрғын блоктың (секцияның) құрамы төмендегідей үй-жайлардан тұрады:

а) тұрғын;

б) сырт киім мен аяқ киім сақтайтын орын;

в) ортақ бөлме (ойын ойнауға және сабақ дайындауға арналған);

г) санитарлық блок;

д) киім және аяқ киім тазалайтын үй-жай;

е) киім жуатын үй-жай (10 және одан жоғары жастағы балалар өздерінің ұсақ киімдерін жууға арналған);

ж) киім және аяқ киім кептіретін үй-жай;

и) киім үтіктейтін үй-жай;

к) ас үй-асхана (тамақтануға және тәрбиеленушілерге кулинария және үй шаруашылығы негіздерін үйретуге арналған) немесе буфет;

л) тәрбиелеушінің бөлмесі.

4.4.2.18 Тұрғын ұяшық типі бойынша тұрғын үй-жайлар орналасқан жағдайда тұрғын блок (секция) ортақ арнаудағы үй-жайлар мен тұрғын ұяшықтарды топтағы тәрбиеленушілердің саны бойынша қамтиды.

Тұрғын ұяшық төмендегідей үй-жайлардан тұрады:

- а) алғы бөлме – кіріктіріме шкафтар бар киім ауыстыратын аймақ;
- б) бір-үш орындық тұрғын үй-жай;
- в) санитарлық торап-киім жуатын орын (2 - 3 тұрғын үй-жайда немесе әр тұрғын үй-жай жанында).

Жалпы мақсаттағы үй-жайлар:

- а) ортақ бөлмеден;
- б) тәрбиелеушінің бөлмесінен;
- в) киім үтіктейтін бөлмеден;
- г) асүй-асханадан тұрады.

4.4.2.19 Тұрғын үй-жайлармен шуыл, иіс көздері болуы мүмкін үй-жайларды (музыка және гимнастика сабақтарына арналған залдар, бойлер, машина бөлімшесі бар суыту камералары, желдету камералары орналасқан үй-жайлар, тамақтану блоктары, шеберханалар және т. б.) шектестіріп орналастырмау керек.

4.4.2.20 Бір тәрбиеленушіге арналған жатын үй-жайлардың ауданының нормасы 4 м² кем болмауы тиіс.

4.4.2.21 Жатын бөлмелердің ені 2,7 м кем болмауы керек.

4.4.2.22 Тұрғын ұяшықтарының жанында киім мен аяқ киімді бөлек сақтау үшін тереңдігі 0,6 м кем емес кіріктіріме шкафтарды орналастыру арқылы ауданы 4,5 м² кем емес киім ауыстыратын аймақ қарастыру қажет.

4.4.2.23 Тұрғын ұяшықтар жанындағы алғы бөлмелердің ені 1,05 м кем болмауы тиіс.

4.4.2.24 Тәрбиеленушілер заттары сақталатын үй-жайды жатын бөлмелермен тікелей байланыста қарастыру немесе тұрғын бөлмелер жанынан купе шкафтар орнату қажет.

4.4.2.25 Интернат ғимараттарын қайта құрған уақытта тұрғын блокта немесе тәрбиеленушілер заттары сақталатын ортақ үй-жайлардың корпусында киім үтіктейтін, киім және аяқ киім тазалайтын, кептіретін аймақтарды жабдықтауға жол беріледі.

4.4.2.26 Киім және аяқ киім тазалайтын, үтіктейтін бөлме киім мен аяқ киімге тәрбиеленушілердің өздері күтім жасауға арналып, қол жуғышпен жабдықталуы керек.

4.4.2.27 Тұрғын үй-жайларының тобында күндізгі уақытта жүретін бөлмелердің немесе жатын бөлмелердің ауданында үй тапсырмасын орындауға қажетті жағдайлар қамтамасыз етілуі тиіс. Үй тапсырмаларын орындау үшін арнайы оқу үй-жайын қарастыруға жол беріледі.

4.4.2.28 Тәрбиеленушілер тобының құрамына тәрбиеленушілердің 10 бастап 25 дейінгі саны кіреді.

4.4.2.29 Тұрғын ұяшықтарының тәрбиеленушіге жеке керек-жарақтарын сақтауға арналған жабылатын шкафтар - ұяшықтары бар сақтау камераларын қарастыру қажет.

Тұрғын ұяшықтарының бөлмелерін, ал бөлмеде немесе жатын бөлмеде орналасатын киімге және аяқ киім қойылатын бір балаға біреу есебімен көлемі 0,60 м × 0,55 м кіріктірілген немесе жапсарлас қойылған шкафтармен жабдықтау керек.

Кіріктірілген шкафтардағы бөлімдердің саны бөлмедегі жатын орындарының санына

4.4.2.30 Балаларға арналған жатын бөлмелер мен қонақ үйлердің жанында 1,2 м-ден кем емес қоршауы бар лоджиялар мен балкондар орнатуға жол беріледі. Балкондардың тереңдігі 1,2 м кем емес, лоджиялардың тереңдігі 1,4 м-ден кем болмауы керек.

Балкондар мен лоджияларды жобалау кезінде жергілікті шарттарды ескеріп, қажет болған жағдайда жаздық үй-жайларда желден қорғайтын қабырға-экрандарды (өзгермелі болуы мүмкін) және перде, қалқан және т. б. түрінде күннен қорғанысты қарастыру қажет.

4.4.2.31 Жобалауға берілген тапсырмаға сәйкес мыналарды орналастыру үшін пәтерлер қарастыру ұсынылады:

а) бойдақ мамандарды, оларда ауданы 16 м^2 бастап 20 м^2 -ге дейінгі кабинет, ауданы 10 м^2 бастап 15 м^2 дейінгі жатын бөлме, санитарлық тораптар мен кіріктіріме шкафтар болуы тиіс;

б) отбасылы мұғалімдерді, оларда әрқайсысы 20 м^2 - 25 м^2 жалпы бөлме мен жатын бөлме; әрқайсысы 12 м^2 - 15 м^2 үш-төрт бөлме және ас үй; жалпы ауданы шамамен 85 м^2 - 100 м^2 қоймалар мен санитарлық тораптар болуы тиіс.

4.4.2.32 «Ата-ана» отбасылық (тұрғын) ұяшығы - тәрбиелеуші-педагог үнемі қасында болатын жасы мен әртүрлі жынысты саны 7 аспайтын тәрбиеленушілердің тұруына есептеледі.

4.4.2.33 Тұрғын ұяшық:

а) бір балаға 4 м^2 кем емес есеппен ұлдар мен қыздарға арналған тұрғын бөлмелерден (2 - 3 тәрбиеленушіге). Тұрғын бөлмеде ұйқы мен жеке жаттығуларға арналған секрестерлермен және жиһазбен жабдықталған орындар қарастырылады;

б) тұрғын бөлмелердің жанында орналасқан ауданы 9 м^2 кем емес тәрбиелеушіге арналған бөлмелер.

в) ауданы 10 м^2 кем емес кептіретін шкафтары бар киім ауыстыруға арналған үй-жайлар;

г) жеке және маусымдық заттарды сақтауға арналған қоймалардан (2 үй-жай);

д) ауданы 3 м^2 кем емес тазалау құралдарын сақтауға арналған қоймалардан;

е) ауданын Д қосымшасына сәйкес қабылдау қажет болатын ұлдар мен қыздарға арналған тұрғын бөлмелер жанындағы 2 санитарлық блоктан тұрады.

Тұрғын ұяшықтарда отбасы мүшелері бірге демалу үшін пайдаланыла алатын ауданы 20 м^2 кем емес асүйге арналған үй-жай бөлінеді. Асүйдің жанында ыдыс-аяқ пен плита жууға арналған 2 ұяшықты жуғышы бар ауданы 9 м^2 кем емес буфет жабдықталады.

4.4.2.34 Жатын бөлмелердің габариттері төмендегі ең төмен аралықтардың сақталуымен төсектердің орналасу ретінің ескерілуімен қарастырылуы тиіс:

а) төсектердің ұзын жақтарының арасында - $0,65 \text{ м}$;

б) бас жақтары арасында - $0,2 \text{ м}$;

в) төсектер арасындағы орталық жүретін жолдың ені - $1,0 \text{ м}$;

г) төсек пен сыртқы қабырғаның арасы - $0,6 \text{ м}$;

д) жылыту аспаптарынан - $0,2 \text{ м}$.

4.4.2.35 Интернат ұйымдарын ғимараттардың бірінші қабатында немесе бөлек корпуста жобалаған уақытта келесідей үй-жайлар тобынан құралған спорт зал қарастырылады: душ пен санитарлық тораптары бар 2 киім ауыстыратын бөлме, оқытушы кабинеті, снаряд орналасатын бөлме немесе спорт құралдары сақталатын қойма және

тазалайтын құралдар сақталатын үй-жай.

Оқу-спорт залдарын жобалаған уақытта аудан бір оқушыға 4 м² кем емес көлемінде қабылданады.

4.4.2.36 Интернаттардың жалпы тәрбие беру арнауындағы үй-жайлардың шамаланған құрамы мен ауданы Ж қосымшасында келтіріледі.

4.4.2.37 Асхана үй-жайларын шаруашылық аймаққа шығатын бөлек есігі бар жеке блокқа бөлген орынды. Интернат бірнеше корпуста орналасқан жағдайда, асхананың корпусы, оқу және тұрғын үй-жайларының арасында жабық өткелдер қарастыру қажет. Асхана үй-жайларын жоспарда тұрғын үй-жайларына жақындастыру ұсынылады.

Реконструкциялау кезінде асхананы көше арқылы медициналық оқшаулағышпен байланыстыруға жол беріледі.

4.4.2.38 Өндірістік үй-жайларға негізінен, электр токпен жұмыс істейтін технологиялық жабдықтар орнатылады.

Жергілікті шарттардың ескерілуімен сыйымдылығы үлкен емес (50 орынға дейін) интернаттарда өртке қарсы талаптарды сақтаған кезде, газбен немесе қатты отынмен жұмыс істейтін асхана плиталарын қолдануға жол беріледі. Мұндай жағдайларда асүй плиталарының пешін сыртқа шығатын есігі бар бөлек үй-жайға шығару керек.

4.4.2.39 Оқу кешендері асхана үй-жайларының құрамы мен ауданы интернат типтері мен сынып топтарының саны бойынша ҚР ЕЖ 3.02-111 және ҚР ЕЖ 3.02-121 сәйкес қабылданады.

Тұрғын кешендеріндегі интернаттардың тамақтану блогы-асхана үй-жайларының құрамы мен ауданын К қосымшасына сәйкес қабылдау ұсынылады.

4.4.2.40 Асхана үй-жайларын (тамақтану залдары, ас әзірлейтін өндірістік бөлме және санитарлық-тұрмыстық үй-жайлар) жер телімдеріне шығатын бөлек есіктері бар бірінші қабаттарға орналастыру ұсынылады.

Ас әзірлейтін өндірістік солтүстікке, солтүстік шығысқа, тамақтану залдарын оңтүстікке және оңтүстік шығысқа қарату қажет.

4.4.2.41 Интернаттардағы асхана бір немесе екі тамақтану залдарынан тұруы тиіс. Кіреберіс пен шығаберісте қарсы бетті ағындар болмауы тиіс. Үй-жайлардың көлемі немесе колонналар арасындағы арақашықтық тамақтанатын үстелдердің көлемімен анықталады.

4.4.2.42 Тамақтану блогын 2-ші қабаттан жоғары асырмай орналастыру керек. Тамақтану блогын 2-ші қабатқа орналастырған уақытта азық-түлік тасымалдайтын жүк көтергіш лифтімен жабдықталады.

4.4.2.43 Тамақтану блогының үй-жайын күн жарығының жеткілікті түсуі қамтамасыз етілген жағдайда, ғимараттың астыңғы қабатында жер деңгейінен 1,5 м тереңдіктен асырмай орналастыруға жол беріледі.

4.4.2.44 Тамақтану залының ауданы отыратын бір орынға 0,8 м² кем емес есептен қарастырылады. Отыратын орын саны бір ауысымдағы оқытушылар мен оқушылардың санының 1/3 есеппен анықталады.

4.4.2.45 Асхана жылытылатын өткелмен немесе оқу блоктарымен біріктірілген санаторийлік мектеп-интернат блоктарының бірінде орналасқан жағдайда, асхана үшін бөлек вестибюль жасау қарастырылмайды. Мұндайда тамақтану залының алдына ауданы

залдағы бір отыратын орынға $0,1 \text{ м}^2$ есеппен аванзал орналастыру қажет.

4.4.2.46 Тамақтану залдарындағы өткелдердің ені:

а) негізгі өткел - $1,35 \text{ м}$;

б) келушілердің ағынын үлестіруге арналған қосымша өткел - $1,2 \text{ м}$;

в) бөлек орындарға өтуге арналған қосымша өткел - $0,6 \text{ м}$ кем болмауы тиіс.

4.4.2.47 Ас үйдің ауданы 18 м^2 кем емес қабылданады. Ас үй жанында тамақ ысытатын шкафтары бар тамақ үлестірілетін орын, ыдыстар қойылатын шкафтары мен ыдыс жуатын машиналар бар ыдыс жуатын орын, ас үй ыдыстары мен аспаптары кептіріліп, тазаланатын орын, тамақ өнімдері сақталатын қойма, мұздатқыш камералар, ас әзірлейтін орын және т.б. болуы тиіс.

4.4.2.48 Тамақтану блогын ҚР ЕЖ 3.02-121 талаптарына сәйкес жобалау керек.

4.4.2.49 Асханалардың жанынан 20 отыратын орынға 1 кран есебімен қолжуғыштар орнатылады. Қолжуғыштар тамақтану залына апаратын кеңейтілген өткелдерге, дәліздерге немесе тамақтану залының қасына бөлек үй-жайға орналастырылады.

4.4.2.50 Аз жиынтықты интернаттарда (50 тәрбиелеушіге дейін) асхана болмаған жағдайда, жинағы ең төменгі жиыны бар жабдықтар: 2 ұяшықты электр плита, ыдыс жуатын орын, тоңазытқыш, электр титан ас ішуге арналған үй-жайлар бөлінеді.

4.4.2.51 Медициналық үй-жайлар оқшауланған блоктарда бірінші қабаттарда орналасады. Медициналық пункттер қабылдау-карантин бөлімшелерінен, оқшаулағыштардан және дәрігер-емдеу бөлмелерінен тұруы тиіс.

4.4.2.52 Медициналық пункттер қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес жабдықтармен және саймандармен жарақталады.

4.4.2.53 Медициналық пункт үй-жайларының ең төменгі құрамы интернат ұйымдарында ауданы 18 м^2 кем емес дәрігер кабинеті, ауданы 14 м^2 кем емес емдеу бөлмесі, қосымша ауданы 6 м^2 кем емес оқшаулағыш палата қарастырылады.

4.4.2.54 Блоктарды қамтитын оқшаулауыш палаталардағы төсек саны ұйымның сыйымдылығының 2% кем емес есебімен қабылданады және 3 кем емес инфекцияға есептелген.

4.4.2.55 Оқшаулағыш палаталар арасынан ешкім өтпейтіндей, арасына биіктігі $1,2 \text{ м}$ кем емес әйнек қалқан қойылған медициналық кабинетпен шектесіп жатуы керек.

4.4.2.56 Буфет-тамақ үлестіргіш жанындағы ыдыс жуатын орындар ыдыс жуатын үш ваннамен және ыдыс дезинфекциялауға арналған бактармен жабдықталады.

4.4.2.57 Медициналық пунктті жобалаған уақытта дәрігер кабинеті емдеу бөлмесінің және киім ауыстыратын бөлменің (көпшілікті медициналық тексеруге арналған) арасында тікелей байланыс қамтамасыз етіледі.

4.4.2.58 Қажет болған жағдайда, жобалау тапсырмасына және денсаулық сақтау және білім беру органдарының талабына сәйкес интернаттардың медициналық пункттері 2 бастап 4 дейінгі палаталар, шлюзі бар екі инфекциялық палатаны, ыдыс жуатын орындары бар буфеттер-тамақ үлестіргіштерді, ванна бөлмелері бар санитарлық блоктарды және т. б. үй-жайларды қамтуы мүмкін.

4.4.2.59 Интернаттардың медициналық арнаудағы үй-жайларының құрамы мен ауданын Л қосымшасына сәйкес қабылдау ұсынылады.

4.4.2.60 Қонақ бөлмелердің ауданын бір тәрбиеленушіге $0,1 \text{ м}^2$, бірақ 16 м^2 кем емес

шегінде қабылдау қажет.

4.4.2.61 Жобалау тапсырмасы бойынша мемлекеттік емес интернаттарда қосымша профильдік функциялары бар басқа да үй-жайлар қарастырылуы мүмкін.

4.4.2.62 Санитарлық аспаптар санын М қосымшасына сәйкес қабылдау қажет.

4.4.2.63 Дәретханаларға, душтарға және қыздардың жеке гигиенасына арналған бөлмеге кіретін есікті қол жуғыш арқылы қарастыруға жол беріледі. Санитарлық тораптың барлық үй-жайларынан шығатын есіктердің бәрі сыртқа қарай ашылуы керек.

4.4.2.64 Жоғарғы сыныптағы қыздарға арналған санитарлық тораптардағы кабиналар шетжақ кілтпен сырттан ашу мүмкіндігі бар бекітілетін есіктермен жабдықталуы керек.

4.4.2.65 Биіктігі 2 м дейінгі санитарлық тораптардағы аралық қабырғаларда жууға болатын әрлеу немесе қаптау болуы тиіс.

4.4.2.66 Әр қабатта табандықпен жабдықталған және суық, ыстық су тартылған тазалайтын құралдар сақталып, өңделетін, дезинфекциялау ерітінділері дайындалатын ауданы 3 м² кем емес үй-жайлар қарастырылуы тиіс.

4.4.2.67 Медициналық мақсаттағы үй-жайларда, тәрбиелеушінің бөлмесінде, техника қызметкерлерінің бөлмесінде және тұрғын ұяшықтар корпусында бастауыш сынып оқушылары үшін еденнен 0,5 м аспайтын биіктікте және жоғарғы сынып оқушылары үшін еденнен 0,7 м аспайтын биіктікте қол жуатын раковиналар орнатылады. Бұл ретте крандар раковинаның жоғарғы шетінен 0,2 м бастап 0,25 м дейінгі биіктікте орнатылуы тиіс.

4.4.2.68 Крандардың арасындағы арақашықтық 0,5 м кем емес – бастауыш сынып тәрбиеленушілері үшін, жоғарғы сынып тәрбиеленушілері үшін - 0,8 м кем емес болуы тиіс.

4.4.2.69 Аяқты ванналардың шетінің биіктігі еденнен және аяқ қойғыштан 0,3 м кем емес биіктікте болуы керек.

4.4.2.70 Тұрғын ұяшықтарының немесе тұрғын блоктардың әрбір секциясының жанынан ыстық және су тартылған су ағатын крандар мен тазалайтын құралдарға арналған кіріктірілген шкафтар қарастырылады.

4.4.2.71 Интернаттарда су құбыры болмаған жағдайда, су құйылатын қол жуғыштар орнату қажет.

4.4.2.72 Тәрбиеленушілерге арналған санитарлық тораптардағы унитаздар ашық кабиналарда орналасуы тиіс. Кабиналар биіктігі 1,75 м (еденнен) кем емес және еденге 0,2 м жетпейтін аралық қабырғалармен-экрандармен бөлінуі тиіс. Кабиналар өлшемі 0,8 м × 1 м кем болмауы тиіс.

4.4.2.73 Санитарлық тораптардағы кабиналар мен қарсы беттегі қабырғаның арасындағы өткел писсуарлар болмаса - 1,1 метрден; писсуарлар болса - 1,8 метрден кем емес болып қабылданады..

Қолжуғыштар мен қабырға арасындағы өткел 1,1 м кем емес, қол жуғыштардың екі қатары арасында - 1,6 м кем емес болып қабылдануы тиіс.

4.4.2.74 Душ тәрбиеленушілерге арналған ұстағыштармен, табанды қойғышпен және аяқ жуатын ванна ретінде пайдалану үшін иілгіш шланг-душпен жабдықталған бөлек жабық кабинада орналасуы тиіс. Табанды қойғыш пен киім ауыстыратын орынның арасы ылғалға төзімді пердешімен бөлінеді. Душ кабиналары мен табанды қойғыштарға үсті бұдыр резеңке кілемшелер төселуі керек.

4.4.2.75 Иілмелі шлангасы бар душ торы орнатылған биіктік душтың табанды

қойғышының түбінен 1,5 м кем емес биіктікте болуы тиіс. Қосымша душтың табан қойғышының жиегінен 0,15 м кем емес биіктікте душ торын ілу үшін кронштейн орнату қажет.

4.4.2.76 Барлық жуынатын бөлмелерде еденнен 0,5 м бастап 0,6 м дейінгі биіктікте тәрбиеленушілер үй-жайларды тазалаған уақытта шелектерін толтыру үшін бір су алатын кранды қарастырып, кранның астында су кәріз жүйесіне қарай ағатын жолды қарастыру қажет. Жолдардың 0,05 м бастап 0,07 м дейінгі жиектері өз-өзіне қызмет көрсету кезінде су құйылған шелектің көтерілуін және тасылуын қамтамасыз ету қажет.

4.4.3 Сәулет-жоспарлау элементтері

4.4.3.1 Үй-жайлар бір жақты орналасқан жағдайда, дәліздің ені 2,5 м кем емес; екі жақтан орналасқанда - 3 м кем болмауы тиіс. Әкімшілік мақсаттағы үй-жайлардағы көлденең өткелдер ені 1,5 м кем болмауы тиіс.

Дәліздердің ең төменгі ені конструктивтік элементтердің немесе кіріктіріме жабдықтың есебінен азайтылуы мүмкін. Дәліздерге табиғи жарық түсіп, желдетілуі тиіс.

4.4.3.2 Апатты шығу жолдары болып табылатын дәліздерде баспалдақтар жасауға жол берілмейді.

4.4.3.3 Ашық есік бетінен дәліздің қарама-қарсы қабырғасына дейінгі ара-қашықтық 1 м кем болмауы тиіс.

Бұл арақашықтық әрбір 100 адамға ұлғайтылады:

- а) дәліздің өткізгіштігі 100 бастап 500 адамға дейін болғанда 0,7 м;
- б) дәліздің өткізгіштігі 500 бастап 1000 адамға дейін болғанда 0,5 м;
- в) дәліздің өткізгіштігі 1000 адамнан артық болғанда 0,3 м.

Сыйымдылығы 1200 адам зал үшін дәліздің еркін ені $5 \times 0,7 + 5 \times 0,5 + 2 \times 0,3 = 6,6$ м құрайды. Бұл әрқайсысының ені 3,3 м кем емес екі дәліздің құрылуына сәйкес келеді.

4.4.3.4 Оларды кемінде 1,3 м биіктікте жууға мүмкіндік беретін дәліздер қабырғасын әрлеуді қарастыру ұсынылады.

Әкімшілік мақсаттағы үй-жайлардың көлденең өткелдері мен дәліздердің ені 1,5 м кем болмауы керек.

4.4.3.5 Баспалдақ марштарының ені 1,35 м кем емес, бірақ 2 м асырылмауы тиіс. Көтерілудің (баспалдақ еңісінің) салыстырмалы шамасы: баспалдық астының биіктігі - 17 см артық емес, баспалдақ астының ені - 29 см кем емес; жүгірмелі баспалдақтар жасауға жол берілмейді.

4.4.3.6 Нысан қабаттарының арасындағы баспалдақ өткелдерін сыртқы қабырғалардағы саңылаулар арқылы табиғи жарықтандыру арқылы жобалау ұсынылады. Баспалдақ қоршауының биіктігі кемінде 1,2 м тиіс, ересектерге арналған ұстағыштар 0,85 м, балалар үшін - 0,5 м аспайтын биіктікте орналастырылуы тиіс, шеттері ашық болмауы тиіс; тәрбиеленушілер үшін қол қойғыштар мен ұстағыштарды үздіксіз қарастыру керек.

2 м және одан жоғары биіктікке жасалатын әйнектеу механикалық әсерлерге төзімді болуы тиіс.

4.4.3.7 Тамбурларды тиіп тұрған баспалдақ клеткалары мен дәліздерден ғимараттан шығатын бағытқа қарай ашылатын есектермен бөлу керек.

4.4.3.8 Интернаттық ұйымдарда ғимаратқа кіретін сыртқы есіктер болған кезде жылу шымылдықтарын орнатуға жол беріледі.

4.4.3.9 Егер шығу тек эвакуациялауға ғана арналған болса, баспалдақ клеткаларына тамбур орнатпай-ақ жылытылған есіктер жасауға жол беріледі.

4.4.3.10 Есік саңылауларының ені 1 м кем болмауы тиіс.

4.4.3.11* Металл пластик терезелерді орнатуды фрамугалар, желкөздер құрылғысымен немесе күрделі ашумен жүзеге асырады. Желкөздердің алаңы еден алаңынан 1:50 кем емес арақатынаста көзделеді.

Балалардың жарақат алуын және құлау мүмкіндігін болдырмау мақсатында терезе блоктары құлыптармен және (немесе) қауіпсіздік механизмдерімен жабдықталуы тиіс. **(Өзгерт.ред. – ҚТҮКШК 29.05.2025 ж. №81-НҚ бұйрық)**

4.4.3.12 Үй-жайларды әрлеу үшін сапасы мен қауіпсіздігін растайтын құжаттары бар құрылыс материалдары пайдаланылады. Эпидемияға қарсы, дезинфекциялық режимдердің сақталуын талап етпейтін үй-жайларда конструкциясы әртүрлі аспалы төбелерді қолдануға жол беріледі (вестибюльдер, дәліздер, холдар).

4.4.3.13 Үй-жайларды әрлеу үшін ұсынылады:

а) тамақтану блогы үй-жайларының, оқу үй-жайларының, холдардың, медициналық мақсаттағы үй-жайлардың, санитарлық тораптардың қабырғалары тегіс, ылғалды өңдеуге болатын болуы тиіс;

б) емдеу бөлмесі мен қабылдау бөлмесінің, тамақтану блогы үй-жайларының, санитарлық тораптардың (дәретхана мен қол жуғыштар), душтың қабырғалары еденнен 1,8 м кем емес биіктікте глазуурленген керамикалық плиткамен (сипаттамалары ұқсас басқа материалдармен) қапталуы тиіс;

в) барлық қол жуатын раковиналардың жоғарғы жағы еденнен 1,8 м кем емес биіктікте және жабдықтар мен аспаптардан ені 20 см кем емес болатындай глазуурленген керамикалық плиткадан жасалған фартук әр жақтан жабдыкталады;

г) үй-жайлардың төбелері суға төзімді бояулармен сырланады;

д) едендер сырғанамайтын, қуыстарсыз, жуатын және дезинфекциялайтын құралдарға төзімді жабыны бар болуы тиіс;

е) тамақтану блогы үй-жайларының, санитарлық тораптардың (дәретхана мен қол жуғыштар), душтың едендеріне керамикалық немесе мозайкалы ажарланған плитка (сипаттамалары ұқсас басқа материалдар) төселеді;

ж) едендерді әрлеу үшін цемент, мәрмар немесе ұқсас материалдар қолданылмауы тиіс.

4.4.3.14 Дәретхана және қол жуатын бөлмелердің еденіне керамикалық немесе мозайкалы ажарланған плитка төселуі керек. Едендерге жабын ретінде тек цемент және беті тайғақ материалдар қолдануға тыйым салынады.

4.4.3.15 Интернаттардың әйнектелген есіктерінің арматураланған немесе соққыға қарсы болуын, не болмаса биіктігі 1,2 м кем емес қорғайтын торлардың жасалуын қарастыру қажет, әйнектерді соққыға берік үлбірмен қаптауға жол беріледі.

4.4.3.16 Тәрбиеленушілердің сабағына арналған үй-жайларға табиғи жарықтың түсуін бүйір жақтағы жарық саңылаулары арқылы, жарықтың жұмыс орнына негізінен, сол жақтан түсуін жүзеге асыру қажет.

4.4.3.17 Үй-жайларға жарық екі жақтан түскен жағдайда, оқу үй-жайларының

тереңдігі 6 м артық болғанда биіктігі 2,2 м кем емес болатын оң жақты қосымша жарық орнатылады.

4.4.3.18 Жоғарғы жақтан немесе жоғарғы және бүйір жақтан түсетін табиғи жарық рекреациялар, холдар, спорт залдары, бассейндер үшін қарастырылады.

4.4.3.19 Екінші жарықпен табиғи жарықтандыру (қабырғадағы жарық саңылауы арқылы түсетін):

а) дене шынықтыру-спорт, би залдары, жүзу бассейндері жанындағы киім ауыстыратын үй-жайларда;

б) рекреациялық болып табылмайтын өтпе дәліздерде қарастырылуы мүмкін.

4.4.3.20 Табиғи жарық:

а) дәліздерде, тамақтану блогының қойма және тұрмыстық үй-жайларында;

б) қойма үй-жайларында (оңай тұтанатын және жанғыш сұйықтықтар сақталатын үй-жайлардан басқа);

в) санитарлық тораптарда және жұмыскерлерге арналған дәретханаларда;

г) тұрғын секциялары (блоктар) жанындағы санитарлық тораптарда;

д) спорт құралдары, снаряд сақталатын үй-жайларда, дене шынықтыру-сауықтыру үй-жайларының қасындағы санитарлық тораптарда;

е) киім және аяқ киім кептірілетін орындарда;

ж) дезинфекциялау құралдары сақталатын үй-жайларда;

и) жобалаудың құрылыс нормаларымен ғимараттардың жертөлелеріне орналасуына рұқсат берілген үй-жайларда (бойлер, сорғы су құбыры мен кәріз жүйесі, желдеткіш камералар, ғимараттың инженерлік жабдықты басқару тораптары және т. б. орналасқан үй-жайлар);

к) кітаптар сақталатын жерде қарастырылады.

4.4.3.21 Оқу-өндірістік шеберханаларда, спорт залдарда жарықтың екі жақтан және біріктіріліп (жоғарғы және бүйір жақтардан) түсуіне жол беріледі.

4.4.3.22 Табиғи жарықтың жол берілетін коэффициенті (ТЖЖБК): киім ауыстыратын үй-жайларда 1,0 %, топтастырылған, тұрғын ұяшықтары бөлмелерінде, оқшаулағышта, сабақ дайындайтын бөлмелерде 1,5 % төмен болмауы тиіс. Көрсетілген мәндер жарық климатының ресурстары бойынша әкімшілік аудандардың I тобында орналасқан ғимараттар үшін нормаланады; өзге аудандар үшін есептеулер қолданыстағы құрылыс нормаларының талаптарына сәйкес жүргізіледі.

4.4.3.23 Оқу үй-жайларының табиғи жарықпен біркелкі жарықтандырылмауы 3:1 аспауы керек.

4.4.3.24 Дәретханалардың, қабылдау бөлмелерінің, сондай-ақ табиғи жарықтандырусыз жобалауға жол берілген барлық үй-жайлардың қабырғаларына әйнектелген қалқандар немесе фрамугалар орнатып, екінші жарықпен жарықтандыруға болады.

4.4.3.25 Оқу үй-жайларының терезелерін көкжиектің оңтүстік, оңтүстік шығыс және шығыс жаққа қаратады. Солтүстік, солтүстік шығыс және солтүстік батысқа сызу, сурет салу кабинеттерінің, сонымен қатар асүй үй-жайларының терезелері, есептеуіш техника кабинетінің терезесі солтүстікке, солтүстік шығысқа, оқшаулауыш палатасының терезесі негізінен оңтүстікке қаратылады.

4.4.3.26 Оқу үй-жайларына және тұрғын ұяшықтар бөлмелеріне күннен қорғайтын

құрылғыларды таңдаған кезде, күннен қорғайтын жалюзи түріндегі құрылғыларды, қабырға түсімен үйлесетін ашық реңктегі мата перделерді пайдалануға жол беріледі.

4.4.3.27 Күн мен қызып кетуден қорғаныс ғимараттың көлемдік-жоспарлық шешімімен, сыртқы күн қорғанысымен, ойықтар мен терезелердегі техникалық керек-жарақтармен (құрылғылармен) қамтамасыз етіледі. Күннен қорғауды көгалдандыру құралдарымен қамтамасыз етуге жол беріледі.

Инсоляцияның артық жыл әсерін шектеу шаралары үй-жайлардың табиғи жарықтандырылу нормаларының бұзылуына әкеп соқтырмауы тиіс.

4.4.3.28 Жайлы жарық ортасын құру және көрінетін жердегі жарық контрастын азайту үшін әр нәрсенің беттерінің шағылысуына жол бермеу керек. Негізгі үй-жайларда қабырғалар мен төбелерді ашық реңкті күнгірт бояулармен сырлау ұсынылады.

4.4.3.29 Оңтүстікке қараған үй-жайларда ашық түстес емес суық реңді (ашық көгілдір, ашық жасыл); солтүстікке қаратылған үй-жайларда жылы реңкті (ашық күлгін, ашық сары, ақшыл) бояулар мен әрлеу материалдарын қолдану қажет. Ішкі көріністің әрлеу элементтерін ашық түстерге бояуға болады.

4.4.3.30 Үй-жайларды әрлеу үшін диффузиялық шағылысатын материалдар, шағылысу коэффициенттері – төбе үшін 0,7 бастап 0,8 дейін; қабырғалар үшін 0,5 бастап 0,6 дейін; еден үшін 0,3 бастап 0,5 дейін бояулар пайдаланылады.

4.4.3.31 Терезелерде биік (терезенің алдынан 20 см биік) және жалпақ жапырақты гүлдер тұрмауы керек. Гүлдерді аспалы немесе еденге қойылатын гүл салғыштарда еденнен 0,65 м бастап 0,7 м дейінгі биіктікте және табиғат бұрышында өсіру ұсынылады.

4.4.4 Тұрмыстық қатты қалдықтарды шығару

4.4.4.1 Мемлекеттік емес интернаттар ғимараттарында оқушыларға жайлы болуы үшін қоқыс жинайтын құрылғыларды қарастыру ұсынылады.

4.4.4.2 Интернат ғимараттарында қоқыс құбырының жүктеу клапандарын қызмет көрсететін қызметкерлердің үй-жайларына, тазалайтын құралдар сақталатын бөлмелерге және раковинамен, суық және ыстық су араластырғышпен, сонымен қатар ауа тартатын желдеткішпен жабдықталған басқа да қосалқы үй-жайларға орналастыру қажет.

4.4.4.3 Қоқыс құбырларының колонналарын температурасы 5 °С кем емес үй-жайларға орналастыру ұсынылады.

Қоқыс құбырларының ұстындары мен жүктеу клапандарын әр қабаттағы дәліздерден 2-ші типті өртке қарсы қалқандармен ажырату қажет.

Қоқыс құбырының ұстыны жанбайтын материалдардан жасалып, тазалану, жуылу және дезинфекциялану мүмкіндігі болуы, герметиктелген, ғимараттың құрылыс конструкцияларынан шуыл оқшауланған болуы тиіс.

4.4.4.4 Барлық әрлеу және герметиктелген материалдарға мемлекеттік санитарлық-эпидемиологиялық сараптаманың оң қорытынды берілген болуы керек.

4.4.4.5 Қоқыс құбырларының шуыл деңгейі 25 дБ жоғары болмауы тиіс.

4.4.4.6 Жобалау тапсырмасына сәйкес қоқыс шығарудың вакуумды жүйелерін қолдануға болады.

4.4.4.7 Интернаттардың шаруашылық аймақтарында қақпақтары берік жабылатын

қоқыс жинағыштар (сырланған металл немесе пластик) қойылуы керек. Қоқыс жинағыштар су өткізбейтін үш жағынан қоршалған алаңда, ғимараттар мен тамақтану блогына кіретін есіктен 20 м кем емес қашықтықта орнатылады.

Қоқыс жинайтын контейнерлердің санитарлық жағдайы мен эстетикалық көрінісін жақсарту үшін әдеттегідей, периметрлері бойынша жасыл желектер отырғызылады.

4.4.5 Пайдалану сипаттамалары

4.4.5.1 Аумақ ішінде от жағуға, қоқыс өртеуге және ашық асүй ошақтарын шығаруға жол берілмейді.

4.4.5.2 Дәліздерде, вестибюльдерде, холдарда, баспалдақ клеткаларында және эвакуациялау есіктерінде нұсқаушы және көрсеткіш қауіпсіздік белгілері орнатылуы тиіс.

4.4.5.3 Ғимараттарда адамдар болған кезде эвакуациялау кезінде шығатын жолдарды оңай ашылатын (кілтсіз) тиектердің (ысырмалардың, ілмектердің және т. б.) көмегімен тек іштен бекітуге болады.

4.4.5.4 Шатырдағы үй-жайларда киім кептіруге, қоймалар (терезелердің жақтауларын сақтаудан басқа), мұрағат жасауға, кептер ұстайтын жерге, шеберханаларға және т. б. айналдыруға, аражабындарды жылыту үшін сабақтарды, ағаш ұнтақтарын және басқа да материалдарды қолдануға, түтін шығатын мұржаларға радио және теледидар антенналарын орнатуға жол берілмейді.

4.4.5.5 Шатыр және техникалық үй-жайлардың (сорғы, желдеткіш камералар, бойлерлер тұратын үй-жайлардың, қоймалардың, электр қалқандардың және т. б.) есіктерін (люктерді) құлыптаулы ұстау қажет. Құлыптың кілтін белгілі бір орында тәуліктің кез келген уақытында ала алатын жерде сақтау қажет.

5.4.5.6 Шатырлардың асты, техникалық үй-жайлардың есіктерінде (люктарында) үй-жайдың арнауы мен кілт сақталатын орындық айқындайтын жазулар болуы тиіс.

4.4.5.7 Ғимаратқа кіретін есіктің жоғарғы жағындағы шатырлар мен қалқаларды 1 м × 2,5 м кем емес көлемде, дренажбен, жергілікті климатқа байланысты - жылытылумен орнату қажет.

4.4.5.8 Шатырдағы үй-жайлардың терезелерін әйнектеп, жабық ұстау керек.

4.4.5.9 Ғимаратта мансард қабаты болған жағдайда биіктігі кемінде 0,15 м қар ұстайтын құрылғыларды қарастыру қажет.

4.4.5.10 Биіктігі үш және одан артық қабатты шатыры жазық ғимараттарды су жауын-шашын кәріз жүйесіне сыртқа ағатын, ал егер кәріз болмаса, жерге ағатын ішкі су ағу жүйесімен жабдықтау қажет.

4.4.5.11 Тігінен орналасқан сыртқы өрт сатыларын жер деңгейінен 2,5 м аспайтын биіктікте оңай алынатын қалқандармен жабуға болады.

4.4.5.12 Интернаттарда қауіпсіздікті қамтамасыз ету үшін ұсынылады:

- а) аумақты периметрімен қоршау және жарықтандыру;
- б) күзетті қамтамасыз ету;
- в) инженерлік-техникалық күзету құралдарын (күзет-өрт дабылын (КӨД), төтенше дабылды, бейнебақылау және бақылау жүйелерін) қамтамасыз ету;
- г) бөтен адамдардың рұқсатсыз кіруіне қарсы сенімді қорғанысты қамтамасыз етуге

мүмкіндік беретін материалдардан жасалған кіретін есіктермен жабдықтау;

д) лаңкестікке қарсы қорғау шараларының қабылдануына жауапты лауазымды тұлғаларды тағайындау.

4.5 Ғимараттардың конструктивтік шешімдері және құрылыс конструкцияларын есептеу әдістері

4.5.1 Интернаттық ұйымдардың ғимараттарын жобалау мен құрылысын салу кезінде, оның ішінде сейсмикалық қауіпті аудандарда, көтергіш конструкцияларды есептеу Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын нормативтік құжаттар ережелерін ескере отырып жүргізу керек.

4.5.2 Интернаттарды жобалау кезінде көтергіш конструкцияларды ғимараттардың талап етілетін механикалық қауіпсіздігінің, пайдаланушылық жарамдылығының және ұзақ уақыт қызмет атқаруының ескерілуімен есептеу керек.

4.5.3 Құрылыс конструкцияларының сенімділігін ғимараттың жалпы концепциясын әзірлеген кезде, жобалағанда, конструктивтік элементтерін дайындағанда, құрылысын жүргізгенде және пайдаланғанда қамтамасыз ету қажет.

4.5.4 Апаттық әсерлер кезінде құрылыс конструкцияларының сенімділігін төмендегілерді қамтитын бір немесе бірнеше арнайы іс-шараларды өткізу есебінен қамтамасыз ету қажет:

а) ғимарат пен оның көтергіш элементтерінің қирау қаупін алдын алу, болдырмау немесе азайту;

б) жекелеген көтергіш элементтер апатты істен шыққанда немесе жергілікті зақымдалғанда үдейтін бүлінуге әкеп соқтырмайтын материалдар мен конструктивтік шешімдерді таңдау;

в) ғимараттың негізгі көтергіш конструкцияларына жақындауды шектеп, бақылануын қамтамасыз ететін арнайы ұйымдастыру шараларының кешенін пайдалану.

4.5.5 Конструктивтік элементтердің ұзақ уақыт қызмет атқарып, отқа төзімділігіне қойылатын талаптар ылғалдың, төмен температураның, жеміргіш ортаның, биологиялық және басқа да қолайсыз факторлардың ықтимал әсеріне төзімді тиісті құрылыс материалдары мен бұйымдардың пайдаланылуымен және олардың сәйкес физикалық, химиялық, биологиялық және басқа да әсерлерден қорғау қамтамасыз етеді.

4.5.6 Қоршайтын конструкциялардың отқа төзімділік шектері мен өрт қаупі нормаланған инженерлік коммуникациялармен қиылысу тораптары конструкциялардың өрт-техникалық көрсеткіштерінің талаптарын азайтпауы тиіс.

4.5.7 Жауын-шашын, еріген қар, топырақ суларының ғимараттың көтергіш және қоршайтын конструкцияларға кіруіне және жол берілмейтін мөлшерде ылғалдың кондициялануына жол бермеу үшін қоршайтын сыртқы конструкцияларды тиісінше герметиктеу немесе кеңістік пен ауа қабаттарын желдету құрылғыларын орнату, сондай-ақ қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес қажетті қорғайтын құрамдар мен жабындар қарастыру қажет.

4.6 Инженерлік қондырғылар

4.6.1 Сумен қамту және кәріз жүйесі

4.6.1.1 Интернаттарда сумен қамту мен кәріз жүйесін ҚР ЕЖ 4.01-101, ҚР ЕЖ 4.01-103 талаптарына сай және қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес жобалау қажет.

4.6.1.2 Интернаттарда төмендегідей сумен қамту және кәріз жүйелері қарастырылады:

- а) шаруашылық-ауыз су құбыры;
- б) ыстық су құбыры;
- в) бассейннің рециркуляциялық жүйесі;
- г) электр жылытқышы бар құйғыштармен жабдықталған кіріктірме су ағыны;
- д) тұрмыстық кәріз жүйесі;
- е) өндірістік тамақтану блогының кәріз жүйесі;

ж) жертөле қабатындағы (соның ішінде су өлшеу торабындағы, электр бойлер тұратын орындағы, бассейн суын дайындау қондырғысындағы) үй-жайлардың шұңқырларынан су бұруға арналған тегеурінді өндірістік су бұру кәріз жүйесі;

- и) өртке қарсы су құбыры жүйесі.

4.6.1.3 Ғимаратпен қос тамбур арқылы біріктірілген қазылатын типтегі жылы дәретханалар жасауға жол беріледі.

4.6.1.4 Ауылдық мектеп-интернаттарда орталық кәріз жүйесі болмаған жағдайда, бастауыш сынып оқушыларына арналып люфт-клозеттер немесе биодәретханалар қарастырылады.

4.6.1.5 Орталықтандырылған кәріз жүйесі жоқ аудандарда су құйылатын қол жуғыштар орнатылады.

4.6.1.6 Тұрғын ұяшықтарда қол жуғыштар мен душтар крандарын орнатқан кезде температурасы 60 °C жоғары ыстық су ақпайтын термостатикалық реттеуіштер қарастырылады.

4.6.1.7 Суық және ыстық судың ас-үйлердің (тамақтану блогының) технологиялық жабдықтарына, тазалай үй-жайларының су тарту крандарына, медициналық қызмет көрсету және санитарлық-гигиеналық арнаудағы үй-жайлардың қолжуғыштарына, сондай-ақ ғимаратта орнатылған басқа да санитарлық-техникалық аспаптарға тартылуы көзделуі тиіс.

4.6.1.8 Санаторийлік мектеп-интернаттардың тамақтану блоктарының өндірістік үй-жайлары, тұрғын секцияларының (блоктардың) санитарлық тораптарының үй-жайлары жылыту маусымына, апатты жағдайларға қарамастан, ыстық сумен қамту желілерінде ыстық ағын сумен қамтамасыз етілуі тиіс. Тамақтану блогында әр жуыну ваннасында су электр токпен жылытылатын жылытқыштан ыстық судың тартылуын қарастыру қажет.

4.6.1.9 Дәретханаларда, душтар мен ванна бөлмелерінде сүлгі кептіргіштердің орнатылуын қарастыру қажет.

4.6.1.10 Ыстық сумен жабдықтау жүйесі судың ванна бөлмелеріне (немесе біріктірілген санитарлық тораптарда) орнатылуы және жыл бойы жылытылуы тиіс сүлгі

кептіргіштер арқылы циркуляциялануымен жобалануы тиіс. Сүлгі кептіргіштер байпасты желімен және жеткізетін екі құбырларда да бекітпе арматурамен орнатылуы керек.

4.6.1.11 Бассейндерді зарарсыздандырумен, тазаланумен және судың кері айналуымен жобалау қажет.

Бассейндерде судың кері айналуымен су алмастыруды орнатқан уақытта толтырылатын жаңа құйылған су тәулігіне ванна көлемінің 10 % кем емес құрауы тиіс. 60 м² дейінді су айдынды бассейндер үшін тәулігіне ванна көлемінің 20 % кем емес есебімен жаңа құйылған ауыз судың үздіксіз ағылуын қарастыру қажет.

4.6.1.12 Бассейндердегі су бұру құбырларын су ағынын 0,02 м бөліп, кәріз жүйесіне жалғау қажет.

4.6.1.13 Бассейндегі судың температурасы 32 °С аспауы тиіс.

4.6.1.14 Интернаттар орталықтандырылған кәріз жүйесі тазалау құрылыстарынан алшақ орналасқан аумақта орналасқан жағдайда, ағын суларды жергілікті тазалау құрылыстары жүйесіне бұруға жол беріледі.

4.6.1.15 Шаруашылық-ауыз су құбыры желісінде бастапқы сатыдағы өртті сөндіру кезінде пайдалану мақсатында шлангты жалғауға болатын бөлек кран орнатылуын қарастыру қажет.

Шланг судың тұрғын ұяшықтың кез келген нүктесіне берілу мүмкіншілігін қарастыру, ұзындығы 15 м кем емес, диаметрі 19 мм болу және шашыратқышпен жабдықталу тиіс.

4.6.1.16 Сорғы қондырғыларын (өрт сорғыларынан басқа) шектестіріп, сондай-ақ жатын бөлмелердің, оқу және емдеу-диагностикалық үй-жайларының жоғарғы жағына және астына орналастыруға жол берілмейді.

4.6.1.17 Сорғыға арналған үй-жай немесе батыралтын сорғының айналасындағы қоршалған кеңістік дренаждалған және жылытылу немесе басқа да бекітілген әдістермен қамтамасыз етілген, қатудан қорғалған болуы тиіс. Егер сорғылар жертөледе орнатылған болса, жертөле еденінен 0,45 м кем емес биіктіктегі қойғышқа немесе сөреге қойылуы тиіс.

4.6.1.18 Тамақтану блогының үй-жайлары мен медициналық қызмет көрсету үй-жайларына қол жуғыштарға арналған контактсыз араластырғыштар орнату ұсынылады.

4.6.1.19 Өндірістік жабдықты, жуыну ванналарын, судың бассейннен бұрылуын су ағынын бөліп, гидросырмалар арқылы кәріз жүйесіне жалғау ұсынылады. Өндірістік тік құбырлардың шығарылым деңгейі тұрмыстық тік құбырлардың шығарылым деңгейінен жоғары болатындай орындалады.

4.6.2 Жылыту және желдету

4.6.2.1 Интернаттарды жылытуды, желдетуді және ауа баптауды ҚР ЕЖ 4.02-101, ҚР ЕЖ 3.02-111, ҚР ЕЖ 4.02-105 және қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес қарастыру қажет.

4.6.2.2 Интернаттардың жылумен қамтылуы жобалау тапсырмасында белгіленетін отын түрінің пайдаланылуымен жылу желілерінен немесе жеке қазандықтардан қарастырылады.

4.6.2.3 Сыртқы жылу желілерін қолданыстағы нормативтік құжаттар талаптарына

сәйкес жобалау қажет.

Жылумен қамту жылу желілерінен жүзеге асырылған жағдайда тұтынылатын жылуды есептеу және реттеу құрылғыларын орнатып, жеке жылу пункттерін қарастыру қажет.

4.6.2.4 Жылу желілерінің ғимаратқа кіретін жерлерінде орталық немесе жеке жылу пункттеріне арналған үй-жайларды қарастыру қажет.

Жылу пункттерінің алға шығарылған конструкциялардың астына дейінгі биіктігі 2,2 м кем болмауы тиіс.

4.6.2.5 Жылу пункттері мен сорғы тұратын орындарды медициналық үй-жайлардың, оқушылар болатын үй-жайлардың, залдардың және т. б. астыңғы жағына орналастыруға жол берілмейді.

4.6.2.6 Интернат ғимараттарының әртүрлі блоктары үшін, оның ішінде тұрғын және қоғамдық бөліктер үшін бөлек жылумен қамту желілерін (бөлек тармақтарды) жобалау қажет.

4.6.2.7 Жылыту жүйелерін жобалаған уақытта олардың қасбеті бойынша реттеу және жобалау тапсырмасына сәйкес өшірілу мүмкіндігін қарастыру қажет.

4.6.2.8 Жылу беру кезеңінде ауа температурасы кем дегенде төмендегідей деңгейде қарастырылады:

а) жатын және оқу үй-жайларында, кабинеттерде, зертханаларда, кітапханада, мәдени-көпшілік шаралар мен демалысқа арналған үй-жайларда, компьютер сыныптарында, қызметтік-тұрмыстық, кір жуылатын үй-жайларда 18 °С бастап 22 °С дейін;

б) тамақтану залдарында, буфеттерде, киім үтіктейтін, кептіретін, төсек-орын тұратын үй-жайларда, қоймаларда 16 °С;

в) физиотерапия кабинеттерінде, массаж жасау кабинеттерінде 28 °С;

г) медициналық үй-жайларда, топтарға арналған, киім ауыстыратын үй-жайларда, балалардың жатын бөлмелерінде, дәретханаларында 20 °С бастап 22 °С дейін;

д) оқу шеберханаларында, спорт залында және секциялық сабақтар өткізілетін бөлмелерде, рекреацияларда, вестибюль мен киім сақтайтын бөлмеде, асүйде, киім және аяқ киім кептіретін бөлмелерде 15 °С бастап 17 °С дейін;

е) спорт залдың киім ауыстыратын бөлмесінде 19 °С бастап 23 °С дейін;

ж) ваннасы бар бассейнде 30 °С;

и) душтарда 25 °С;

к) дәрігерлер кабинеттерінде 21 °С бастап 23 °С дейін.

4.6.2.9 Ауаның салыстырмалы ылғалдылығы:

а) жатын үй-жайларда 40 % бастап, 55 % дейін;

б) тамақтану блогының, кір жуатын үй-жайларда және бассейнде 60 % бастап 70 % дейін.

4.6.2.10 Жұмыс уақытынан тыс мезгілде спорт және көрермендер залдарының үй-жайларында нормаланатын іштегі ауа температурасын үй-жайда пайдаланылғанша, тез арада қалпына келуді ескере отырып, 5 °С атдейін түсіру ұсынылады.

4.6.2.11 Интернат үй-жайларындағы ауа алмасу көлемі мен жиелігін төмендегідей қарастыру ұсынылады:

а) спорт залдарда – бір адамға 80 м³/сағ кем емес (сору және үрлеу бойынша);

б) көрермендер залы мен кинозалда – бір адамға 20 м³/сағ кем емес (сору және үрлеу бойынша);

в) жатын және үйірме үй-жайларында – 1 сағ ауаның жартылай алмасуы.

4.6.2.12 Ауа сорып желдету жүйелерін тамақтану залында, медициналық арнау дағы үй-жайларда, акт залында, спорт залдарында, бассейнде, санитарлық тораптар мен душтарда қарастыру қажет.

4.6.2.13 Механикалық ауа сору-үрлеу желдеткіші кір жуатын, кір үтіктейтін үй-жайларда, тамақтану блогында, спорт залдарында және жалпы тәрбиелік мақсаттағы залдарда қарастырылуы тиіс.

Басқа үй-жайлардың желдетілуі сырттағы ауа бірте-бірте кіруі үшін қажет ашылатын жармалар, фрамугалар, сондай-ақ арнайы желдету құрылғылары арқылы табиғи жолмен жобаланады.

Тиісті техникалық-экономикалық негіздеме болған жағдайда, сорылатын ауа жылуын кәдеге асыруды қарастыру ұсынылады.

4.6.2.14 Оқшаулағыш палаталардан шығарылатын ауа сорып желдетуі ауаның тік өтуіне мүмкіндік бермейтін жеке бөлек ауа арналары арқылы жүзеге асырылуы тиіс.

4.6.2.15 Ауа сорып желдету жүйелерінің тұрғын ауданның терезелерінен және ауа үрлеу жүйелері үшін ауа тартқыш торлардан ауа шығаруын көлденең 10 м кем емес және тігінен 6 м қашықтықта қарастыру қажет. Табиғи желдетудің ауа сору жүйелерінен тастауды жел арыны аймағынан тыс қарастыру қажет.

4.6.2.16 Жобалық қуаты 200 адамға дейін жететін интернаттарда желдеткішті ауаның механикалық жолмен жіберуді ұйымдастырусыз орнатуға болады.

4.6.2.17 Ауа сору-үрлеу желдету жүйелерінің және ауа бұру жабдықтарын таңдаған, орналастырған және монтаждаған уақытта санитарлық-гигиеналық талаптар мен орындау қажет.

4.6.2.18 Бассейндердің айналасындағы айналып өту жолдарын беткі температураны 26 °C бастап 30 °C дейінгі аралықта ұстап жылыту ұсынылады.

Егер айналып өтетін жолдар шектесетін қабырғалар ішкі болса және айналу жолдары жылы үй-жайдың (жертөленің немесе техникалық жертөленің) жоғарғы жағына орнатылса, жолдардың жылытылуын қарастыруға болады. Жолдар жылытылмаған жағдайда, оларға жылу өткізгіштігі төмен синтетикалық кілемшелер төселуі керек.

4.6.2.19 Ванна бөлмелерінің үй-жайларын жылыту үшін жылыту аспаптары ретінде ыстық сумен жабдықтау жүйелерін қолданғанда сүлгі кептіргіштерді қарастыру ұсынылады.

4.6.2.20 Санитарлық тораптары бар тұрғын бөлмелерден ауаның шығарылуын санитарлық торап қабырғаларының төменгі бөлігінде торлар немесе есік беттерін орнатып, санитарлық тораптар арқылы қарастыру қажет.

4.6.2.21 Санитарлық тораптардың ауа сору желдеткішін жобалаған уақытта:

а) әрбір қабаттарда орналасатын санитарлық тораптардан желдету арналарын жиналмалы тіке арнаға біріктіру. Жергілікті арнаның жиналмалы тік арнаға қосылуын бір қабаттан жақындатпай қарастыру керек. Ортақ жиналмалы арналған жалғанатын жергілікті арналар монтаждауға мүмкіндік болатын торлармен жабдыкталуы керек;

б) шатырдағы көлденең жиналмалы желдету арналарын орнату (мұндайда әртүрлі қасбеттерге қаратылған үй-жайларда шығарылған арналарды біріктіруге жол берілмейді) қарастырылады.

4.6.3 Электр техникалық құрылғылар

4.6.3.1 Интернат ғимараттарында электр жабдықтарды, электр жарықтандыруды, байланыс және ақпарат тарату жүйелерін, бейнебақылау жүйесін, автоматты өрт сигнализациясын және өрттің шыққаны туралы хабар тарату жүйелерін ҚР ЕЖ 4.04-106, ҚР ЕЖ 2.04-103, ҚР ЕЖ 2.02-102, ҚР ЕЖ 2.04-104 және қолданыстағы нормативтік құжаттар талаптарына сәйкес қарастыру қажет.

4.6.3.2 Мектеп-интернаттардың оқу корпустарының электр техникалық құрылғыларын (оның ішінде байланыс жүйесінің) ҚР ЕЖ 3.02-111 сәйкес қарастыру қажет.

4.6.3.3 Интернат ұйымдарының ғимараттарында төмендегідей байланыс, дабыл және ақпарат жүйелерін қарастыру ұсынылады:

- а) автоматты телефон байланысы;
 - телекоммуникациялық желі құрылыстары (оның ішінде интернетқа қолжетімділікпен);
 - әкімшілік, мұғалімдер бөлмесі, әдістемелік кабинет, кітапхана, медпункт, асхана, күзет үй-жайларына телефон аппараттарын орнатумен жабдықталған кабель жүйесінің құрамында орындалатын телекоммуникациялық желіге қосылатын жергілікті шағын АТС жабдығы;
- б) ғимараттың жергілікті желісінің бірыңғай сервер жабдығы мен әкімшілік, мұғалімдер бөлмесі, әдістемелік кабинет, кітапхана, медпункт, асхана, көрермендер залы үй-жайларындағы дербес компьютерлер арасындағы жергілікті деректер жіберу желісі;
- в) әдістемелік кабинет, кітапхана, медпункт, асхана, күзет үй-жайларына розеткаларды орнатылу арқылы сымды радиотаратылым;
- г) әкімшілік, мұғалімдер бөлмесі, әдістемелік кабинет, кітапхана, медпункт, асхана, көрермендер залы, күзет үй-жайларының жабдықталуымен қаланың байланыс операторларының техникалық шарттарымен телевизияның ұжымдық (эфирлік, кабельдік) қабылдау;
- д) бастапқы - мұғалімдер бөлмесінде; екінші - вестибюльдерде, рекреацияларда, дәліздерде, залдарда және әкімшілік үй-жайларда электрондық сағаттың орнатылуымен электр сағаттандыру;
- е) көрермендер залы, спорт залдар, бассейндер, асхана үй-жайларына орнатылатын, жергілікті дыбыс зорайтқыш кешендердің жабдығына жалғанатын дыбыс ұлғайту және дыбыстандыру;
- ж) АҚ және ТЖ дабылдамалары бойынша адамдарға хабар беру;
- и) инженерлік жабдықтарды диспетчерлеу;
- к) тәулік бойы күзетілетін үй-жайда жүйелердің қабылдау-бақылау аспаптарын орналастыру және жүйенің бөлінген байланыс арналары арқылы (техникалық шарттармен) орталықтандырылған бақылау пульті жабдығына қосылу арқылы өрт шыққан уақытта автоматты өрт сигнализациясы және адамдарға хабар беру;
- л) құжаттар, материалдық құралдар, қымбат жабдықтар, дәрілік препараттар сақталатын үй-жайларда орнатылған, ағымдағы ақпарат қабылдау-бақылау аспаптарына тәулік бойы күзетілетін үй-жайға берілетін және орталықтандырылған бақылау пультінің

жабдығына қосылу мүмкіндігі бар күзет-үрей дабылы;

м) бейне-домофон байланысының жабдығын пайдалану арқылы адамдардың ғимаратқа кіруін бақылау және басқару;

н) күзет теледидарын (бейнебақылау).

4.6.3.4 Интернат ұйымдарында интернет желісіне компьютер сыныптары, кітапхана, басшының кабинеті, мұғалімдер бөлмесі және басқа да үй-жайлар арқылы қарастыру ұсынылады; бұл жобалау тапсырмасымен белгіленеді.

4.6.3.5 Тұрғын ұяшықтары үй-жайларында әрбір толық және толық емес тұрғын ұяшықтары үй-жайлар ауданының әрбір 6 м² жерге тұйықтау байланысы кемінде бір штепсельдік розетканы қарастыруы керек.

4.6.3.6 Интернат ғимараттарының барлық үй-жайларында жасырын электр өткізгіш қарастырылуы керек. Асүйлерге, қоймаларға, дәретханаларға және басқа да қосалқы үй-жайларда ашық электр өткізгіш орнатуға болады.

4.6.3.7 Диапроектор, кинопроектор, интерактивті тақта және басқа да техникалық оқыту құралдарын сыныптарға, оқу кабинеттеріне, зертханаларға қосу үшін кем дегенде 3 штепсельдік розетканың: біреуін – сыныптағы тақтаның қасына, екіншісін – тақтаға қарама-қарсы қабырғаға, үшіншісін – терезелерге қарама-қарсы қабырғаға орнатылуын қарастыру қажет. Оқу үй-жайларына жерге тұйықтауға бір розетка (компьютерлік сыныппен информатика кабинетінде - кем дегенде бес розетка) орнатып, интернетке шығатын жергілікті компьютер желісін қарастыру қажет.

4.6.3.8 Электр қалқандарды бірінші қабатқа орналастыру керек. Электр қалқан тұратын орынды егер топырақ суларының деңгейі төмен болса және жауын-шашын суының кіруіне қарсы гидрооқшаулау болса, жертөлеге орнатуға жол беріледі.

4.6.3.9 Интернат ғимараттары мен үй-жайларында радиоландыруды қарастыру қажет.

Радионүктелер әкімшілік үй-жайларға, дәрігердің кабинетіне, радиоторапқа, зертханалар мен жатын бөлмелерге орнатылуы тиіс.

4.6.3.10 Бұған қоса, вестибюльдерде, рекреациялық үй-жайларда, кинолекция залдарында, директордың кабинетінде, ойын бөлмесінде, үйірме үй-жайында, зертханаларда, спорт залында және бассейнде радионүктелерді орнатып, ғимараттарда жергілікті айналу радиоторабын қарастыру керек.

Дыбыс зорайтқыш қондырғыларды көрермендер мен спорт залдарында, рекреациялық орталық форумында және рекреациялық үй-жайларда қарастыру қажет.

4.6.3.11 Телефондардың әкімшілік үй-жайына, дәрігер мен директордың шаруашылық істер жөніндегі орынбасарының кабинеттеріне, асханаға, сонымен қатар рекреациялық орталықтың қызметтік үй-жайларына орнатуды қарастырылуы қажет. Елді мекендердің телефон желісінің сыйымдылығына байланысты орнатылған телефондар саны техникалық тапсырмамен реттелелі.

4.6.3.12 Телевизиялық таратылымды, бейнетехника мен тұйық телевизия жүйелерін қабылдау желілерінің әкімшілік үй-жайына, директордың шаруашылық істер жөніндегі орынбасарының кабинеттеріне, асханаға, рекреациялық орталықтың қызметтік үй-жайларына орнатылуын қарастыру қажет.

4.6.3.13 Радионүктелер, дыбыс зорайтқыш қондырғылар, компьютерлік және ақпараттық жабдық жүйелері орнатылған үй-жайлар (орындар) жобалау тапсырмасымен

белгіленеді.

4.6.3.14 Интернаттардың тұрғын үй-жайларына әрбір төсектің бас жағына жалпы және жергілікті жарық беретін қабырғаға ілінетін жинамалы шырақтар орнатылуы және жерге тұйықтау контактісі бар екі полюсті бір штепсельдік розетка қарастырылуы мүмкін.

4.6.3.15 Ортақ орындарға (зал, фойе, дәліз, вестибюльдер, баспалдақтар және т. б.) берілетін электр жарықты және басқа да инженерлік жабдықты басқару, олардың жұмысын бақылау бірінші қабатта орналастырылған қызмет көрсететін қызметкерлер үнемі жүретін үй-жайлардан жүргізілуі тиіс.

4.6.3.16 Электр сағаттардың орнатылуы вестибюльдерде, рекреациялық үй-жайларда, тамақтану үй-жайында, сондай-ақ тұрғын ұяшықтар корпусының әрбір қабатында қарастырылуы қажет.

Сигналдық электр сағаттардан басқарылатын электр қоңыраулардың орнатылуын вестибюльдер мен рекреациялық үй-жайларда қарастыру қажет.

4.6.4 Жасанды жарықтандыру

4.6.4.1 Интернат үй-жайларының жарықтандырылуын ҚР ЕЖ 2.04-104 және қолданыстағы нормативтік құжаттар талаптарына сәйкес жобалау қажет.

4.6.4.2 Үй-жайлардың жасанды жарықтандырылуын біркелкі ортақ жарықтандыру жүйесі жүзеге асырып, үй-жайдың арнауына сәйкес келу, жеткілікті, қауіпсіз болуы, балалардың көзін шағылыстыратын және үй-жайлардың ішкі ортасына келтіретін басқа да жағымсыз әсер болмауы керек.

4.6.4.3 Шырақтарды қорғайтын конструкциялармен жабдықтау керек.

Интернаттардың негізгі үй-жайларын жасанды жарықтандыруды нормаланатын көрсеткіштердің ҚР ЕЖ 2.04-104 және осы құжаттағы 3-кесте бойынша қабылдау қажет.

4.6.4.4 Табиғи жарықтың берілу шарттары әртүрлі және жұмыс режимдері әртүрлі аймақтары бар үй-жайлар үшін мұндай аймақтардың жарықтандырылуының бөлек басқарылуын қарастыру немесе кернеудің берілуін реттейтін сөндіргіштердің пайдаланылуын қарастыру қажет.

4.6.4.5 Оқу үй-жайларына ортақ жарық беру үшін жарығы негізінен, тік және шашыранды шырақтарды пайдалану керек. Мектеп-интернаттардың оқу үй-жайларында электр шырақтарды жарықты терезе ойықтарына параллель қатармен орнату ұсынылады. Бұл жағдайда шырақтар қатарының бөлек қосылуын қарастыру қажет. Қатарлар мүмкіндігінше ұзын немесе есептің биіктіктің 0,5 аспайтындай қиылған болуы керек. Қызатын шамдарды пайдаланған жұмыс бетінен 1,9 м биіктікке ілінген жарығы шашыранды аспалы шырақтар қолданылуы керек.

4.6.4.6 Ортақ оқшауланған жарықтандыруды жұмыс орындары топтасқан (әртүрлі шеберханалар, үй шаруашылығы кабинеттері, оқушыларды психологиялық жеңілдету аймақтары) үй-жайларда қолдануға болады.

4.6.4.7 Сыныптағы тақтаға жарық беру үшін тақта жазықтығына параллель немесе тікелей тақта үстінде орналасқан немесе төбеде орнатылған жарық таратуы симметриялық емес шырақтарды қолдану ұсынылады. Сыныптағы тақтаны еңкейтіп орнатқанда, жарық

тікелей түсетін шырақтармен жарықтандыруға болады.

3-кесте - Интернаттардың негізгі үй-жайларындағы нормаланатын жарықтандыру

Үй-жайлардың атауы	Жарықтылық, лк, кем емес	Жарықтандыру нормаларына жататын беттер
Демалатын және сабақ оқитын бөлме	300	Көлденең - 0,8 м
Жатын бөлмелер	100	-
Кезекші тәрбиеленушілердің бөлмесі	100	-
Кітапхана	300	Көлденең - 0,8 м
Дәрігер кабинеті	300	Көлденең - 0,8 м
Оқшаулағыш	200	Көлденең - 0,5 м

4.6.4.8 Информатика және есептеуіш техника кабинеттерін жалпы жарықтандыру үшін төбеге қатарымен жарық қуыстарына параллель орналастырылған қорғау бұрышы 35 ° бастап 45 ° дейінгі шырақтарды қолдану қажет. Дисплейлері бар жұмыс орындары пайдаланушылардың көру сызығы жарық сызықтарына параллель болатындай шырақтар қатарының арасына орналасуы қажет. Жинақталған жарықты орнатқан уақытта, жарықтандыру жергілікті шырақ үстелдің көлденең бетіне жарық түсіру үшін ғана пайдаланылуы тиіс. Жарықтандыру жергілікті шырақтың қорғайтын бұрышы 40 ° кем болмауы тиіс.

4.6.4.9 Спорт залдарының төбеге бүйір қабырғалардың бойымен немесе бүйір қабырғаларға еңкейтіліп орнатылатын шырақтармен жарықтандыру қарастырылуы керек. Шағылысқан жарықтың жарық беру қондырғыларын орнатуға жол беріледі. Доптың соғуынан қорғау үшін шырақтарды металл торлармен жабу қажет.

4.6.4.10 Жабық бассейндерді жарықтандыру үшін қорғаныс дәрежесі шашырандылардан қорғалған, тік немесе негізінен, тік жарық диффузиялық шашырап шығатын, төбеде немесе қабырғаларға бүйір жақтағы өткелдердің жоғарғы жағына орнатылған шырақтарды пайдалану қажет. Шырақтар орналасатын жерлер қызмет көрсетуге қолжетімді аймақта орналасуы тиіс.

4.6.4.11 Жатын бөлмелер мен оқшаулағыш палаталарда кезекші (түнгі) жарықтандыру үшін қарастырылған, эвакуациялау кезіндегі жарықтандыру желісіне жалғанған құрылғыларды қарастыру қажет.

4.6.4.12 Ғимаратқа кіреберіс есіктің әрқайсысының жоғарғы жағына орташа көлденең жарықтандыру деңгейін қамтамасыз ететін шырақтар орнатылуы керек.

Нысан ғимаратының сыртқы жарық беру жабдығы аумақтың шашыранды жарықпен біркелкі қамтамасыз ету керек. Кешкі уақытта жер телімі аумағында, оның ішінде санитарлық-аула қондырғыларында кемінде 10 люкс нормаға қарай жасанды жарықтандыру қарастырылады.

4.7 Халықтың мүмкіндігі шектеулі топтарын қолжетімділікпен қамтамасыз ету

4.7.1 Халықтың мүмкіндігі шектеулі топтары үшін қолжетімді ортаны қалыптастыру төмендегідей жағдайлар ескерілетін ҚР ЕЖ 3.06-101 талаптарына сәйкес жүзеге асырылады:

а) жер телімін жаяу жүргіншілер қозғалысы мен көркейту тұсында жоспарлық ұйымдастыру;

б) ғимаратқа кіреберіс есіктерді және ғимараттың ішіндегі коммуникациялық жолдарды ұйымдастыру, оның ішінде бірінші қабаттан жоғары көтеру құрылғылары;

в) жекелеген үй-жайлар мен үй-жайлардың жоспарлауы;

г) дәретханалардың, қызмет көрсету және демалыс орындарының орналасуы;

д) өрт қауіпсіздігі шараларын әзірлеу.

4.7.2 Халықтың мүмкіндігі шектеулі топтарына қолжетімді кіретін есіктер алдындағы алаңда: қалқа, су бұру болуы, ал жергілікті климаттық жағдайларға байланысты – жабын беті жылытылуы тиіс. Пандусы бар кіретін алаңның көлемі $2,2 \text{ м} \times 2,2 \text{ м}$ кем болмауы керек.

4.7.3 Мүгедектер арбасының бұрылу үшін кеңістіктің ені 1,8 м кем емес қарастырылады.

4.7.4 Жаяу жүргіншілер жолағының жабынында ескерту жасау функциясын атқаратын тактильдік құралдарды жер телімінде ақпарат нысанына дейін немесе қауіпті жер телімі басталғанға дейін, қозғалыс бағыты, кіреберіс өзгергенге дейін 0,8 м кем емес жеткізбей орналастыру керек және т. б.

4.7.5 Барлық пандустар мен баспалдақтардың екі жағынан да, сондай-ақ барлық көлденең беттердің биіктігі өзгертін желерге ұстағыштары бар қоршаулар орнату қажет.

4.8 Қоршаған ортаны қорғау

4.8.1 Қоршаған ортаға тікелей немесе жанама түрде кері әсерін тигізетін ғимараттардың орналастырылуы, жобалануы, құрылысы, реконструкциялануы, пайдалануға енгізілуі, консервациялануы және қиратылуы қоршаған ортаны қорғау саласындағы талаптарға сәйкес жүзеге асырылады. Бұл жағдайда қоршаған ортаны қорғау және табиғи ортаны қалпына келтіру шараларын орындау қарастырылуы керек.

4.8.2 Ғимараттарды орналастыру, жобалау, құрылысын жүргізу, реконструкциялау, пайдалануға енгізу, пайдалану, консервациялау, демонстрациядау, бұзу кезінде қоршаған ортаның қолайлы жағдайын қамтамасыз ету, оның ішінде төмендегілерді қамтамасыз етуі қажет:

а) қоршаған ортаны сақтап қалу, қалпына келтіруді және (немесе) сауықтыруды;

б) қоршаған ортаға келтіретін зиянды әсерді азайту (болдырмау);

в) ең үздік қолжетімді техникалық әдістерді, аз қалдықты, энергияны және ресурстарды үнемдейтін технологиялардың қолданылуын;

г) апаттар мен төтенше жағдайлардың болмауын;

д) қоршаған ортаға келтірілуі мүмкін зиянның орнын толтыру үшін материалдық, қаржылық және басқа да құралдарды;

е) қоршаған ортаны қорғау бойынша жоспарланатын іс-шаралардың орындалуына қаржылық кепілдіктердің берілуін.

4.8.3 Аумақты жоспарлаған уақытта тұтыну қалдықтарының санитарлық тазалану, зарарсыздану және қауіпсіз орналастырылу, шекті жол берілген лақтырындылардың нормативтерін және заттар мен микроорганизмдердің шекті жол берілген лақтырындыларды сақтау, сондай-ақ табиғат ортасын қалына келтіру, жерлерді рекультивациялау, аумақты көріктендіру шаралары, қоршаған ортаны қамтамасыз ету және экологиялық қауіпсіздік бойынша басқа да шаралар қолға алынатын болады.

4.8.4 Барлық жер телімдері топырақ эрозиясына және ондағы құрылыстардың ішінде немесе қасында тұрып қалған судың жиналуына жол бермеу үшін тегістеледі.

4.8.5 Ландшафты пайдалану кезінде өсіп тұрған сау ағаштардың барынша сақтап қалу ұсынылады.

4.8.6 Көгалдандыру жоспарын жобалаған уақытта арнайы күтімді қажет етпейтін және құрғақшылыққа төзімді өсімдіктерді таңдау қажет.

5 ЭНЕРГИЯ ҮНЕМДЕУ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАРДЫ ҰТЫМДЫ ПАЙДАЛАНУ

5.1 Энергия үнемдеу және жылу шығынын азайту

5.1.1 Оңтайлы техникалық-экономикалық сипаттамаларға қол жеткізу және интернат ұйымдарын жылыту үшін тұтынылатын энергияны азайту мақсатында олардың барынша жинақы көлемдік-жоспарлық шешімдерін қарастыру ұсынылады.

5.1.2 Интернат ғимараттарында техникалық-экономикалық және экологиялық негіздемелер арқылы жоғары тиімді балама жүйелерді орнатуды қарастыру ұсынылады:

а) қайта қалпына келтірілетін көздерден алынатын энергиямен қамтудың орталықтандырылмаған жүйелері;

б) когенерация;

в) орталықтандырылған немесе ғимараттарда орналасқан жылыту және суыту жүйелері;

г) жылу сорғылары.

5.1.3 Энергия тиімділікті қамтамасыз ету мақсатында интернаттарды жобалаған уақытта төмендегілерді қарастыру керек:

а) желдің ықтимал әсерін ескере отырып, ғимараттың сәулеттік келбетінің оңтайлылығын;

б) ғимараттың күн радиациясының барынша пайдаланылуын қамтамасыз ететін күнге қатысты оңтайлы орналасуын;

в) ғимараттың қоршау конструкцияларының (сыртқы қабырлардың, жабындардың, жылытылмайтын жертөлелердің үстіндегі ара-жабындардың) термикалық кедергісінің техникалық ықтимал ең жоғары деңгейге дейін ұлғайтылуы;

г) жылу көпірлерінің конструкциясындағы жылу өткізгіштің санын мейлінше азайтуды;

д) ғимарат конструкцияларының сыртқы ауа ағынына қатысты қажетті ауа тығыздығын қамтамасыз ету;

е) жарық өткізетін қоршау конструкцияларының термиялық қарсылығын ең жоғарғы

техникалық ықтимал деңгейге дейін арттыру;

ж) таза және пайдаланылған ауаның берілуі, өңделген ауаның сыртқа шығарылуы, үй-жайдағы жылу таратылуы және желдеткіш ауасының жылуын регенерациялауды ұйымдастыру үшін желдету жүйесін құру.

5.1.4 Үй-жайдың ішіндегі жылу мен ылғалды реттеу мүмкіндігі болуы үшін төмендегілерді қолдану керек:

- а) жылыту аспаптарындағы термостатикалық элементтерді;
- б) берілетін жылу-суық тасымалдаушы параметрлердің орталықтан реттелуін;
- в) үй-жайға ауаның сырттан берілуінің орталықтан реттелуін;
- г) басқарылатын терезелердің пайдаланылуын;
- д) ауа баптау жүйесінің орталықтан реттелуін;
- е) келетін ауаның жеке реттелу мүмкіндігімен жұмыс орнына жеке берілуін.

5.1.5 Суық және ыстық сумен (өртке қарсы суды қоса есептегенде) қамту, кәріз жүйесі, жылумен қамту, желдету, орталықтандырылған шаң кетіру, суықпен қамту, өртке қарсы қорғаныс жүйелерінің бақылануын және реттелуін қамтамасыз ету үшін бақылау-өлшеу аспаптары мен автоматика құралдарын қарастыру қажет. Бұл жағдайда қоса жүргізілетін реттеулер мен апатты жағдайларды жадыға тіркейтін, оның ішінде осы үдерістердің сипаттамалары мен хаттамаларын қағазға басып шығару мүмкіндігі бар бағдарламаланатын сандық жүйелер мен құрылғыларды қолдану ұсынылады. Перифериялық құрылғылардың орталық посттармен байланысуы қайталанады.

5.1.6 Интернат ғимараттарының инженерлік жабдық жүйелері үй-жайлардағы ауа температурасын автоматты және (немесе) қолмен реттеу керек.

Жылыту жүйелері интернат үй-жайларында балалар болмаған кезде, жылу ағынын реттейтін аспаптармен жарақталуы керек. Мұндайда ауа температурасы 15 °C төмен болмауы тиіс.

5.1.7 Ғимараттың жылу оқшаулауы мен желдетілуін қамтамасыз ету қажет (мысалы, ауа өткізетін қабаты бар қабырғалар және шатырлардың жылу оқшаулауы, бір камералық немесе екі камералық шыны пакеттер, пассивті жылыту және суыту).

5.1.8 Ыстық сумен қамтитын, үй-жайларды жылытатын және интернаттардағы бассейннің суын дайындайтын резервтік көздердің жұмысын қамтамасыз ету үшін электр энергиясын үнемдеу мақсатында жылу сорғыларын пайдалану ұсынылады.

5.1.9 Жеке жылу пункттерін жобалаған уақытта жылу тасушының ауа райына қарай сыртқы ауа температурасы бойынша және жылу тасушының температурасына жеткізу үшін анағұрлым тән үй-жайларға датчиктердің орнатылуымен жылыту жүйесіндегі жұмсалатын жылуды түзетумен реттелетінін ескеру қажет.

5.1.10 Жеке жылу пункттерін жабдықтаған уақытта төмендегілерді қолдану қажет:

- а) жылу желілерін біріктіруге арналған техникалық шартта көзделген біріктірудің тәуелсіз схемасы кезінде пластиналық жылу алмастырғыштарды;
- б) техникалық шарттарда көзделген жылу желілерін қосу схемасына байланысты айналым санының жиілігін реттейтін сорғыларды;
- в) ыстық сумен қамту үшін айналым санының жиілігін реттейтін сорғыларды;
- г) қайтармалы серіппелерді, жылдамдықты электр жетектері бар реттеуші клапандарды (электр энергия апатты өшірілген жағдайда).

Ыстық сумен қамтитын жабық жүйелер үшін ультракүлгін сәулелену қондырғыларын қолданып, аэробты бактерияларды жою шараларын қарастыру ұсынылады.

5.1.11 Барлық құбырлардың, жабдықтар мен арматураның жылу оқшаулауы энергия ресурстарын үнемдеу мақсатында жылытылмайтын үй-жайлар үшін белгіленген нормалар бойынша жүзеге асырылуы керек.

5.1.12 Жарықтандыруды басқару жүйесін жобалаған уақытта:

- а) жарықты бөлек қосу және өшіру үшін кеңістікті бөлу;
- б) жарықты автоматты түрде сөндіру үшін пайдаланылатын қозғалыс датчиктерін орнату ұсынылады.

5.1.13 Интернаттарды жобалаған уақытта жобалау тапсырмасымен белгіленетін және жоғары энергия үнемдеу әсеріне қол жеткізуге бағытталған жоғары талаптарды қолдануға жол беріледі.

5.2 Табиғи ресурстарды тиімді пайдалану

5.2.1 Құрылыс салу кезінде қоқыстардың үйінді болып жиналуына жол бермеу үшін құрылыс алаңдарындағы қалдықтардың кәдеге асырылуын қарастыру керек. Бұл құрылыс қалдықтарын қайта өңдеудің төмендегідей баламалы жолдарын қарастыру ұсынылады:

- а) қайта пайдалануға септігін тигізетін қалдықтардың құрылыста сұрыпталуы, мұның есебінен материал үнемделіп, қалдықтардың жалпы көлемі азаяды;
- б) сұрыпталған қалдықтарды қайта өңдеу (рециклинг);
- в) пайдалануға болатын жылу энергиясы бөлінетін құрылыс материалдары қалдықтарының өртелуі.

5.2.2 Су ресурстарын тиімді пайдалану мақсатында су шаруашылығы кешенін дамытқан уақытта мынадай шараларды қарастыру қажет:

- а) сумен жабдықтау жүйелерінің ресурстарды үнемдейтін технологияларын қолдану;
- б) судың айналымын және қайта пайдаланылуын кеңейту;
- в) жеткізетін коммуналдық және суару желілеріндегі судың шығынын азайту.

5.2.3 Нәтижесінде беткі қабаттың сапасы мен күйі анықталатын жобалау барысында инженерлік-геологиялық ізденістер жүргізу ұсынылады.

Кейінгі уақытта қала аумағын көгалдандыруға пайдалану үшін құнарлы топырақ қабатын сыдырып алу қажет. Қалған топырақ алаң шекарасына жиналады, ал құрылыс аяқталғаннан кейін газондарға тастау үшін пайдаланылады.

5.2.4 Эрозияға қарсы шараларды жобалаған уақытта топырақ эрозиясымен күресудің төмендегідей басты талаптардың орындалуы қарастырылуы керек:

- а) су эрозиясы аймақтарында – еріген қар және жауын-шашын суының ағылуын реттеу, топырақтың суға төзімді беттерін қалыптастыру;
- б) жел эрозиясы аймақтарында – топырақтың желге төзімді беткі қабатын құру, топырақтың жерүсті қабатында желдің жылдамдығын азайту және шаң жиналатын аудандардың көлемін азайту. Топырақтың эрозияға қарсы орнықтылығын арттыру және оларды өсімдіктермен немесе олардың қалдықтарымен қорғау мәселесіне ерекше назар аудару қажет.

А қосымшасы
(ақпараттық)

Қазақстан Республикасы аумағында құрылатын әртүрлі типтегі интернаттардың функционалдық үдерістерін қамтамасыз ететін нысандар құрамы

А.1-кестесі - Әртүрлі типтегі интернаттардың функционалдық үдерістерін қамтамасыз ететін нысандар құрамы

Нысандардың атауы	Интернаттардың түрлері				
	мектеп-интернат	санаториялық мектеп- интернат	көп балалы және жағдайы төмен отбасылардан шыққан балаларға арналған мектеп-интернат	жалпы білім беру мектебі жанындағы интернат	ескертпе
1	2	3	4	5	6
1 Оқу нысандары					
1.1 Бастауыш білім (Б – 1 - 4 сынып)	+	+	+	+	
1.2 Негізгі орта білім (БН - 1-10 сынып)	+	+	+	+	

А.1-кестесі - Әртүрлі типтегі интернаттардың функционалдық үдерістерін қамтамасыз ететін нысандар құрамы
(жалғасы)

1	2	3	4	5	6
1.3 Жалпы орта білім (жалпы орта білім, техникалық және кәсіптік білім) (БНО – 1 - 11 (12) сынып)	+	+	+	+	
1.4 Негізгі орта және жалпы орта білім (НО – 5 - 11 (12) сынып)	+	+	+	+	
1.5 Жалпы орта білім (О – 11 - 12 сынып)	+	+	+	+	
1.6 Лицей (Л – белгілі бір бағыттар тереңдетіліп оқытылатын негізгі және жалпы орта білім, оның ішінде жаратылыстану-ғылыми, физика-математика, тіл және т. б. салалар)	-	-	-	- +	сыныптарды 2 - 4 қосымша топтарға бөлу қажет
2 Тұру нысандары					
2.1 Тұрғын ұяшық үй-жайлары:					
- 1 - 4 сыныптар үшін (күндізгі)	+	- -	-	+	
- бес күн болатын тәрбиеленушілер үшін	+	-	-	+	
- жыл бойы болатын тәрбиеленушілер үшін	+	+	+	+	

А.1-кестесі - Өртүрлі типтегі интернаттардың функционалдық үдерістерін қамтамасыз ететін нысандар құрамы
(жалғасы)

1	2	3	4	5	6
2.2 Пәтер типті үйлер					
- бір пәтерлі типті	$\frac{+}{+}$	$\frac{+}{+}$	$\frac{+}{+}$	$\frac{+}{+}$	алымда – тәрбиеленушілер үшін, бөлгіште – қызметкерлер үшін
- оқшауланған типті	$\frac{+}{+}$	$\frac{+}{+}$	$\frac{+}{+}$	$\frac{+}{+}$	
2.3 Қонақ бөлме типті үйлер (ҚР ЕЖ 3.02-106)	$\frac{+}{+}$	$\frac{+}{+}$	$\frac{+}{+}$	$\frac{+}{+}$	алымда – тәрбиеленушілер үшін, бөлгіште – қызметкерлер үшін
2.4 Жайлылығы I - IV класқа жататын 4 қабатқа дейінгі тұрғын ғимараттар (ҚР ЕЖ 3.02-101)					
- көп пәтерлі үйлер	$\frac{+}{+}$	$\frac{+}{+}$	$\frac{+}{+}$	$\frac{+}{+}$	алымда – тәрбиеленушілер үшін, бөлгіште – қызметкерлер үшін
- пәтер типті жатақхана	+	+	+	+	
3 Тамақтануды ұйымдастыру нысандары					
3.1 Асханасы бар тамақтану блогы	+	+	+	+	

А.1-кестесі - Өртүрлі типтегі интернаттардың функционалдық үдерістерін қамтамасыз ететін нысандар құрамы
(жалғасы)

1	2	3	4	5	6
4 Шығармашылық әлеует пен дарындылықтың тәрбиеленуіне және дамуына ықпалын тигізетін нысандар (үй-жайлар)					
4.1 Ғылыми бағыттарды терең меңгеруге арналған үй-жайлар (ғылыми-танымдық жұмыс)	*	*	+	+	ҚР ЕЖ 3.02-111, ҚР ЕЖ 3.02-120, ҚР ЕЖ 3.02-118 сай; жобалау тапсырмасына сәйкес
4.2 Спорт жаттығуларына арналған үй-жайлар (залдар мен құрылыстар)	+	+	+	+	
4.3 Еңбекті оқытуға арналған үй-жайлар	+	-	+	+	
4.4 Әскери іске оқытуға арналған үй-жайлар	+	-	+	+	
4.5 Техникалық білімге арналған үй-жайлар	+	*	+	+	
4.6 Өнер түрлеріне (сурет салу, сызу, дизайн және т. б.) баулуға арналған үй-жай	+	+	+	+	
4.7 Балалар ата-аналарымен кездесетін қонақ бөлме	+	+	+	+	
5 Қазақстан Республикасының білім және ғылым жөніндегі нормативтік уәкілетті органы нормативтерімен қарастырылған кәсіби дайындық нысандары					
5.1 Қоғамдық-пайдалы іске үйретуге арналған үй-жай	+	*	+	+	*- жобалау тапсырмасына сәйкес; ҚР ЕЖ 3.02-111
5.2 Металл, ағаш, мата өңдеу және олардың технологиялары үйретілетін үй-жайлар	+	-	+	+	
5.3 Ас әзірлеуге үйрететін үй-жайлар	+	*	+	+	

А.1-кестесі - Өртүрлі типтегі интернаттардың функционалдық үдерістерін қамтамасыз ететін нысандар құрамы
(жалғасы)

1	2	3	4	5	6
5.4 Тұрмыстық техникаға қызмет көрсетуге үйрететін үй-жай	+	*	+	+	
5.5 Компьютерлік техникаға қызмет көрсетуге үйрететін үй-жай	+	+	+	+	ҚР ЕЖ 3.02-111 талаптарына сәйкес
6 Мәдени және сауықтыру мақсатындағы демалу нысандары					
6.1 Мәдени-сауықтыру шараларына арналған үй-жайлар (көрермендер залдары, клубтық кешен үй-жайлары және т. б.)	+	+	+	+	
6.2 Ақпараттық-танымдық бағдарламалар кабинеттері (кітапханалар, интернетке қосылатын медиатекалар, фото және фонотекалар, бейне-тектер және бейне қарау залдары)	+	+	+	+	ҚР ЕЖ 3.02-120 және ҚР ЕЖ 3.02-111 талаптарына сәйкес
6.3 Жоспарлық, салалық, тақырыптық шараларға арналған кабинеттер (залдар)	+	+	+	+	
6.4 Жергілікті (сыныптық) іс-шаралар	+	+	+	+	
7 Емдік-профилактикалық мақсаттағы нысандар					
7.1 Профилактикалық: дәрігердің кабинеті және емдеу бөлмесі	+	+	+	+	ҚР ЕЖ 3.02-111 талаптарына және осы ережелер жинағына сәйкес
7.2 Емдік: арнаулы дәрігерлердің кабинеттері, емдеу палаталары және емдеу бөлмелері	+	+	+	-	
7.3 Тәрбиеленушілерге арналған оңалту орталықтары	-	+	-	-	

А.1-кестесі - Әртүрлі типтегі интернаттардың функционалдық үдерістерін қамтамасыз ететін нысандар құрамы
(жалғасы)

1	2	3	4	5	6
8 Әкімшілік-шаруашылық және санитарлық-тұрмыстық қызмет көрсету нысандары					
8.1 Директор бөлмесі	+	+	+	+	ҚР ЕЖ 3.02-111 талаптарына сәйкес
8.2 Оқу-тәрбие жұмыстары жөніндегі директор орынбасарының бөлмесі	+	+	+	+	
8.3 Комендант (директордың шаруашылық істер жөніндегі орынбасарының және бухгалтердің) бөлмесі	+	+	+	+	
8.4 Кезекші тәрбиелеушінің бөлмесі	+	+	+	+	
8.5 Техника қызметкерлерінің бөлмесі	+	+	+	+	
8.6 Ғимаратқа қызмет көрсететін жұмысшылардың бөлмесі	+	+	+	+	
8.7 Киім және аяқ киім тазалайтын, сақтайтын үй-жай	+	+	+	+	
8.8 Құралдар тазалайтын, сақтайтын үй-жай	+	+	+	+	
8.9 Азық-түлікті өңдеп, сақтайтын үй-жай	+	+	+	+	
8.10 Киім сақтайтын орын	+	+	+	+	
8.11 Санитарлық-тұрмыстық үй-жайлар	+	+	+	+	
8.12 Шаруашылық-пайдалану блогының ғимараты	+	+	+	+	

Б қосымшасы
(ақпараттық)

Мектеп аумағының функционалдық аймақтарын ескере отырпы, мемлекеттік емес интернаттар жер телімдерінің негізгі аймақтарының болжамды ауданы

Б.1-кестесі - Б.1-кестесі - Мектеп аумағының функционалдық аймақтарын ескеріп, мемлекеттік емес интернаттар жер телімдерінің негізгі аймақтарының шамамен алынған аудандары

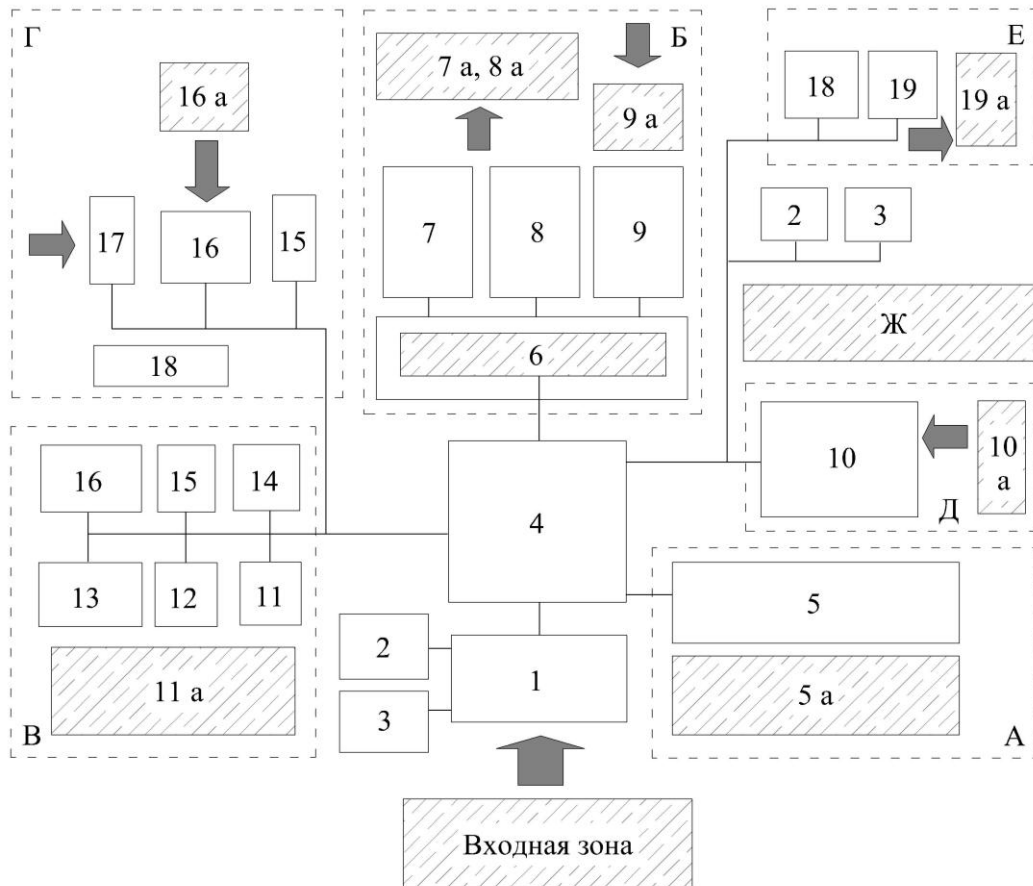
Функционалдық аймақтар	Ауданы м ² , кем емес					
	параллель сыныптар саны					
	сынып топтарының саны					
	1	1	1	2	3	4
	4	10	12	24	36	24+24
1 Дене шынықтыру-спорт*	<u>1064 (1170)</u> 266	<u>7560 (8316)</u> 756	<u>7656 (8422)</u> 638	<u>8400 (9240)</u> 350	<u>10584 (11642)</u> 294	<u>10800 (11880)</u> 225
2 Оқу-тәжірибелік	<u>300</u> 75	<u>1400</u> 140	<u>1632</u> 136	<u>1968</u> 82	<u>2700</u> 75	<u>3456</u> 72
3 Демалыс	<u>600</u> 150	<u>980</u> 98	<u>1176</u> 98	<u>1920</u> 80	<u>2880</u> 80	<u>3840</u> 80
4 Шаруашылық	<u>624</u> 156	<u>700</u> 70	<u>672</u> 56	<u>864</u> 36	<u>1008</u> 28	<u>1056</u> 22
5 Алғашқы әскери дайындық	1000	1000	1000	1000	1000	1000

Б.1-кестесі - Мектеп аумағының функционалдық аймақтарын ескеріп, мемлекеттік емес интернаттар жер телімдерінің негізгі аймақтарының шамамен алынған аудандары
(жалғасы)

Функционалдық аймақтар	Ауданы м ² , кем емес					
	<u>параллель сыныптар саны</u>					
	<u>сынып топтарының саны</u>					
	1	1	1	2	3	4
	4	10	12	24	36	24+24
Жиыны: <u>аймақтар бойынша</u> , 1 сыныпқа м ² (құрылыс, көлік өтетін жолдардың және көгалдандыру ауданын санамағанда)	<u>3588 (3694)</u> 647	<u>11640</u> (12396) 1064	<u>12106</u> (12902) 928	<u>14152</u> (14992) 548	<u>18172 (19230)</u> 477	<u>20152 (21232)</u> 399
Жиыны: <u>аймақтар бойынша</u> , 1 сыныпқа м ² (құрылыс ауданын санамағанда)		<u>2813</u> 2,03	<u>2840</u> 2,5	<u>2131</u> 3,75	<u>1515</u> 4,0	<u>1290</u> 4,54
* Дене шынықтыру-спорт алаңдарының таза (нетто) ауданы, жақшада- өтетін жолдардың, жақындайтын жолдардың және алаң арасындағы кеңістіктерді ескере отырып. Ескертпелер 1 Топтастырылған мектеп-интернаттар үшін 24 + 24 сынып үшін арналған оқу-тәжірибелік аймақтарды әрбір оқу блогы үшін бөлек, ал қалған аймақтарды бірыңғай қабылдау қажет. 2 Сыныптар саны аз интернат ғимараттарының құрылысы кезінде жер телімдердің негізгі аймақтарының ауданы жобалау тапсырмасымен белгіленеді. 3 Жоғары салалас интернаттардың (лицейлердің және т. б.) жер телімдері айналадағы жалпы білім беру мектептеріндегі оқушылардың спортпен шұғылданудың ескерілуімен жобалау тапсырмасымен қабылданады. 4 Бөлшекпен: алымында – аймаққа тиесілі ауданы бөлгіште - сыныпқа тиесілі ауданы көрсетілген.						

В қосымшасы
(ақпараттық)

Шипажайлық мектеп-интернаттың сызбасы

А – оқу үй-жайларының тобы; Б – қорғамдық орталық аймағы; В – сауықтыру орталығының аймағы; Г - бөлек корпуста орналастыруға болатын үй-жайлар тобы; Д – тұрғын аймақ;

Е – шаруашылық аймақ; Ж – көгалдандыру аймағы.

1 - бас вестибюль; 2 – қызмет көрсету үй-жайы; 3 – әкімшілік үй-жайлар;

4 - қоғамдық-коммуникациялық кеңістіктер (холдар, дәліздер, атриумдар, пассаждар, баспалдақтар және т. б.); 5 – оқу үй-жайлары; 6 – жалпы мектептік орталықтың фойесі;

7 – дене шынықтыру-сауықтыру үй-жайлары; 8 – мәдени-көпшілік қызмет көрсету үй-жайлары;

9 – қоғамдық тамақтану үй-жайлары; 10 – тұрғын үй-жайлары; 11 - медициналық бөлімшенің жалпы үй-жайлары; 12 – сумен емдеу үй-жайлары; 13 - физиотерапевтік емдеу бөлмелері; 14 - ЛФК үй-жайлары; 15 - медициналық пункт пен дәрігерлер кабинеті;

16 – қабылдау бөлмесі; 17 - оқшаулағыш; 18 – техникалық үй-жай; 19 – шаруашылық үй-жайлар
5 а, 7 а, 8 а, 9 а, 10 а, 11 а, 16 а, 19 а – ашық аландар.

В.1-суреті – Шипажайлық мектеп-интернаттың сызбасы

Г қосымшасы
(міндетті)

Әкімшілік-шаруашылық және санитарлық-тұрмыстық үй-жайлар құрамы мен ауданы

Г.1-кестесі - Әкімшілік-шаруашылық және санитарлық-тұрмыстық үй-жайлар құрамы мен ауданы

Шаршы метрмен	
Үй-жайлардың атауы	Ауданы, 1 параллель сыныпта, кем емес
1 Директор кабинеті (артық емес)	32
2 Қабылдау бөлмесі	12
3 Директордың оқу-тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасарының кабинеті	15
4 Директордың әкімшілік-шаруашылық істер жөніндегі орынбасарының (коменданттың) кабинеті және бухгалтерия	12
5 Әдістемелік кабинет	45
6 Кеңсе	12
7 Кезекші тәрбиешінің бөлмесі	10
8 Техника қызметкерлерінің бөлмесі	15
9 Қоймалар:	
- жаңа заттар	15
- көне заттар	15
- ұсақ құрал-саймандар сақтайтын	15
10 Төсек-орынға жауапты жұмыскерің бөлмесі:	
- қабылдау бөлмесі бар төсек-орын бөлмесі	16
- жуылып, тазаланатын заттар уақытша сақтайтын бөлме	6
- денеге тиетін төсек-орын сақтайтын қойма	6
- таза төсек-орын сақтайтын бөлме	12
- кір төсек-орын сақтайтын қойма	8
- аяқ киім сақтайтын қойма	6

Г.1-кестесі - Әкімшілік-шаруашылық және санитарлық-тұрмыстық үй-жайлар құрамы мен ауданы (жалғасы)

Шаршы метрмен

Үй-жайлардың атауы	Ауданы, 1 параллель сыныпта, кем емес
- төсек-орын керек-жарақтары қоймасы	6
11 Төсек-орын мен киім-кешек жөндеу жайы	8
12 Аяқ киім жөндейтін бөлме	8
13 Кір үтіктеу және тазалау бөлмесі	18
14 Кір жуатын бөлме	16
15 Кір кептіретін бөлме	12
16 Үлестіретін бөлме	8
17 Кір үтіктейтін бөлме	8
18 Мұрағат	18
19 Жеке спорт құралдары сақтайтын үй-жай	0,1/тәрбиеленуші
20 Жиһаз бен ұсақ құралдар сақтайтын үй-жай	15
21 Ағаш шеберханасы	30
22 Шаштараз	8
23 Қызметкерлерге арналған санитарлық тораптар	3 + 3
24 Қызметкерлерге арналған әйелдердің жеке гигиена кабинасы	3
25 Ғимаратқа қызмет көрсететін жұмысшылардың бөлмесі	20
26 Күзет бөлмесі (бейнебақылау жүйесімен жабдықталған)	14

Д қосымшасы
(міндетті)

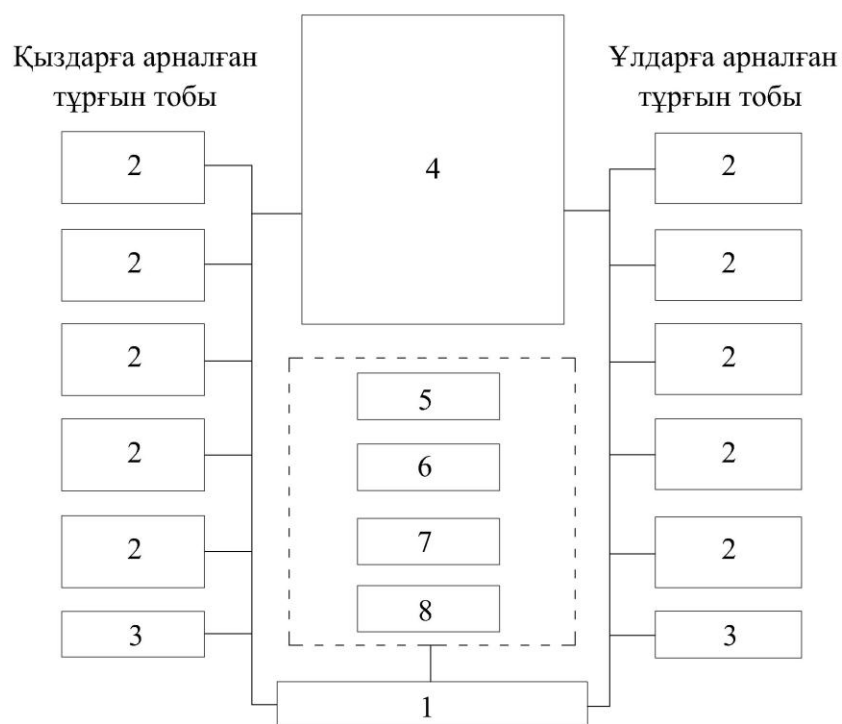
Тәрбиеленушілердің 1 тобына есептелген тұрғын ұяшық үй-жайларының құрамы мен ауданы

Д.1-кестесі – Тәрбиеленушілердің 1 тобына есептелген тұрғын ұяшық үй-жайларының құрамы мен ауданы

Шаршы метрмен	
Тұрғын ұяшықтардағы үй-жайлардың атауы	10 тәрбиеленушіге есептелген ауданы, кем емес
1 Киім ауыстыратын үй-жай	18
2 Киім және аяқ киім кептіретін бөлме	4
3 Ойын бөлмесі	2,5/тәрбиеленуші
4 Буфет	-
5 Мамандармен (логопед, психолог) жеке сабақ өткізілетін бөлме	9
6 Бос уақытта демалатын бөлме (үй-жай)	36
7 Сабақ оқитын бөлме	36
8 Тұрғын ұяшықтар	4,0/ тәрбиеленуші
9 Санитарлық торап	0,8/ тәрбиеленуші
10 Ұсақ заттарды жууға және кептіруге арналған бөлме	6
11 Киім үтіктеуге және тазалауға арналған бөлме	5
12 Шана, басқа да ойнайтын спорттық құралдар сақтайтын бөлме	6
13 Жеке және маусымдық заттар сақтайтын бөлме (жабылатын шкафы - әр тәрбиеленушіге арналған ұяшықтар бар сақтау камерасы)	9
14 Кезекші тәрбиелеушінің бөлмесі	9
15 1 - 4 сынып тәрбиелеушісінің кабинеті (тұрғын ұяшықтарының секциялары шегінде орналастыру қажет)	18
16 5 - 10 сынып тәрбиелеушісінің кабинеті (тұрғын ұяшықтарының секциялары шегінде орналастыру қажет)	24
17 11 - 12 сынып тәрбиелеушісінің кабинеті (тұрғын ұяшықтарының секциялары шегінде орналастыру қажет)	24
18 Қызмет көрсететін қызметкерлер мен тәрбиелеушілер киімін ауыстыратын үй-жайлар	жобалау тапсырмасы бойынша
19 Қыздар гигиенасының бөлмесі	4

Е қосымшасы
(ақпараттық)

Екі тәрбиелеу тобына арналған тұрғын ұяшық сызбасы

1 – алғы бөлме; 2 - жатын бөлме; 3 - санитарлық торап; 4 – күндізгі уақытта жүретін бөлме; 5 – тәрбиелеушілердің бөлмесі; 6 – заттар сақтайтын үй-жай; 7 – киім үтіктейтін және тазалайтын бөлме; 8 - қойма.

Е.1- суреті - Екі тәрбиелеу тобына арналған тұрғын ұяшықтың функционалдық сызбасы

Ж қосымшасы
(ақпараттық)

Жалпы тәрбие беру мақсатындағы жайлардың болжамды құрамы мен ауданы

Ж.1-кестесі – Жалпы тәрбие беру мақсатындағы үй-жайлардың шамамен алынған құрамы мен ауданы

Шаршы метрмен	
Үй-жайлардың атауы	Ауданы, кем емес
1 Тәрбиеленушілерге арналған әмбебап зал (спорт жаттығулары мен қоғамдық шараларға арналған) төменде көрсетілген үй-жайлардан тұрады:	291
- зал	162
- киім ауыстыратын үй-жай	18 × 2
- снаряд сақталатын орын	16
- шаңғы сақталатын орын	18
- эстрада	27
- радиоторабы бар кинопроекция үй-жайы	24
- құралдар сақталатын үй-жай	8
2 Тәрбиеленушілермен және туыстарымен кездесетін қонақ бөлме	16
3 Кітапхана-абонемент	20 + 15
4 Интернет қосылған медиатека	18
6 Өнімдік қоғамдық-пайдалы еңбек шеберханасы	90
7 Тігін ісіне арналған шеберхана	50
8 Үй шаруашылығы кабинеті	36 + 12
9 Кезекші тәрбиешінің бөлмесі	6 × 2
10 Үйірме үй-жайлары	36 × 2
11 Жеке музыка сабақтарына арналған үй-жайлар	9
12 Бассейн үй-жайлары:	
- ваннасы бар зал	10 м (12,5 м) × 6 м
- киім ауыстыратын аймақ	1,2 - 1 тәрбиеленушіге
- душтар	2 -1 адамға (3 балаға 1 тор)
- дәретханалар	2 – 1 адамға. (1 дәретхана
	4 душ торына)

**Ж.1-кестесі – Жалпы тәрбие беру мақсатындағы үй-жайлардың шамамен
алынған құрамы мен ауданы
(жалғасы)**

Шаршы метрмен	
Үй-жайлардың атауы	Ауданы, кем емес
- медбике бөлмесі	9
- басқару торабы, хлоратор бөлмесі және су талдау зертханасы	8
- жаттықтырушының бөлмесі	6

К қосымшасы
(ақпараттық)

Тамақтану блогы-асхана үй-жайларының болжамды құрамы мен ауданы

К.1-кестесі – Тамақтану блогы-асхана үй-жайларының болжамды құрамы мен ауданы

Шаршы метрмен

Үй-жайлардың атауы	Интернат ғимараттарының түрлері, ауданы, кем емес		
	100 орынға	160 орынға	210 орынға
Тамақтану залы	80	128	168
Асүй (шикізат)	18	35	46
Дайындау цехы	6	8	8
Ұн цехы, кулинария және нан-тоқаш өнімдері цехы	ҚР ЕЖ 3.02-121 сәйкес		
Көкөніс цехы	9	9	9
Ет-балық цехы	6	8	8
Жуатын орындар (асхана, асүй ыдыс-аяқтары, шыныаяқтар [*])	8	12	16
Фреонды қондырғыға арналған орны бар суытатын камера	10	10	10
Көкөніс қоймасы	12	14	16
Құрғақ өнімдер қоймалары	18	18	20
Азық-түлік тиелетін-ыдыстар сақтайтын үй-жай	8	10	10
Киім сақтайтын, төсек-орын тұратын үй-жай, қызметкерлерге арналған санитарлық торап және душ	8	12	15
Ыдыс-аяқ сақталатын бөлме	6	8	8
От жағатын жер (қатты және сұйық отын жағылатын плиталар үшін)	5	6	6
* Толық емес қалқандармен бөлінген. Ескертпе - Мүмкіндік болған жағдайда, көкөністерді бастапқыда өңдеу цехы мен салқын цехты қосу қажет.			

Л қосымшасы
(міндетті)

Медициналық мақсаттағы үй-жайлардың құрамы мен аудан көлемі

Л.1-кестесі - Медициналық мақсаттағы үй-жайлардың құрамы мен аудан көлемі

Шаршы метрмен	
Үй-жайлардың атауы	Ауданы, кем емес
1 Қабылдау-карантин бөлімшесі:	105
- қабылдау-тексеру	6
- окшаулау палаталары (шлюзі бар екі инфекциялық палатаның):	
- 2 орынды - 1	12
- 1 орынды - 1	6
- буфет	4
- дәрігер бөлмесі	18
- медбике бөлмесі	9
- зарарсыздандырғышы бар емдеу бөлмесі	14
- егу кабинеті (егер профилактикалық егу жүргізілсе)	6
- физиотерапия бөлмесі	18
- стоматология бөлмесі	12
2 Оқшаулағыш:	
- 3 орынды палата – 1	18
- 2 орынды палата - 2	24
- 1 орынды палата - 1	6
- санитарлық торабы мен бөлек есігі бар 1 орындық «бокс» типті палата	15
- кезекші медбикенің бөлмесі	9
- ыдыс-аяқ жуатын үй-жайы бар буфет-тамақ үлестіру орны	3 + 5
- ванна	3
- дәретхана және дезинфекциялау құралдары мен құралдар сақталатын бөлме	6
- веранда	2,5/ад.
3 Психологиялық жеңілдену кабинеті	15
4 Қызметкерлердің санитарлық торабы	3
5 ЛФК кабинеті	50

М қосымшасы
(міндетті)

Интернаттар тұрғын кешендеріндегі санитарлық аспаптар саны

М.1-кестесі - Интернаттар тұрғын кешендеріндегі санитарлық аспаптар саны

Үй-жайлардың атауы	Өлшеуіш	Ауданы м ² , кем емес	Санитарлық аспаптар саны
Қыздарға арналған жуынатын орындар мен дәретханалар	1 тәрбиеленуші	0,35	5 қызға 1 унитаз 4 қызға 1 қол жуғыш 10 қызға 1 аяқты ванна
Ұлдарға арналған жуынатын орындар мен дәретханалар	1 тәрбиеленуші	0,35	5 ұлға 1 унитаз 5 ұлға 1 писсуар 4 ұлға 1 қол жуғыш 10 ұлға 1 аяқты ванна
Қыздардың жеке гигиенасына арналған кабина	1 кабина	4	15 қызға 2 кабина: - 1 гигиеналық душ - 1 унитаз - 1 қол жуғыш (биде немесе астауы мен иілгіш шлангасы бар)
Душ кабиналары	1 кабина	1,6	10 жатын орынға 1 душ торы
Ванналар	1 орын	3	10 жатын орынға 1 ванна
Киім ауыстыратын үй-жай	1 орын	0,8	1 душ торына 2 орын (бір орындық отырғыштың ұзындығы 0,5 м)
Душтар мен ванналар жанындағы дәретханалар	1 дәретхана	2	1 унитаз дәретхана жанындағы шлюздегі 1 қол жуғыш

БЕЛГІҮШІН

ӘОЖ 727.1.011.(083.74)

МСЖ 91.040.10; 91.040.30

Түйінді сөздер: жалпы білім беру мектебі жанындағы интернат, жалпы типтегі мектеп-интернат, әскери мектеп-интернат, орта білім жүйесін ұйымдастыру, интернаттарды жобалау

СОДЕРЖАНИЕ

ВВЕДЕНИЕ.....	V
1 ОБЛАСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ	1
2 НОРМАТИВНЫЕ ССЫЛКИ.....	1
3 ТЕРМИНЫ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ	2
4 ПРИЕМЛЕМЫЕ РЕШЕНИЯ.....	2
4.1 Основные положения.....	2
4.2 Пожарная безопасность	4
4.3 Размещение участка	8
4.4 Объемно-планировочные решения.....	14
4.4.1 Функциональное назначение, состав зданий и помещений учебных комплексов	14
4.4.2 Функциональное назначение, состав зданий и помещений жилых комплексов ..	15
4.4.3 Архитектурно-планировочные элементы	23
4.4.4 Удаление твердых бытовых отходов.....	27
4.4.5 Эксплуатационные характеристики	27
4.5 Конструктивные решения зданий и методы расчетов строительных конструкций...	28
4.6 Инженерное оборудование.....	29
4.6.1 Водоснабжение и канализация	29
4.6.2 Отопление и вентиляция	31
4.6.3 Электротехнические устройства.....	34
4.6.4 Искусственное освещение	36
4.7 Обеспечение доступности для маломобильных групп населения	38
4.8 Охрана окружающей среды.....	38
5 ЭНЕРГОСБЕРЕЖЕНИЕ И РАЦИОНАЛЬНОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ	39
5.1 Экономия энергии и сокращение расходов тепла.....	39
5.2 Рациональное использование природных ресурсов	41
Приложение А (информационное) Состав объектов, обеспечивающих функциональные процессы видов интернатов, создаваемых на территории Республики Казахстан	43
Приложение Б (информационное) Примерные площади основных зон земельных участков негосударственных интернатов с учетом функциональных зон школьных территорий.....	50
Приложение В (информационное) Схема санаторной школы-интерната.....	52
Приложение Г (обязательное) Состав и площади административно-хозяйственных и санитарно-бытовых помещений	53
Приложение Д (обязательное) Состав и площади помещений жилой ячейки на 1 группу воспитанников	55
Приложение Е (информационное) Схема жилой ячейки на две воспитательные группы ..	56
Приложение Ж (информационное) Примерный состав и площади помещений общеобразовательного назначения	57
Приложение К (информационное) Примерный состав и площади помещений пищеблока-столовой	58

СП РК 3.02-112-2013*

Приложение Л (обязательное) Состав и размеры площадей помещений медицинского назначения	59
Приложение М (обязательное) Количество санитарных приборов в жилых комплексах интернатов	60

ВВЕДЕНИЕ

Настоящий документ разработан в рамках реформы нормативной базы строительной сферы Республики Казахстан в соответствии с параметрическим методом нормирования, ориентированного на интеграцию строительной отрасли в региональную и мировую социально-экономическую системы.

Настоящий свод правил является одним из нормативных документов доказательной базы технического регламента «Требования к безопасности зданий и сооружений, строительных материалов и изделий» применительно к зданиям интернатных организаций.

Настоящий свод правил устанавливает приемлемые решения и параметры к требованиям рабочих характеристик СН РК «Здания интернатных организаций» и не является единственным способом выполнения их требований.

Метод приемлемых строительных решений принимается с учетом эксплуатации здания, факторов риска, связанных с опасностями для пользователей зданий, и величин событий: характером опасности (внутренней или внешней), количеством пользователей (посетителей, персонала), продолжительностью занятости людьми и др.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЕРЕЖЕЛЕР ЖИНАҒЫ
СВОД ПРАВИЛ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

ЗДАНИЯ ИНТЕРНАТНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ

BOARDING SCHOOL BUILDINGS

Дата введения - 2015-07-01

1 ОБЛАСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ

1.1 Настоящий свод правил устанавливает приемлемые решения к планировке территории, объемно-планировочным и конструктивным решениям зданий и помещений, функциональным группам, инженерному обеспечению, пожарной безопасности зданий интернатных организаций.

1.2 Настоящий свод правил распространяется на вновь строящиеся и реконструируемые здания интернатных организаций образования (далее - интернаты), устанавливает приемлемые решения к их безопасности, а также эксплуатационным характеристикам.

1.3 Приемлемые решения настоящего свода правил не распространяются на объекты общеобразовательных учреждений, а также на дома и интернаты для детей-инвалидов.

2 НОРМАТИВНЫЕ ССЫЛКИ

Для применения настоящего свода правил необходимы следующие ссылочные нормативные документы:

СП РК 2.02-102-2022 Пожарная автоматика зданий и сооружений.

СП РК 2.04-104-2012 Естественное и искусственное освещение.

СП РК 2.04-103-2013 Устройство молниезащиты зданий и сооружений.

СП РК 3.01-101-2013 Градостроительство. Планировка и застройка городских и сельских населенных пунктов.

СП РК 3.02-111-2012 Общеобразовательные учреждения.

СП РК 3.02-121-2012 Объекты общественного питания.

СП РК 3.02-101-2012 Здания жилые многоквартирные.

СП РК 3.02-106-2012 Проектирование гостиниц.

СП РК 3.02-118-2013 Закрытые спортивные залы.

СП РК 3.02-120-2012 Культурно-зрелищные учреждения.

СП РК 3.06-101-2012 Проектирование зданий и сооружений с учетом доступности для маломобильных групп населения. Общие положения.

СП РК 4.01-103-2013 Наружные сети и сооружения водоснабжения и канализации.

СП РК 4.02-101-2012 Отопление, вентиляция и кондиционирование воздуха.

СП РК 4.02-105-2013 Котельные установки.

СП РК 4.04-106-2013 Электрооборудование жилых и общественных зданий. Правила проектирования.

Примечание - При пользовании целесообразно проверить действие ссылочных документов по информационным каталогам «Перечень нормативных правовых и нормативно-технических актов в сфере архитектуры, градостроительства и строительства, действующих на территории Республики Казахстан», «Указатель нормативных документов по стандартизации Республики Казахстан» и «Указатель межгосударственных нормативных документов по стандартизации Республики Казахстан», составляемым ежегодно по состоянию на текущий год и соответствующим ежемесячно издаваемым информационным бюллетеням-журналам. Если ссылочный документ заменен (изменен), то при пользовании настоящим нормативом следует руководствоваться замененным (измененным) документом. Если ссылочный документ отменен без замены, то положение, в котором дана ссылка на него, применяется в части, не затрагивающей эту ссылку.

3 ТЕРМИНЫ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

В настоящем своде правил применяются термины и определения, приведенные в строительных нормах к данному объекту, а также следующие термины с соответствующими определениями:

3.1 Этаж подвальный: Этаж с отметкой пола помещений ниже планировочной отметки земли более чем наполовину высоты помещений или первый подземный этаж.

3.2 Санитарно-дворовые установки: Туалет, не связанный с централизованной канализацией, расположенный на территории объекта, имеющий надземную часть и выгребную яму.

4 ПРИЕМЛЕМЫЕ РЕШЕНИЯ

4.1 Основные положения

4.1.1 Интернатные организации должны обеспечивать следующие основные функциональные процессы: обучение, проживание (пребывание круглосуточное, пятидневное, дневное, круглогодичное, включающее выходные дни и школьные каникулы), питание, воспитание, профессиональную подготовку, отдых, лечение и профилактику заболеваний, административно-хозяйственное и санитарно-бытовое обслуживание воспитанников.

4.1.2 Здания интернатов должны проектироваться с учетом следующих требований к объемно-планировочным решениям:

а) вместимости интернатов;

б) планировочные решения зданий интернатов должны обеспечивать деление помещений на основные функциональные группы: жилые, учебные, общевоспитательного назначения, медицинского назначения, административно-хозяйственные и санитарно-

бытовые (пищеблоки, постирочные и др.), помещения для внеклассных занятий, подготовки уроков, музыкальных и физкультурных занятий, трудовой деятельности;

в) взаимное расположение отдельных групп помещений должно обеспечивать удобные и короткие связи;

г) специализированные кабинеты по отдельным предметам следует располагать в общем комплексе учебно-производственных помещений;

д) в зданиях необходимо предусматривать изоляцию жилых помещений от административно-хозяйственных и помещений общего назначения.

4.1.3 Вместимость интернатов (в том числе негосударственных) устанавливается заданием на проектирование в зависимости от предоставляемых уровней образования, местных условий и видов интернатов, обеспечивающих функциональные процессы в соответствии с приложением А.

4.1.4 Здания интернатов целесообразно проектировать в крупных городах высотой не более четырех этажей, в остальных городах и сельской местности - не более трех этажей. Не допускается размещение помещений жилых ячеек для воспитанников начальной школы на этажах выше второго.

4.1.5 В сейсмических районах этажность интернатов принимается с учетом требований действующих нормативно-технических документов.

4.1.6 Объемно-планировочные и конструктивные решения интернатов должны учитывать их перспективное развитие. В основу объемно-планировочного решения рекомендуется закладывать принципы гибкой планировки, обеспечивающие возможность дальнейшего развития комплекса.

4.1.7 Архитектурно-пространственное решение зданий интернатов, их архитектура должны быть масштабными, пластичными, разнообразными и учитывать особенность детского восприятия.

4.1.8 При проектировании интернатов архитектурными средствами необходимо добиваться разнообразной трактовки пространств функциональных блоков в зависимости от их назначения, связи интерьеров здания с природой, трансформации пространств учебных и жилых помещений, применение декоративной скульптуры и т.д.

4.1.9 При проектировании интернатов необходимо исключать совмещение и пересечение хозяйственных и производственных маршрутов с маршрутами проживающих и посетителей.

4.1.10 При проектировании зданий и помещений санаторных школ-интернатов необходимо обеспечить решение следующих задач:

а) повышение комфортности уровня проживания, обучения, лечения и обслуживания;

б) организацию экологически благоприятной среды и валеологического пространства интерната;

в) возможность перспективного развития организации лечения и обучения, обусловленную дальнейшим совершенствованием существующих и применением новых методов санаторного обслуживания;

г) повышение архитектурно-художественных качеств комплексов, стимулирующих процесс лечения детей и подростков.

Санаторную школу-интернат следует проектировать круглогодичного функционирования. Во время летних каникул на ее базе может быть открыт оздоровительный лагерь санаторного типа, но не более чем на две смены.

4.1.11 Допустимые уровни шума в помещениях интернатов следует принимать в соответствии с требованиями действующих нормативных документов.

4.1.12 Помещения, работа в которых связана с вибрацией, шумом, выделением запахов, повышенным влажностным режимом, выделением вредных веществ (вентиляционные камеры, охлаждаемые камеры, тепlopункты и т.п.), не допускается размещать смежно со спальными комнатами, учебными помещениями и помещениями медицинского отделения, а также над и под ними.

4.1.13 Наружные входы в здания интернатов, проектируемых для строительства в климатических подрайонах IB, IIB, IIIA, IIIB, IVA и IVГ, следует предусматривать через двойные тамбуры.

4.1.14 Высота помещений интернатных организаций предусматривается:

- а) для учебных - не менее 3 м;
- б) для жилых - не менее 2,7 м;
- в) для технических - не менее 2,2 м до низа выступающих конструкций.

4.1.15 Для учащихся, проживающих на расстоянии более 15 км от месторасположения школы, а также при транспортной недоступности школы в период неблагоприятных погодных условий, предусматривается интернат при школе из расчета не менее 10 % мест от общей вместимости учреждения.

4.1.16 При проектировании интернатов рекомендуется основываться на следующие расчетные показатели наполняемости основных классных помещений в зависимости от предоставляемого уровня образования:

- а) начальное образование (Н) - 20 воспитанников;
- б) основное среднее образование (НО (без учета Н)) - 25 воспитанников;
- в) общее среднее образование (С) - 20 воспитанников.

4.1.17 Укомплектованность структуры учебного комплекса интернатов в соответствии с предоставляемым уровнем образования принимается с учетом СП РК 3.02-111.

4.1.18 При размещении интернатов в приспособленных зданиях набор помещений и их площади определяются в соответствии с требованиями настоящего свода правил и СП РК 3.02-111, исходя из вида интернатов, числа и возраста воспитанников, количества классов.

4.2 Пожарная безопасность

4.2.1 Планировка территорий интернатов и объемно-планировочные решения их зданий и сооружений должны соответствовать противопожарным требованиям СП РК 3.01-101, а также параметрам, установленным в настоящем своде правил.

4.2.2 К инженерным мероприятиям противопожарной защиты относятся:

- а) источники наружного пожаротушения;
- б) внутренний противопожарный водопровод;

в) аварийное и эвакуационное освещение;
г) автоматическая пожарная сигнализация;
д) система оповещения и управления эвакуацией воспитанников при пожаре;
е) система дымоудаления;
ж) организация центрального пульта охраны и управления системами безопасности с круглосуточным дежурством.

4.2.3 В интернатных организациях рекомендуется предусматривать автоматизированную систему управления инженерным оборудованием и диспетчеризацией.

Необходимость устройства автоматизированной системы управления инженерным оборудованием и диспетчеризацией устанавливается заданием на проектирование.

4.2.4 Автоматизация противопожарной защиты при срабатывании пожарной сигнализации должна предусматривать подачу сигналов на:

- а) отключение общеобменной вентиляции;
- б) включение систем подпора воздуха и дымоудаления;
- в) закрытие огнезадерживающих клапанов;
- г) открытие соответствующих клапанов дымоудаления;
- д) включение рабочего пожарного насоса, при этом схема автоматизации насосов должна предусматривать автоматическое включение резервного насоса;
- е) открытие электроздвижек на обводных линиях водомерных узлов. Пожарный насос (при наличии) и электроздвижки следует включать также дистанционно кнопками, расположенными в шкафах пожарных кранов.

Необходимо также предусмотреть дистанционное управление противопожарными клапанами и переключатели для опробования по месту электродвигателей и клапанов электроприводов.

4.2.5 В подвалах, техподпольях, а при их отсутствии в цокольных и первых этажах следует предусматривать герметизацию вводов инженерных коммуникаций.

4.2.6 Из групп помещений, расположенных в подвальном или цокольном этажах зданий интернатов, допускается устройство выходов на первый этаж через отдельные лестничные клетки, не связанные с открытыми лестницами и общими лестничными клетками.

4.2.7 Наибольшее количество людей, одновременно пребывающих на этаже в зданиях интернатов, при расчете ширины путей эвакуации должно определяться, исходя из вместимости помещений жилых ячеек, находящихся на данном этаже.

4.2.8 Ширина дверей выходов из помещений, в которых одновременно может находиться более 15 воспитанников, должна быть не менее 1 м.

4.2.9 Ширина лестничного марша в зданиях должна быть не менее ширины выхода на лестничную клетку.

4.2.10 Для эвакуации рекомендуется предусматривать обычные лестничные клетки типа Л I с естественным освещением через световые проемы в наружных стенах на каждом этаже площадью не менее 1,2 м².

4.2.11 Лестничные клетки должны иметь выходы наружу на прилегающую к зданию территорию непосредственно или через вестибюль, отделенный от примыкающих

коридоров перегородками с дверями. При устройстве эвакуационных выходов из двух лестничных клеток через общий вестибюль одна из них, кроме выхода в вестибюль, должна иметь выход непосредственно наружу.

4.2.12 Коридоры следует разделять противопожарными перегородками 2-го типа (EI 15) на участки длиной не более 60 м.

4.2.13 Ширину коридоров следует принимать с учетом открывания дверей по направлению эвакуации с обеспечением минимальной ширины эвакуационного пути, увеличенной на половину ширины дверного полотна при одностороннем открывании двери и на ширину полотна при двухстороннем открывании.

4.2.14 При перепаде высот в здании или сооружении следует предусматривать лестницы, пандусы или иные подъемные устройства.

В полу на путях эвакуации не допускаются перепады высот и выступы, за исключением порогов в дверных проемах. В местах перепада высот следует предусматривать лестницы высотой не менее трех ступеней (при высоте ступеней не менее 0,12 м). На перепадах меньшей высоты следует предусматривать пандус с уклоном, который не должен превышать 1:6.

4.2.15 Помещения жилых ячеек следует размещать в блоках в соответствии с требованиями к общественным зданиям.

4.2.16 Двери лестничных клеток всех типов, ведущие в общие коридоры, тамбуры-шлюзы, двери выходов из помещений расчетной вместимостью более 50 человек, а также двери помещений с принудительной противодымной вентиляцией следует проектировать дымонепроницаемыми.

4.2.17 Спальные помещения интернатов следует размещать в блоках или частях здания, отделенных противопожарными перекрытиями и стенами 1-го типа.

4.2.18 Предусматриваемые в составе интернатов пищеблоки следует отделять от основного здания противопожарными перекрытиями и стенами 2-го типа. При этом для указанных помещений, размещаемых в пределах одного этажа, допускается вместо стен 2-го типа устройство противопожарных перегородок 1-го типа.

4.2.19 Спортивные залы и физкультурно-оздоровительные помещения, а также актовые и другие помещения с расчетным числом более 50 воспитанников, следует выделять противопожарными перегородками 1-го типа и перекрытиями 3-го типа.

4.2.20 Из мастерских по обработке древесины и комбинированной мастерской по обработке металла и древесины необходимо предусматривать дополнительный выход непосредственно наружу (через утепленный тамбур) или через коридор, примыкающий к мастерским, в который нет выходов из классов, учебных кабинетов и лабораторий.

4.2.21 Помещения гардеробных площадью 200 м² и более необходимо оборудовать системой дымоудаления. Вентиляторы дымоудаления должны включаться от пожарных извещателей, реагирующих на дым дистанционно. Аналогично следует предусматривать блокировку систем приточно-вытяжной вентиляции при пожаре.

4.2.22 Автоматическую пожарную сигнализацию (далее - АПС) следует предусматривать в помещениях в соответствии с настоящим документом и СП РК 3.02-111.

4.2.23 Сигнальное устройство срабатывания АПС выводится в помещение с круглосуточным пребыванием дежурного персонала.

4.2.24 Здания интернатов необходимо оборудовать средствами оповещения людей о пожаре в соответствии с требованиями действующих нормативных документов.

4.2.25 В вестибюлях, коридорах, рекреациях, спортивных и актовых залах, мастерских, на лестничных клетках должно быть оборудовано аварийное освещение (не менее 5 лк на полу) по линии основных переходов и на ступеньках лестниц.

4.2.26 Размещение аккумуляторных, хранение легковоспламеняющихся и горючих жидкостей, баллонов с горючими газами и кислородом, целлулоида и других легковоспламеняющихся материалов в зданиях, связанных с пребыванием детей, а также в подвальных и цокольных помещениях не допускается.

4.2.27 Кабели и электрические сети в зданиях должны быть стойкими к распространению пламени, а при прокладке в объемах лестничных клеток и коридоров они должны изготавливаться из материалов, имеющих умеренную дымообразующую способность, малоопасных по токсичности продуктов горения.

4.2.28 Степень огнестойкости зданий интернатов следует принимать согласно требованиям действующих нормативно-технических документов.

4.2.29 В качестве второго эвакуационного выхода в зданиях во всех климатических зонах допускается предусматривать наружные открытые лестницы (лестницы 3-го типа) с уклоном не круче 1:1.

При сохранении уклонов от 45° до 60° лестниц 3-го типа следует устраивать:

- а) поручни с 2-х сторон;
- б) решётчатое покрытие площадок и ступеней;
- в) увеличение площади площадок в уровне этажей.

4.2.30 Минимальное расстояние (L), м, между наиболее удаленными один от другого эвакуационными выходами из помещения следует определять по формуле (1):

$$L \geq 1,5 \sqrt{P}, \quad (1)$$

где P - периметр помещения, м.

4.2.31 Площадь пожаробезопасной зоны должна быть рассчитана на обучающихся воспитанников, оставшихся на этаже, исходя из удельной площади, приходящейся на одного спасаемого, но не менее 0,75 м²/человека.

4.2.32 В состав пожаробезопасной зоны может включаться площадь примыкающей лоджии или балкона, отделенных противопожарными преградами от остальных помещений этажа.

4.2.33 Пожаробезопасные зоны следует предусматривать вблизи вертикальных коммуникаций или проектировать их как единый узел с выходом на незадымляемую лестничную клетку типа Н 1.

4.2.34 Пожаробезопасная зона должна быть отделена от других помещений и примыкающих коридоров противопожарными преградами, имеющими пределы огнестойкости: стены - REI 90, перекрытия - REI 60, двери и окна - 1-го типа.

4.2.35 Конструкции противопожарных зон должны быть класса К0, материалы отделки и покрытий должны соответствовать требованиям по пожарной безопасности.

4.2.36 Двери в пожаробезопасную зону должны быть противопожарными самозакрывающимися с уплотнением в притворах.

4.2.37 Пожаробезопасная зона должна быть незадымляемой. При пожаре в ней должно создаваться избыточное давление 20 Па при одной открытой двери эвакуационного выхода.

4.2.38 Все проходы, эвакуационные пути и выходы из здания должны быть свободными. Здания интернатов должны быть обеспечены светящимися указателями «Выход», табличками пути следования при эвакуации, планами эвакуации, размещенными в доступных для обозрения местах, табличками с телефонами вызова экстренных служб.

4.2.39 Для обеспечения требуемого предела огнестойкости более R 60 несущих элементов зданий допускается применять только конструктивную защиту (облицовку, бетонирование, штукатурку и т.п.).

4.2.40 Огнестойкость противопожарных преград определяется огнестойкостью ее элементов: ограждающей части конструкций, обеспечивающей устойчивость преграды, конструкций, на которые они опираются, узлов крепления между ними.

4.2.41 Пределы огнестойкости конструкций, обеспечивающих устойчивость преграды, на которые они опираются, и узлов крепления между ними по признаку R должны быть не менее требуемого предела огнестойкости ограждающей части противопожарной преграды.

Ограждающие конструкции переходов между зданиями должны иметь пределы огнестойкости, равные пределам огнестойкости ограждающих конструкций основного здания.

4.3 Размещение участка

4.3.1 Интернаты следует размещать на обособленных и благоприятных для строительства земельных участках, соответствующих требованиям СП РК 3.01-101.

4.3.2 Санитарные разрывы от зданий и сооружений иного функционального назначения следует принимать в соответствии с требованиями СП РК 3.01-101.

4.3.3 Расстояние от зданий интернатов до красных линий в городах должно быть не менее 25 м, в сельских населенных пунктах - не менее 10 м.

Санитарные разрывы между жилыми ячейками и учебными корпусами интернатов должны составлять не более 50 м, расстояния от основных зданий интернатов до автомагистралей - не менее 150 м, дорог местного значения - не менее 30 м и до хозяйственных зон - не менее 100 м.

4.3.4 Земельные участки выделяются на расстоянии до гаражей и открытых стоянок с числом автомобилей: до 10 машин - не менее 15 м, от 10 до 100 машин - не менее 25 м, свыше 100 машин - не менее 50 м.

4.3.5 Здание на участке необходимо размещать так, чтобы окна выходили на две стороны, создавая возможность циркуляции потоков солнечного света и воздуха.

4.3.6 Интернаты рекомендуется размещать вблизи зеленых зон общего пользования (парков, садов, бульваров, скверов и т.п.) с обеспечением пешеходной связи с ними.

4.3.7 Территория интернатов ограждается по всему периметру высотой не менее 2 м и предусматривается не менее двух планировочно обособленных въездов (основного и хозяйственного). Ограждение участка должно быть выполнено из любого пригодного для оград материала, но в жестких строительных конструкциях. Допускается выполнение ограждения из тканой сетки на металлическом каркасе. Вдоль ограждения следует предусматривать полосу зеленых насаждений с посадкой деревьев и кустарников.

4.3.8 Подходы к зданию интернатов на расстоянии не менее чем за 100 м, въезды и входы на территорию учреждения образования, проезды, дорожки, в том числе к хозяйственным зданиям, площадкам для мусоросборников, к санитарно-дворовым установкам следует покрывать асфальтом, бетоном или другим твердым покрытием.

4.3.9 Состав и нормативные показатели функциональных зон, их планировочная организация и оборудование площадок интернатов принимаются согласно СП РК 3.02-111.

Примерные площади основных зон земельных участков негосударственных интернатов с учетом функциональных зон школьных территорий приведены в приложении Б.

4.3.10 Рекомендуемая схема функциональной организации санаторной школы-интерната приведена в приложении В.

Структуру и состав помещений интерната уточняют в задании на проектирование.

4.3.11 При разработке генерального плана санаторных школ-интернатов следует:

- а) исключать пересечение пешеходных и транспортных потоков на участке;
- б) обеспечивать удобные пути движения ко всем функциональным зонам, площадкам участка, а также входам, элементам благоустройства и к внешнему инженерному оборудованию;
- в) обеспечивать кратчайшие связи между входами в здания комплекса, образованного отдельно стоящими на участке объектами, не связанными между собой крытыми переходами.

4.3.12 При организации территории санаторных школ-интернатов следует предусматривать следующие функциональные зоны:

- а) жилую - для размещения спальных корпусов (в случае их изолированного размещения), площадок для утренней гимнастики, игровых площадок;
- б) учебную - для размещения здания санаторной школы-интерната;
- в) учебно-опытную - для изучения процессов жизни растений, производства работ по агротехнике и привития практических навыков по метеорологии, ботанике и биологии;
- г) лечебно-оздоровительную - для размещения корпусов медицинского отделения (в случае их изолированного размещения), открытых площадок и трасс для проведения занятий в соответствии с лечебно-оздоровительными методиками;
- д) физкультурно-оздоровительную - для размещения площадок, сооружений и устройств для занятий физическими упражнениями и спортом;

е) культурно-массового обслуживания - для размещения объектов общественного питания, досугового обслуживания (в случае их изолированного размещения), открытых эстрад, танцевальных площадок и т.п.;

ж) отдыха - для размещения игровых площадок;

и) входную - для размещения благоустроенных площадок перед входами в помещения общественного и жилого назначения и приемно-административный корпус;

к) озеленения - для прогулок, тихого отдыха, климатотерапии и др.;

л) хозяйственную - для размещения помещений коммунально-хозяйственного назначения, площадок для стоянки автомобилей и площадки для мусоросборников.

4.3.13 На участке необходимо обеспечивать непосредственную связь:

а) физкультурно-оздоровительной и лечебно-оздоровительной зон с блоками физкультурно-оздоровительных помещений и помещений медицинского отделения, зонами отдыха, жилой зоной;

б) учебно-опытной зоны с блоками учебных помещений и, при необходимости, с хозяйственной зоной;

в) зон отдыха для учащихся всех возрастных групп с блоками спальных помещений для соответствующих возрастных групп.

Хозяйственная зона должна быть изолирована от других зон.

4.3.14 Хозяйственную зону следует располагать на границе участка интерната с организацией самостоятельного въезда на нее. Следует обеспечивать удобную связь хозяйственной зоны с хозяйственной площадкой столовой. Участок с хозяйственными постройками должен находиться с подветренной стороны по отношению к участку основной застройки.

4.3.15 В соответствии с требованиями действующих нормативных документов дополнительно может быть оборудована производственная зона.

4.3.16 Размеры функциональных зон устанавливаются в задании на проектирование.

4.3.17 В зоне отдыха игровые площадки рекомендуется предусматривать раздельными для детей разного школьного возраста. Количество игровых площадок рассчитывается на изолированную группу, группу-класс или подгруппу детей.

Зоны отдыха целесообразно проектировать в комплексе с зонами озеленения.

4.3.18 В зоне отдыха выделяются:

а) площадка для подвижных игр учащихся 1 - 4 классов исходя из возможности одновременного использования площадки всеми учащимися данной возрастной группы;

б) игровая площадка для учащихся 1 классов;

в) площадки для отдыха учащихся 5 - 9 классов, в том числе площадка для подвижных игр, исходя из 50 % охвата учащихся данной возрастной группы и площадка для отдыха остальной части учащихся.

4.3.19 Игровые площадки должны иметь травянисто-песчаное покрытие, гравийное покрытие запрещается. Игровые площадки следует засеивать невысокой, трудно вытаптываемой травой (смесь клевера, тимopheевки, райграса, лугового мятлика, подорожника и т.д.). На игровых площадках следует предусматривать теневые навесы и павильоны для укрытия детей от атмосферных осадков, излишней солнечной радиации и

сильного ветра. Павильоны должны быть защищены от ветра не менее чем с двух сторон и не менее чем одной стороной ориентированы на южное направление.

4.3.20 Для родителей, навещающих детей, следует предусматривать места отдыха, оборудованные скамьями и теньевыми навесами.

4.3.21 Размеры земельных участков интернатов в зависимости от их проектной вместимости принимаются в соответствии с требованиями СП РК 3.01-101.

4.3.22 Рекомендуемая площадь земельного участка на 1 учащегося при вместимости общеобразовательной школы-интерната, не менее:

а) свыше 200 до 300 - 70 м²;

б) от 300 до 500 - 65 м²;

в) 500 и более - 45 м².

При размещении на земельном участке школы здания интерната (спального корпуса) площадь земельного участка следует увеличивать на 0,2 га.

4.3.23 Площадь участка следует определять заданием на проектирование с учетом рекомендуемых показателей, приведенных в таблице 1.

Площадь земельного участка не должна быть менее 2,2 - 2,5 га в зависимости от профиля учреждения.

Плотность застройки участка не должна быть более 20 %.

Таблица 1 - Площади земельных участков

В квадратных метрах

Вместимость учреждения, мест	Площадь зон на 1 место	
	хозяйственная зона	зона проживания персонала
от 100 до 150	от 12 до 15	от 10 до 15
от 151 до 300	от 9 до 12	от 9 до 12
свыше 300	9 и менее	9 и менее

4.3.24 Площадь озеленения территории интернатов предусматривается не менее 30 % от общей площади участка. Во избежание снижения освещенности в помещениях, кустарники следует высаживать не ближе 5 м, а деревья - 15 м от зданий. Ширина зеленых полос со стороны улиц должна составлять не менее 6 м, а с других сторон - не менее 1,5 м. Отдельные площадки рекомендуется окружать полосами кустарниковых насаждений.

При озеленении не допускается посадка деревьев и кустарников с ядовитыми плодами, а также дающих при цветении опушенные семена.

Площади озеленения земельных участков интернатов допускается сокращать при примыкании их непосредственно к зеленым зонам общего пользования (паркам, лесопаркам, садам, скверам, бульварам).

4.3.25 На территориях интернатных организаций, размещенных со стороны возможных источников загрязнения воздушных потоков, предусматриваются ветро- и пылезащитные полосы древесных и кустарниковых насаждений шириной не менее 10 м.

4.3.26 К хозяйственной зоне для грузового транспорта следует предусматривать проезд шириной не менее 4,5 м с поворотной площадкой размерами не менее 12 м × 12 м с подъездами транспортных средств к разгрузочным площадкам и дебаркадерам. Ширину проездов к главному и другим основным входам в здание при двухполосном движении следует принимать не менее 6 м. Ширину пешеходных дорожек и аллей рекомендуется принимать не менее 1 м.

4.3.27 В зоне размещения функциональных блоков учебного и общественного назначения у главного входа рекомендуется предусматривать мощеную площадку для проведения общественных мероприятий.

4.3.28 В жилой зоне рекомендуется предусматривать газоны, цветники и зеленые насаждения, а также оборудовать площадки для отдыха и настольных игр с навесами и беседками, площадки для подвижных игр и т.д.

4.3.29 В непосредственной близости от интернатов, расположенных в сельской местности, могут выделяться зоны подсобного хозяйства путем расширения земельных участков (для сооружения парников, теплиц, оранжерей, помещений для хранения малогабаритной сельскохозяйственной техники, садово-огородного инвентаря и т.д.).

4.3.30 Земельные участки негосударственных интернатов могут расширяться (до 25 % от площади земельного участка) за счет увеличения территорий основных функциональных и дополнительных зон, а также в соответствии с приложением Б.

4.3.31 Площади рекреационных дворов должны приниматься из расчета не менее 5 м² на одного воспитанника, но не менее 400 м².

4.3.32 Интернаты следует размещать в одном или нескольких отдельно стоящих зданиях, соединенных теплыми переходами.

4.3.33 На группу близлежащих организаций образования (общеобразовательные школы, интернаты) рекомендуется предусматривать учебный тир, крытый бассейн и др.

Для воспитанников интернатов на территориях физкультурно-спортивных зон могут предусматриваться теннисные корты, плавательные бассейны с трамплинами и водно-оздоровительными процедурными, тренажерные залы, оздоровительные кабинеты и др.

4.3.34 При проектировании элементов физкультурно-спортивной зоны допускается:

- а) принимать уменьшенные размеры площадок (для игр по упрощенным правилам);
- б) компоновку зоны предусматривать с учетом блокировки площадок и устройства универсальных комплексных площадок.

4.3.35 В составе физкультурно-оздоровительной зоны интернатов следует предусматривать открытые плоскостные сооружения для проведения учебных занятий по физической культуре и оздоровительных занятий. В зависимости от конкретных градостроительных условий проектируют следующие открытые плоскостные сооружения: спортивное ядро; площадки для игры в волейбол, баскетбол, бадминтон и настольный теннис; площадку для гимнастики; комбинированную спортивную площадку для игры в волейбол и баскетбол; футбольное поле и т.д.

4.3.36 В зимний период года отдельные открытые плоскостные сооружения рекомендуется использовать в качестве поля для хоккея (катка), поэтому следует предусмотреть возможность подвода к ним воды для заливки льда.

4.3.37 Количество и состав открытых плоскостных сооружений определяются в задании на проектирование.

4.3.38 Учебные тир и теннисные корты должны проектироваться, исходя из 25 часовой недельной загрузки учебными занятиями.

4.3.39 Бассейны следует проектировать длиной не менее 25 м с учетом 30 часовой недельной загрузки занятиями учебным плаванием.

4.3.40 На территориях зон отдыха интернатов допускается размещение дополнительных площадок развлекательного и информационно-познавательного характера.

Для проведения массовых мероприятий на открытом воздухе (концертов, самодеятельных спектаклей, лекций, бесед, игр, аттракционов), а также для демонстрации фильмов на участках санаторных школ-интернатов, при необходимости, проектируют крытую или открытую универсальную площадку с эстрадой. Площадь универсальной площадки с эстрадой следует определять из расчета не менее 0,9 м² на одного учащегося.

4.3.41 Расстояния между зданиями (с окнами в учебных помещениях), находящимися на одном участке, и от границ участков следует принимать не менее 8 м. Расстояния между наружными стенами учебных помещений при их освещении только через световые проемы в стенах следует принимать не менее 12 м.

4.3.42 Площадки для игр с мячом и метания спортивных снарядов следует размещать на расстояниях не менее 25 м от стен зданий, имеющих окна, при наличии ограждений высотой до 3 м - не менее 15 м, а площадки для других видов физкультурно-спортивных занятий - на расстоянии не менее 10 м.

4.3.43 Имеющиеся на территории смотровые колодцы оборудуются плотно закрывающимися люками.

4.3.44 В хозяйственной зоне размещают котельную, склад топлива, другие хозяйственные постройки. На территории интернатных организаций допускается выращивание овощей. Для хранения запасов овощей и фруктов в хозяйственной зоне оборудуют овощехранилище.

4.3.45 В хозяйственной зоне интерната могут размещаться гараж, сарай, навесы для инвентаря и оборудования, при отсутствии централизованного отопления - котельная.

Хозяйственные помещения рекомендуется размещать в хозяйственном корпусе или в сблокированных корпусах.

4.3.46 На территории участка объекта предусматривают отвод дождевых и талых вод.

4.3.47 Уровень грунтовых вод земельного участка должен быть не менее 0,7 м ниже отметки спланированной поверхности территории.

4.4 Объемно-планировочные решения

4.4.1 Функциональное назначение, состав зданий и помещений учебных комплексов

4.4.1.1 Состав помещений учебного комплекса интернатов должен содержать учебную и общешкольную группы помещений и дифференцироваться на следующие функциональные группы:

- а) классы начальной школы (1 классы);
- б) классы начальной школы (2 - 4 классы);
- в) классы-кабинеты основной школы;
- г) кабинеты старшей школы, специализированные кабинеты основной школы;
- д) помещения изучения технологий (трудового обучения);
- е) центры информации (библиотеки, медиатеки и др.);
- ж) вестибюльные, помещения администрации, медицинские комнаты;
- и) рекреационные центры (центры досуга);
- к) зрительный зал;
- л) спортивно-оздоровительные залы;
- м) бассейны с ваннами (на группу школ);
- н) художественного воспитания;
- п) технического творчества;
- р) биолого-опытнической деятельности;
- с) столовые.

4.4.1.2 Состав, планировочная организация, оборудование и нормативные показатели площадей помещений функциональных групп интернатов принимаются согласно СП РК 3.02-111 и с учетом приложения А настоящего свода правил.

4.4.1.3 Для детей младшего школьного возраста учебный процесс допускается организовывать в учебных помещениях жилой секции. В этом случае в составе учебных помещений предусматривают только учебные классы для занятий детей среднего и старшего школьного возраста, а также специализированные учебные кабинеты (физики, химии, биологии, компьютерной техники, иностранного языка и т.п.) с лаборантскими.

4.4.1.4 Специализированные учебные кабинеты и помещения для трудового обучения (мастерские) следует группировать по признакам родственных дисциплин и технологий.

4.4.1.5 Состав, площадь и принципы размещения учебных помещений определяют заданием на проектирование в соответствии с формами организации учебного процесса в интернате исходя из назначения помещений, наполняемости групп (подгрупп) при различных видах учебных занятий.

4.4.1.6 В учебных помещениях рекомендуется организация зон психологической разгрузки с размещением мебели на 2 - 4 места и элементов озеленения.

4.4.1.7 При учебных помещениях следует предусматривать рекреационные помещения.

4.4.1.8 Ширину рекреационных помещений следует принимать, не менее:

- а) 2,8 м - при одностороннем расположении кабинетов и лабораторий;
- б) 4,0 м - при двухстороннем расположении кабинетов и лабораторий;
- в) 6,0 м - при двухстороннем расположении классов.

4.4.1.9 При проектировании зрительного зала места для зрителей рекомендуется предусматривать трансформируемыми, установка кресел, стульев (или звеньев из них) должна быть обеспечена устройствами, предотвращающими их опрокидывание.

4.4.1.10 При проектировании мастерских в санаторной школе-интернате следует учитывать, что трудовое воспитание детей осуществляется на основе соединения обучения с приобретением трудовых навыков с учетом медицинских показаний и рекомендаций врачей-специалистов общеобразовательного учреждения.

В составе мастерских в санаторных школах-интернатах не рекомендуется предусматривать технические мастерские. Предпочтение следует отдавать организации ручного труда и труда с творческим направлением деятельности. Специализацию мастерских и их количество определяют заданием на проектирование в зависимости от конкретных условий: назначения, вместимости общеобразовательного учреждения, местных традиций, наличия специалистов и т.п.

4.4.1.11 Количество мест в помещениях мастерских следует принимать от 8 до 10 воспитанников с учетом занятий с подгруппой класса.

4.4.1.12 При мастерских следует предусматривать кладовые для хранения материалов и готовых изделий.

4.4.1.13 При проектировании мастерских и кладовых должны быть учтены противопожарные требования, соответствующие профилю технологических процессов классов и мастерских.

4.4.1.14 Формирование рабочей зоны в учебных помещениях с компьютерами рекомендуется организовывать с учетом:

- а) отсутствия прямой отраженной блескости на экране (дисплее);
- б) исключения слепимости глаз учащихся солнечным светом;
- в) организации свободного прохода преподавателя к рабочему месту учащихся;
- г) размещения рабочих мест на возможном удалении от светопроемов.

4.4.1.15 В санаторной школе-интернате рекомендуется проектировать зимний сад. Его допускается предусматривать в составе общешкольного центра, в спальном корпусе или в группе помещений культурно-массового обслуживания.

Площадь зимнего сада рекомендуется принимать из расчета от 2,4 до 3,6 м² на одного посетителя, но не менее 30 м².

4.4.2 Функциональное назначение, состав зданий и помещений жилых комплексов

4.4.2.1 При проектировании интернатов рекреационные помещения рекомендуется предусматривать преимущественно зального типа.

Заданием на проектирование могут быть предусмотрены и другие помещения, функциональное назначение которых соответствует жилому комплексу.

4.4.2.2 Вестибюли с гардеробными должны размещаться на первых этажах с обязательным оборудованием вешалок для одежды, ячеек для обуви каждого класса. Не допускается устраивать гардеробы в помещениях для подготовки уроков.

Возможно размещение гардеробов в коридорах (гардеробы-ниши).

По заданию на проектирование предусматривается электронная система пропусков в здание.

4.4.2.3 Расчетные показатели площадей вестибюлей, гардеробных, сушилок для одежды и обуви, комнат для чистки одежды и обуви следует принимать по таблице 2.

Таблица 2 - Удельные показатели площадей вестибюлей, гардеробных, сушилок

В квадратных метрах	
Помещения	Минимальная площадь на 1 воспитанника
Вестибюль с гардеробной	0,1
Сушилки для одежды и обуви (с водяным отоплением)	0,2
Комната чистки одежды и обуви	0,1

4.4.2.4 В условиях реконструкции площади административно-бытовых помещений (методического кабинета, кабинета заместителя директора по учебно-воспитательной работе и коменданта, комнаты кастелянши и кладовой чистого белья) допускается сокращать по отношению к нормируемым не более чем на 20 %.

4.4.2.5 Некоторые административно-бытовые кабинеты могут быть объединены в одном помещении:

а) методический кабинет и кабинет заместителя директора по учебно-воспитательной работе;

б) кабинеты заместителя директора по учебно-воспитательной работе и коменданта.

Комнату кастелянши допускается объединять с кладовой чистого белья.

4.4.2.6 В зависимости от планировочного решения интерната дополнительно допускается предусматривать отдельный служебный вход в административно-бытовые помещения с вестибюлем площадью от 18 до 30 м².

4.4.2.7 В зависимости от композиционного решения и вместимости интерната административные помещения могут быть размещены на первом этаже жилого корпуса в составе общественного центра интерната или в блоке с приемным отделением. Целесообразно обеспечивать связь административных помещений с группой вестибюльных помещений. Бытовые помещения следует размещать во вспомогательной зоне общественного центра.

4.4.2.8 Состав и площади административно-хозяйственных и санитарно-бытовых помещений следует принимать согласно приложению Г.

4.4.2.9 В интернатах, полностью обслуживаемых фабриками-прачечными, следует предусматривать помещение площадью не менее 4 м² в зависимости от количества мест и с отдельным наружным выходом для сортировки и сдачи грязного белья.

4.4.2.10 Для устройства полов следует применять керамические плитки с рифленой или шероховатой поверхностью.

4.4.2.11 Необходимый состав и площади помещений жилых ячеек для воспитанников интернатов приведены в приложении Д.

4.4.2.12 Жилые помещения интернатов могут быть сгруппированы в самостоятельные секции на одну-две воспитательные группы детей или в учебно-жилые секции по возрастному принципу, а также сформированы по типу жилых ячеек, состоящих из одной - трех спальных комнат, прихожей и санитарного узла, выходящих в общий коридор. Допускается применение коридорной планировочной схемы с размещением спальных комнат на три-четыре человека и общих санитарных узлов (раздельных для мальчиков и девочек), выходящих в общий коридор. Из каждой жилой секции должно быть предусмотрено не менее двух эвакуационных выходов.

4.4.2.13 В санаторных школах-интернатах при проектировании помещений, необходимых для проживания воспитанников, должны соблюдаться следующие требования:

а) учебные и спальные помещения для учащихся 1 - 4 классов и 5 - 11 классов размещаются в отдельных блоках (секциях);

б) спальные блоки (секции) должны быть раздельными для мальчиков и девочек, также должны быть обособленными, непроходными и рассчитаны на воспитанников до 11 лет - не более чем на 3 места, для воспитанников 11 - 15 лет - на 2 - 3 места, для воспитанников 16 - 18 лет - не более чем на 2 места, для детей-родственников - не более 3 мест;

в) блок (секция) спальных помещений должен включать, кроме спален, санитарные узлы, помещение для чистки одежды и обуви, постирочную, сушилку для одежды и обуви, гладильную, помещение (холл) для отдыха;

г) санитарные узлы выделяются раздельные для мальчиков и девочек;

д) учебные помещения для 1 - 4 классов допускается размещать в одном блоке со спальными (далее - учебно-жилой блок);

е) спальный блок (секция) или учебно-жилой блок должны иметь удобную связь с площадками физкультурно-спортивными, для подвижных игр, для отдыха учащихся.

Возможно размещение спальных помещений по типу жилой ячейки с выделением совмещенного санитарного узла (душ, унитаз, умывальник) на одно спальное помещение.

4.4.2.14 Функциональная схема жилой ячейки на две воспитательные группы приведена в приложении Е.

4.4.2.15 Жилые секции, расположенные на одном этаже, рекомендуется объединять в жилые блоки.

4.4.2.16 При организации вестибюля в жилом корпусе зона для переодевания с сушильными шкафами рекомендуется предусматривать в вестибюле жилого блока.

4.4.2.17 Состав жилого блока (секции) при размещении жилых помещений по коридорному типу включает следующие помещения:

а) жилые;

- б) гардероб для верхней одежды и обуви;
- в) общую комнату (для игр и приготовления уроков);
- г) санитарный блок;
- д) помещение для чистки одежды и обуви;
- е) постирочную (для стирки мелких личных вещей детьми в возрасте от 10 лет и старше);
- ж) сушилку для одежды и обуви;
- и) гладильную;
- к) кухню-столовую (для приема пищи и обучения воспитанников основам кулинарии и домоводства) или буфетную;
- л) комнату воспитателя.

4.4.2.18 Жилой блок (секция) при размещении жилых помещений по типу жилой ячейки включает помещения общего назначения и жилые ячейки по количеству воспитанников в группе.

Жилая ячейка включает следующие помещения:

- а) прихожую - зону для переодевания со встроенными шкафами;
- б) жилое помещение одно-трехместное;
- в) санитарный узел-постирочную (на 2 - 3 жилых помещения или при каждом жилом помещении).

Помещения общего назначения включают:

- а) общую комнату;
- б) комнату воспитателя;
- в) гладильную;
- г) кухню-столовую.

4.4.2.19 Смежными с жилыми помещениями не следует располагать помещения, которые могут служить источником шума, запаха (залы для музыкальных и гимнастических занятий, бойлерные, мастерские, охлаждаемые камеры с машинным отделением, вентиляционные камеры, помещения пищеблока и другие).

4.4.2.20 Норма площади спальных помещений на одного воспитанника должна быть не менее 4 м².

4.4.2.21 Ширина спальных комнат должна быть не менее 2,7 м.

4.4.2.22 При жилых ячейках необходимо предусматривать зону для переодевания площадью не менее 4,5 м² с устройством в них встроенных шкафов для раздельного хранения одежды и обуви глубиной не менее 0,6 м.

4.4.2.23 Ширина прихожих в жилых ячейках должна быть не менее 1,05 м.

4.4.2.24 Помещение для хранения вещей воспитанников следует предусматривать в непосредственной связи со спальными комнатами или при жилых комнатах устраивать шкафы-купе.

4.4.2.25 При реконструкции зданий интернатов допускается оборудование в жилом блоке или корпусе общих помещений для хранения вещей воспитанников, зоны для глажения, чистки одежды и обуви, сушки одежды и обуви.

4.4.2.26 Комната для глажения, чистки одежды и обуви, предназначенная для ухода за одеждой и обувью самими воспитанниками, должна быть оборудована умывальником.

4.4.2.27 В группе жилых помещений должны быть обеспечены условия для выполнения домашних заданий на площади комнат дневного пребывания или спальных комнат. Допускается предусматривать специальное учебное помещение для выполнения домашних заданий.

4.4.2.28 В состав группы воспитанников может включаться от 10 до 25 воспитанников.

4.4.2.29 На этажах жилых ячеек следует предусмотреть камеры хранения с закрывающимися шкафами - ячейками на каждого воспитанника для хранения индивидуальных принадлежностей.

Комнаты жилых ячеек следует оборудовать пристроенными или встроенными шкафами для одежды и обуви, размещенными в прихожей или в спальном комнате в количестве из расчета один шкаф размерами не менее 0,60 м × 0,55 м на одного проживающего. Количество отделений во встроенных шкафах должно соответствовать количеству спальных мест в комнате.

4.4.2.30 При спальных комнатах для детей и гостиных допускается устройство лоджий и балконов с высотой ограждения не менее 1,2 м. Глубина балконов должна быть не менее 1,2 м, лоджий - не менее 1,4 м.

При проектировании балконов и лоджий следует учитывать местные условия и при необходимости предусматривать на летних помещениях ветрозащитные (возможно - трансформируемые) стенки-экраны и солнцезащиту в виде штор, козырьков и др.

4.4.2.31 Рекомендуются предусматривать в интернатах в соответствии с заданием на проектирование квартир для размещения:

а) холостых специалистов, они должны иметь кабинет площадью от 16 до 20 м², спальню от 10 м² до 15 м², санитарные узлы и встроенные шкафы;

б) семейных учителей, они должны иметь общие комнаты и спальни по 20 - 25 м² каждая; три-четыре комнаты и кухни по 12 - 15 м² каждая; кладовые, санитарные узлы с общей площадью около 85 - 100 м².

4.4.2.32 Семейная (жилая) ячейка рассчитывается на проживание не более 7 воспитанников разного возраста и пола при постоянном присутствии «родителя» - педагога-воспитателя.

4.4.2.33 Жилая ячейка состоит из:

а) жилых комнат для мальчиков и девочек из расчета не менее 4 м² на одного ребенка (на 2 - 3 воспитанников). В жилой комнате предусматриваются места для сна и для индивидуальных занятий, оборудованные секретами и мягкой мебелью;

б) комнаты воспитателя площадью не менее 9 м², расположенные рядом с жилыми комнатами;

в) помещения для переодевания с сушильными шкафами площадью не менее 10 м²;

г) кладовых для хранения личных и сезонных вещей (2 помещения);

д) кладовых для хранения уборочного инвентаря площадью не менее 3 м²;

е) 2 санитарных блока при жилых комнатах для девочек и мальчиков, площади которых следует принимать согласно приложению Д.

В жилых ячейках выделяется помещение для столовой площадью не менее 20 м², которая может быть использована для совместного досуга всех членов семьи. При столовой оборудуется буфетная площадью не менее 9 м² с 2-гнездной мойкой для мытья посуды и плитой.

4.4.2.34 Габариты спальных помещений должны предусматриваться с учетом расстановки кроватей с соблюдением следующих минимальных разрывов:

- а) между длинными сторонами кроватей - 0,65 м;
- б) изголовьями - 0,2 м;
- в) ширина центрального прохода между кроватями - 1,0 м;
- г) кроватью и наружной стеной - 0,6 м;
- д) от отопительных приборов - 0,2 м.

4.4.2.35 При проектировании интернатных организаций на первом этаже зданий или в отдельном корпусе предусматривают спортивный зал с набором помещений: 2 раздевалки с душевыми и санитарными узлами, кабинет преподавателя, снарядная или склад для хранения спортивного инвентаря и помещение для хранения уборочного инвентаря.

При проектировании учебно-спортивных залов площадь принимается не менее 4 м² на одного занимающегося.

4.4.2.36 Примерный состав и площади помещений общеобразовательного назначения интернатов приводятся в приложении Ж.

4.4.2.37 Помещения столовой целесообразно выделять в самостоятельный блок, имеющий отдельный выход в хозяйственную зону. В случае размещения интерната в нескольких корпусах необходимо предусматривать крытые переходы между корпусом столовой, учебными и жилыми помещениями. Помещения столовой рекомендуется приближать в плане к жилым помещениям.

В условиях реконструкции допускается предусматривать связь кухни с медицинским изолятором через улицу.

4.4.2.38 В производственных помещениях устанавливается технологическое оборудование, работающее преимущественно на электричестве.

В интернатах небольшой вместимости (до 50 мест) с учетом местных условий допускается применение кухонных плит, работающих на газе или твердом топливе, при соблюдении противопожарных требований. В этих условиях топку кухонных плит необходимо вынести в отдельное помещение с выходом наружу.

4.4.2.39 Состав и площади помещений столовых учебных комплексов по типам интернатов и по числу классных групп принимаются согласно СП РК 3.02-111 и СП РК 3.02-121.

Состав и площади помещений пищеблоков-столовых интернатов в жилых комплексах рекомендуется принимать согласно приложению К.

4.4.2.40 Помещения столовых (обеденные залы, производственные помещения пищеблоков и санитарно-бытовые помещения) рекомендуется размещать на первых этажах с отдельными выходами на участки.

Производственные помещения пищеблоков следует ориентировать на север и северо-восток, обеденные залы - на юг и юго-восток.

4.4.2.41 Столовая в интернатах должна состоять из одного или двух обеденных залов. При входе и выходе не должно быть встречных потоков. Размеры помещений или расстояния между колоннами определяются расположением обеденных столов.

4.4.2.42 Пищеблок следует размещать не выше 2 этажа. При размещении пищеблока на 2-ом этаже оборудуется грузоподъемный лифт для транспортировки продукции.

4.4.2.43 Помещение пищеблока допускается размещать в цокольном этаже здания при обеспечении достаточного естественного освещения, заглубленном не более чем на 1,5 м от уровня земли.

4.4.2.44 Площадь обеденного зала предусматривают из расчета не менее 0,8 м² на одно посадочное место. Число посадочных мест определяют из расчета 1/3 численности учащихся и преподавателей в одну смену.

4.4.2.45 При размещении столовой в одном из блоков санаторной школы-интерната, соединенном отапливаемым переходом с жилым или учебным блоками, устройство отдельного вестибюля для столовой не предусматривают. В этом случае перед обеденным залом следует располагать аванзал площадью из расчета 0,1 м² на одно посадочное место в зале.

4.4.2.46 Ширину проходов в обеденных залах следует принимать не менее:

- а) основной проход - 1,35 м;
- б) дополнительный проход для распределения потоков посетителей - 1,2 м;
- в) дополнительный проход для подхода к отдельным местам - 0,6 м.

4.4.2.47 Площадь кухни принимается не менее 18 м². При кухне должны быть раздаточная со шкафами для подогрева пищи, моечная со шкафами для посуды или моечными машинами, сушилкой и чисткой столовых приборов, кладовые для хранения продуктов, холодильные камеры, заготовочная и т.д.

4.4.2.48 Пищеблок следует проектировать согласно требованиям СП РК 3.02-121.

4.4.2.49 При столовых устанавливаются умывальники из расчета 1 кран на 20 посадочных мест. Умывальники размещают в расширенных проходах, коридорах, ведущих в обеденный зал, или в отдельном помещении рядом с обеденным залом.

4.4.2.50 В малокомплектных интернатах (до 50 воспитанников) при отсутствии столовой выделяются помещения для приема пищи с минимальным набором оборудования: электроплита 2-гнездная, мойка для мытья посуды, холодильник, электротитан.

4.4.2.51 Медицинские помещения размещаются на первых этажах в изолированных блоках. Медицинские пункты должны состоять из приемно-карантинных отделений, изоляторов и врачебно-процедурных кабинетов.

4.4.2.52 Медицинские пункты оснащаются оборудованием и инструментарием в соответствии с действующими нормативными документами.

4.4.2.53 В интернатных организациях минимальный набор помещений медицинского пункта включает кабинет врача площадью не менее 18 м², процедурный кабинет площадью не менее 14 м², дополнительно предусматривается палата изолятора площадью не менее 6 м².

4.4.2.54 Количество коек в палатах изоляторов, включающих боксы, принимается из расчета не менее 2 % вместимости организации и рассчитано не менее чем на 3 инфекции.

4.4.2.55 Палаты изолятора должны быть непроходными, размещаться смежно с медицинским кабинетом с устройством между ними остекленной перегородки на высоте не менее 1,2 м.

4.4.2.56 Посудомоечные при буфетных - раздаточных оборудуются тремя моечными ваннами и баками для дезинфекции посуды.

4.4.2.57 При проектировании медицинского пункта обеспечивается непосредственная связь между кабинетом врача с процедурной и комнатой для переодевания (для проведения массовых медицинских осмотров).

4.4.2.58 При необходимости, согласно заданию на проектирование и требованию органов здравоохранения и образования медицинские пункты интернатов могут включать от 2 до 4 палат, две инфекционные палаты со шлюзом, буфеты - раздаточные с мойками для посуды и санитарные блоки с ванными комнатами и др. помещения.

4.4.2.59 Состав и площади помещений медицинского назначения интернатов рекомендуется принимать согласно приложению Л.

4.4.2.60 Площади гостиных следует принимать в пределах 0,1 м² на одного воспитанника, но не менее 16 м².

4.4.2.61 По заданию на проектирование в негосударственных интернатах могут предусматриваться другие помещения с дополнительными профильными функциями.

4.4.2.62 Количество санитарных приборов следует принимать согласно приложению М.

4.4.2.63 Вход в уборные, душевые и комнату личной гигиены девочек допускается предусматривать через умывальную. Открывание дверей из всех помещений санитарного узла должно предусматриваться наружу.

4.4.2.64 Кабины в санитарных узлах для девочек старших классов должны быть оборудованы запирающимися дверями, устроенными с возможностью открывания их снаружи торцовым ключом.

4.4.2.65 Перегородки в санузлах на высоту до 2 м должны иметь моющуюся отделку или облицовку.

4.4.2.66 На каждом этаже должны быть предусмотрены помещения, оборудованные поддонами и подводкой к ним холодной и горячей воды для хранения и обработки уборочного инвентаря, приготовления дезинфекционных растворов площадью не менее 3 м².

4.4.2.67 В помещениях медицинского назначения, воспитателя, комнате технического персонала и в корпусе жилых ячеек устанавливаются умывальные раковины над полом на высоте для воспитанников начальных классов не более 0,5 м и старших классов - не более 0,7 м, при этом краны должны устанавливаться на высоте от 0,2 до 0,25 м над верхним краем раковины.

4.4.2.68 Расстояние между кранами должно быть не менее 0,5 м - для младших воспитанников и не менее 0,8 м - для старших.

4.4.2.69 Ножные ванны должны иметь высоту краев не менее 0,3 м от пола и подставки для опоры ног.

4.4.2.70 При каждой секции жилых ячеек или жилых блоках предусматриваются водоразборные краны с подводкой к ним горячей воды и встроенные шкафы для уборочного инвентаря.

4.4.2.71 При отсутствии в интернатах водопровода необходима установка наливных умывальников.

4.4.2.72 Унитазы в санузлах для воспитанников должны размещаться в открытых кабинах. Кабины должны быть отделены перегородками-экранами высотой не менее 1,75 м (от пола) и не доходящими до пола на расстояние 0,2 м. Размеры кабин должны приниматься не менее 0,8 м × 1 м.

4.4.2.73 Проход между кабинами санузлов и противоположной стеной должен приниматься не менее: при отсутствии писсуаров - 1,1 м; при наличии писсуаров - 1,8 м.

Проход между умывальниками и стеной должен приниматься не менее 1,1 м, между двумя рядами умывальников - не менее 1,6 м.

4.4.2.74 Душевая должна размещаться в отдельной закрывающейся кабине, оборудованной поручнями для воспитанников, поддоном и гибким шлангом-душем для использования в качестве ванны для мытья ног. Поддон отделяется от места для переодевания влагостойкой шторой. В душевых кабинах и поддонах должны быть резиновые коврики с ребристой поверхностью.

4.4.2.75 Высота установки душевой сетки с гибким шлангом над днищем душевого поддона должна быть не менее 1,5 м. Дополнительно на высоте не менее 0,15 м над бортом душевого поддона необходимо устанавливать кронштейн для подвески душевой сетки.

4.4.2.76 Во всех умывальных комнатах на высоте от 0,5 до 0,6 м от пола следует предусматривать по одному водоразборному крану для наполнения ведер во время уборки помещений воспитанниками, под краном следует предусматривать трап для стока воды в канализацию. Бортики вокруг трапа высотой от 0,05 до 0,07 м не должны затруднять подъем и перенос ведра с водой при самообслуживании.

4.4.3 Архитектурно-планировочные элементы

4.4.3.1 При одностороннем расположении помещений ширина коридора должна быть не менее 2,5 м, при двустороннем - не менее 3 м. Ширина поперечных проходов и коридоров в помещениях административного назначения должна быть не менее 1,5 м.

Минимальная ширина коридоров не может быть сокращена за счет конструктивных элементов или встроенного оборудования. Коридоры должны иметь естественное освещение и вентиляцию.

4.4.3.2 В коридорах, являющихся путями аварийного выхода, не разрешается устройство ступеней.

4.4.3.3 Расстояние от полотна открытой двери до противоположной стены коридора должно быть не менее 1 м.

Это расстояние увеличивается на каждые 100 человек:

- а) на 0,7 м при проходимости коридора от 100 до 500 чел;
- б) на 0,5 м при проходимости коридора от 500 до 1000 чел;

в) на 0,3 м при проходимости коридора свыше 1000 чел.

Для зала вместимостью 1200 человек свободная ширина коридора составит $5 \times 0,7 + 5 \times 0,5 + 2 \times 0,3 = 6,6$ м, что соответствует устройству двух коридоров шириной не менее 3,3 м каждый.

4.4.3.4 Рекомендуется предусматривать отделку стен коридоров, допускающую их мытье на высоту не менее 1,3 м.

Ширина поперечных проходов и коридоров в помещениях административного назначения не менее 1,5 м.

4.4.3.5 Ширину лестничных маршей следует принимать не менее 1,35 м, но не более 2 м. Относительная величина подъемов (уклон лестницы): высота подступеньков - не более 17 см, ширина проступей - не менее 29 см; устройство забежных ступеней не допускается.

4.4.3.6 Лестничные переходы между этажами объекта рекомендуется проектировать с естественным освещением через проемы в наружных стенах. Высота ограждения лестниц должна быть не менее 1,2 м, поручни для взрослых должны располагаться на высоте не более 0,85 м, для детей - не более 0,5 м, они не должны иметь открытых концов, перила и поручни для воспитанников следует предусматривать непрерывными.

Остекление, устраиваемое на высоте 2 м и более, должно быть стойким к механическим воздействиям.

4.4.3.7 Тамбуры следует отделять от примыкающих к ним лестничных клеток и коридоров дверями, открывающимися в направлении выхода из здания.

4.4.3.8 В интернатных организациях допускается устройство тепловых завес при наружных входах в здание.

4.4.3.9 Допускается устройство утепленных дверей без устройства тамбура в лестничных клетках, если выход из них предназначен только для эвакуации.

4.4.3.10 Ширина дверных проемов должна быть не менее 1 м.

4.4.3.11 * Установку металлопластиковых окон осуществляют с устройством фрамуг, форточек или со сложным открыванием. Площадь форточек предусматривают не менее 1:50 к площади пола.

В целях предотвращения травматизма и возможности выпадения детей, оконные блоки должны быть укомплектованы замками и (или) механизмами безопасности. **(Изм.ред. – Приказ КДСиЖКХ от 29.05.2025 г. №81-НК)**

4.4.3.12 Для отделки помещений используют строительные материалы, имеющие документы, подтверждающие их качество и безопасность. Допускается применение подвесных потолков различных конструкций в помещениях, не требующих соблюдения противозаразительного, дезинфекционного режимов (вестибюли, коридоры, холлы).

4.4.3.13 Для отделки помещений рекомендуется:

а) стены производственных помещений пищеблока, учебных помещений, холлов, помещений медицинского назначения, санитарных узлов должны быть гладкими, допускающими обработку влажным способом;

б) стены в процедурном кабинете и кабинете приема, помещениях пищеблока, санитарных узлах (туалетных и умывальных), душевых должны быть облицованы

керамической глазурованной плиткой (другими материалами с аналогичными характеристиками) на высоту не менее 1,8 м от пола;

в) над всеми умывальными раковинами оборудуется фартук из керамической глазурованной плитки на высоту не менее 1,8 м от пола и на ширину не менее 20 см от оборудования и приборов с каждой стороны;

г) потолки в помещениях окрашиваются водостойкими красками;

д) полы должны быть нескользкими, без щелей и иметь покрытие, устойчивое к моющим средствам и средствам дезинфекции;

е) полы в помещениях пищеблока, санитарных узлах (туалетных и умывальных), душевых выстилаются керамической или мозаичной шлифованной плиткой (другими материалами с аналогичными характеристиками);

ж) для отделки полов не должны использоваться цементные, мраморные или другие аналогичные материалы.

4.4.3.14 Полы туалетных и умывальных комнат должны выстилаться керамической или мозаичной шлифованной плиткой. Запрещается использовать цемент в виде покрытия полов и материалы со скользкой поверхностью.

4.4.3.15 На остекленных дверях интернатов следует предусматривать армированное или противоударное остекление, либо защитные решетки высотой не менее 1,2 м, допускается оклейка стекол ударопрочными пленками.

4.4.3.16 Естественное освещение в помещениях для занятий воспитанников следует осуществлять через боковые светопроемы преимущественно с левосторонней направленностью света на рабочее место.

4.4.3.17 При двустороннем освещении помещений, при глубине учебных помещений более 6 м устанавливают правосторонний подсвет высотой не менее 2,2 м.

4.4.3.18 Верхнее или верхнее и боковое естественное освещение может предусматриваться для рекреаций, холлов, спортивных залов, бассейнов.

4.4.3.19 Естественное освещение вторым светом (поступающим через световой проем в стене) может быть предусмотрено в:

а) помещениях для переодевания при физкультурно-спортивных, танцевальных залах, плавательных бассейнах;

б) проходных коридорах, не являющихся рекреационными.

4.4.3.20 Естественное освещение может не предусматриваться в:

а) коридорах, складских и бытовых помещениях пищеблока;

б) кладовых и складских помещениях (кроме помещений для хранения легко воспламеняющихся и горючих жидкостей);

в) санитарных узлах и туалетах для работников;

г) санитарных узлах при жилых секциях (блоках);

д) помещениях для хранения спортивного инвентаря, снаряжных, санитарных узлах при физкультурно-оздоровительных помещениях;

е) сушилках для одежды и обуви;

ж) помещениях для хранения средств дезинфекции;

и) помещениях, размещение которых строительными нормами проектирования разрешено в подвалах зданий (бойлерные, насосные водопровода и канализации,

вентиляционные камеры, узлы управления инженерным оборудованием здания и другие);

к) книгохранилищах.

4.4.3.21 В учебно-производственных мастерских, спортивных залах допускается двустороннее естественное боковое освещение и комбинированное (верхнее и боковое).

4.4.3.22 Допустимый коэффициент естественной освещенности (КЕО) должен быть не ниже: 1,0 % - в помещениях для переодевания, 1,5 % - в групповой, комнатах жилых ячеек, изоляторе, комнатах для подготовки уроков. Указанные значения нормируются для зданий, расположенных в I группе административных районов по ресурсам светового климата; для других районов проводятся расчеты в соответствии с требованиями действующих строительных норм.

4.4.3.23 Неравномерность естественного освещения учебных помещений не должна превышать 3:1.

4.4.3.24 Допускается освещение вторым светом путем устройства остекленных перегородок или фрамуг в стенах туалетных, приемных, а также всех помещений, разрешенных к проектированию без естественного освещения.

4.4.3.25 Ориентацию окон учебных помещений предусматривают на южные, юго-восточные и восточные стороны горизонта. На север, северо-восток и северо-запад ориентируют окна кабинетов черчения, рисования, а также помещения кухни, кабинета вычислительной техники на север, северо-восток, палаты изолятора следует ориентировать преимущественно на южные стороны горизонта.

4.4.3.26 При выборе солнцезащитных устройств в учебных помещениях и комнатах жилых ячеек допускается использовать регулируемые солнцезащитные устройства типа жалюзи, тканевых штор светлых тонов, сочетающихся с цветом стен.

4.4.3.27 Защита от солнца и перегрева может быть обеспечена объемно-планировочным решением здания, наружной солнцезащитой, техническими приспособлениями (устройствами) на проемах и окнах. Допускается солнцезащиту обеспечивать средствами озеленения.

Меры по ограничению избыточного теплового воздействия инсоляции не должны приводить к нарушению норм естественного освещения помещений.

4.4.3.28 Для создания комфортной световой среды и уменьшения контрастов яркости в поле зрения следует исключить зеркально отражающие поверхности. В основных помещениях стены и потолки рекомендуется окрашивать матовыми красками светлых тонов.

4.4.3.29 В помещениях, ориентированных на южную сторону, следует применять отделочные материалы и краски неярких холодных тонов (бледно-голубой, бледно-зеленый); в помещениях, ориентированных на север, следует применять теплые светлые тона (бледно-розовый, бледно-желтый, бежевый). Отдельные элементы интерьера можно окрашивать в более яркие цвета.

4.4.3.30 Для отделки помещений используют диффузно отражающие материалы, краски с коэффициентами отражения - для потолка от 0,7 до 0,8; стен от 0,5 до 0,6; пола от 0,3 до 0,5.

4.4.3.31 На окнах не должно быть высоких (выше 20 см от подоконника) и широколистных цветов. Цветы рекомендуется размещать в простенках в подвесных или напольных цветочницах на высоте от 0,65 до 0,7 м от пола и в уголках природы.

4.4.4 Удаление твердых бытовых отходов

4.4.4.1 В зданиях негосударственных интернатов в целях повышения комфорта проживания учащихся рекомендуется предусматривать устройства по мусороудалению.

4.4.4.2 В зданиях интернатов загрузочные клапаны мусоропровода следует располагать, как правило, в помещениях обслуживающего персонала, комнатах хранения уборочного инвентаря и других подсобных помещениях, оборудованных раковиной и смесителем холодной и горячей воды, а также вытяжной вентиляцией.

4.4.4.3 Стволы мусоропроводов рекомендуется располагать в помещениях с температурой не менее 5 °С.

Стволы и загрузочные клапаны мусоропроводов следует отделять от поэтажных коридоров противопожарными перегородками 2-го типа.

Ствол мусоропровода должен выполняться из негорючих материалов, иметь возможность прочистки, промывки и дезинфекции, быть герметичным и звуко-изолированным от строительных конструкций здания.

4.4.4.4 Все отделочные и герметизирующие материалы должны иметь положительное заключение государственной санитарно-эпидемиологической экспертизы.

4.4.4.5 Мусоропроводы не должны создавать уровень шума выше 25 дБ.

4.4.4.6 В соответствии с заданием на проектирование допускается применение вакуумных систем мусороудаления.

4.4.4.7 В хозяйственной зоне интернатов должны размещаться мусоросборники (окрашенные металлические или пластмассовые) с плотно закрывающимися крышками. Мусоросборники устанавливаются на водонепроницаемой огражденной с трех сторон площадке, на расстоянии не менее 20 м от зданий и входа в пищеблок.

Для улучшения санитарного состояния и эстетического восприятия территорий мусорных контейнеров, как правило, по их периметрам предусматриваются зеленые насаждения.

4.4.5 Эксплуатационные характеристики

4.4.5.1 Разведение костров, сжигание мусора и устройство открытых кухонных очагов на территории не допускается.

4.4.5.2 В коридорах, вестибюлях, холлах, на лестничных клетках и дверях эвакуационных выходов должны быть оборудованы предписывающие и указательные знаки безопасности.

4.4.5.3 В период пребывания людей в зданиях двери эвакуационных выходов допускается запирать только изнутри с помощью легко открывающихся (без ключей) запоров (здвижек, крючков и т.д.).

4.4.5.4 В чердачных помещениях не допускается производить сушку белья, устраивать склады (за исключением хранения оконных рам), архивы, голубятни, мастерские и т.д., применять для утепления перекрытий стружку, опилки и другие горючие материалы, крепить к дымоходам радио и телевизионные антенны.

4.4.5.5 Двери (люки) чердачных и технических помещений (насосных, вентиляционных камер, бойлерных, складов, кладовых, электрощитов и т.д.) следует держать закрытыми на замок. Ключи от замков необходимо хранить в определенном месте, доступном в любое время суток.

4.4.5.6 На дверях (люках) чердачных, технических помещений необходимо наличие надписей, определяющих назначение помещений и место хранения ключей.

4.4.5.7 Навесы и козырьки над входом в здание рекомендуется устанавливать размером не менее 1 м × 2,5 м с дренажем, а в зависимости от местных климатических условий - с подогревом.

4.4.5.8 Слуховые окна чердачных помещений следует остеклять и держать в закрытом состоянии.

4.4.5.9 При наличии в здании мансардного этажа следует предусматривать ограждения со снегозадерживающими устройствами высотой не менее 0,15 м.

4.4.5.10 Здания с плоской кровлей высотой три этажа и более следует оборудовать системой внутренних водостоков с выпуском в наружную ливневую канализацию, а при ее отсутствии - с выпуском на поверхность земли.

4.4.5.11 Нижнюю часть наружных вертикальных пожарных лестниц допускается закрывать легкосъёмными щитами на высоту не более 2,5 м от уровня земли.

4.4.5.12 Для обеспечения безопасности в интернатах рекомендуется:

- а) наличие периметрального ограждения и освещения территории;
- б) обеспечение охраны;
- в) наличие инженерно-технических средств охраны (охранно-пожарной сигнализации (ОПС), тревожной сигнализации, системы видеонаблюдения и контроля);
- г) оборудование входными дверями, выполненными из материалов, позволяющих обеспечить надежную защиту от несанкционированного проникновения посторонних лиц;
- д) определение должностного лица, ответственного за принятие мер по антитеррористической защите.

4.5 Конструктивные решения зданий и методы расчетов строительных конструкций

4.5.1 При проектировании и строительстве, в том числе в сейсмических районах, зданий интернатных организаций расчет несущих конструкций следует производить с учетом положений нормативных документов, действующих на территории Республики Казахстан.

4.5.2 Расчет несущей конструкции при проектировании интернатов следует производить с учетом требуемой механической безопасности зданий, эксплуатационной пригодности и долговечности.

4.5.3 Надежность строительных конструкций следует обеспечивать на стадии разработки общей концепции здания при его проектировании, изготовлении конструктивных элементов, строительстве и эксплуатации.

4.5.4 При аварийных воздействиях надежность строительных конструкций следует обеспечивать за счет проведения одного или нескольких специальных мероприятий, включающих в себя:

а) предупреждение, исключение или снижение опасности разрушения здания и его несущих элементов;

б) выбор материалов и конструктивных решений, которые при аварийном выходе из строя или локальном повреждении отдельных несущих элементов не ведут к прогрессирующему разрушению;

в) использование комплекса специальных организационных мероприятий, обеспечивающих ограничение и контроль доступа к основным несущим конструкциям здания.

4.5.5 Требования к долговечности и огнестойкости конструктивных элементов обеспечиваются применением соответствующих строительных материалов и изделий, обладающих стойкостью к возможным воздействиям влаги, низких температур, агрессивной среды, биологических и других неблагоприятных факторов и защитой их от физических, химических, биологических и других воздействий.

4.5.6 Узлы пересечения инженерными коммуникациями ограждающих конструкций с нормированными пределами огнестойкости и пожарной опасности не должны снижать требований пожарно-технических показателей конструкций.

4.5.7 Для предотвращения проникновения дождевых, талых, грунтовых вод в несущие и ограждающие конструкции здания и образования недопустимого количества конденсационной влаги необходимо выполнять соответствующую герметизацию наружных ограждающих конструкций или устройство вентиляции закрытых пространств и воздушных прослоек, а также предусматривать необходимые защитные составы и покрытия в соответствии с требованиями действующих нормативных документов.

4.6 Инженерное оборудование

4.6.1 Водоснабжение и канализация

4.6.1.1 В интернатах водоснабжение и канализацию следует проектировать в соответствии с требованиями СП РК 4.01-101, СП РК 4.01-103 и действующих нормативных документов.

4.6.1.2 В интернатах предусматриваются следующие системы водоснабжения и канализации:

- а) водопровод хозяйственно-питьевой;
- б) водопровод горячей воды;
- в) рециркуляционная система бассейна;
- г) внутренний водосток, оборудованный воронками с электрообогревом;
- д) канализация бытовая;

е) канализация производственная пищеблока;

ж) канализация производственная напорная для отвода стоков из приемков помещений подвального этажа (в том числе водомерного узла, электробойлерной, установки водоподготовки бассейна);

и) система противопожарного водопровода.

4.6.1.3 Допускается устройство теплых туалетов выгребного типа, соединенных со зданием через двойной тамбур.

4.6.1.4 В сельских школах-интернатах при отсутствии центральной системы канализации для детей младших классов допускается предусматривать люфт-клозеты или биотуалеты.

4.6.1.5 В районах с отсутствием централизованной канализации устанавливают наливные умывальники.

4.6.1.6 В жилых ячейках при установке кранов умывальников и душевых необходимо предусматривать термостатические регуляторы, исключающие подачу горячей воды температурой более 60 °С.

4.6.1.7 Подводка холодной и горячей воды должна предусматриваться к технологическому оборудованию столовых (пищеблока), к водоразборным кранам уборочных помещений, умывальникам помещений медицинского обслуживания, санитарно-гигиенического назначения, а также к другим санитарно-техническим приборам, установленным в здании.

4.6.1.8 Производственные помещения пищеблоков, помещения санитарных узлов жилых секций (блоков) санаторных школ-интернатов должны быть обеспечены горячей проточной водой независимо от отопительного сезона, аварийных ситуаций на сетях горячего водоснабжения. В пищеблоке необходимо предусмотреть разводку горячей воды от электро-водонагревателей к каждой моечной ванне.

4.6.1.9 В туалетных, душевых и ванных комнатах следует предусматривать полотенцесушители.

4.6.1.10 Система горячего водоснабжения должна проектироваться с циркуляцией воды через полотенцесушители, которые должны устанавливаться в ванных комнатах (или совмещенных санузлах) и обогреваться в продолжение всего года. Полотенцесушители должны устанавливаться с байпасной линией и с запорной арматурой на обоих подводящих трубопроводах.

4.6.1.11 Бассейны рекомендуется проектировать с обеззараживанием, очисткой и, как правило, рециркуляцией воды.

При устройстве в бассейнах водообмена с рециркуляцией воды пополнение свежей водой должно составлять не менее 10 % объема ванны в сутки. Для бассейнов с зеркалом воды до 60 м² допускается предусматривать непрерывный проток свежей питьевой воды из расчета не менее 20 % объема ванны в сутки.

4.6.1.12 Отводные трубы бассейнов следует присоединять к канализационным сетям с разрывом струи 0,02 м.

4.6.1.13 Температура воды в бассейне должна быть не выше 32 °С.

4.6.1.14 При размещении интернатов на территориях, удаленных от централизованных канализационных очистных сооружений, допускается отведение сточных вод в систему локальных очистных сооружений.

4.6.1.15 На сети хозяйственно-питьевого водопровода рекомендуется предусматривать отдельный кран для присоединения шланга (рукава) в целях возможности его использования в качестве первичного устройства в жилых ячейках пожаротушения на ранней стадии.

Шланг должен обеспечивать возможность подачи воды в любую точку жилой ячейки, быть длиной не менее 15 м, диаметром 19 мм и оборудован распылителем.

4.6.1.16 Насосные установки (кроме пожарных) не допускается размещать смежно, а также над и под спальными комнатами, учебными и лечебно-диагностическими помещениями.

4.6.1.17 Помещение для насоса или огороженное пространство вокруг погружного насоса должны быть дренированы и защищены от промерзания, снабжены обогревом или другими утвержденными методами. Если насосы установлены в подвале, они должны быть подняты на подставку или полку на высоту не менее 0,45 м над полом подвала.

4.6.1.18 В помещениях пищеблока и помещениях медицинского обслуживания рекомендуется установка бесконтактных смесителей для умывальников.

4.6.1.19 Производственное оборудование, моечные ванны, отвод воды от бассейна рекомендуется присоединять к системе канализации через гидрозатворы с разрывом струи. Уровень выпуска производственных стояков выполняется выше уровня выпуска бытовых стояков.

4.6.2 Отопление и вентиляция

4.6.2.1 Отопление, вентиляцию и кондиционирование воздуха интернатов следует предусматривать в соответствии с СП РК 4.02-101, СП РК 3.02-111, СП РК 4.02-105 и действующими нормативными документами.

4.6.2.2 Теплоснабжение интернатов предусматривают от тепловых сетей или индивидуальных котельных с использованием видов топлива, определяемых заданием на проектирование.

4.6.2.3 Наружные тепловые сети следует проектировать в соответствии с требованиями действующих нормативных документов.

При теплоснабжении от тепловых сетей рекомендуется предусматривать индивидуальные тепловые пункты с устройствами учета и регулирования теплопотребления.

4.6.2.4 На вводах тепловых сетей в здания следует предусматривать помещения для центральных или индивидуальных тепловых пунктов.

Высота помещений тепловых пунктов до низа выступающих конструкций должна быть не менее 2,2 м.

4.6.2.5 Не допускается размещение тепловых пунктов и насосных под медицинскими помещениями, помещениями пребывания учащихся, залами и т.п.

4.6.2.6 Для разных блоков зданий интернатов, в том числе для жилой и общественной частей, следует проектировать отдельные сети (отдельные ветви) теплоснабжения.

4.6.2.7 При проектировании систем отопления следует предусматривать возможность пофасадного их регулирования и отключения согласно заданию на проектирование.

4.6.2.8 В отопительный период температура воздуха предусматривается не менее:

а) в спальнях и учебных помещениях, кабинетах, лабораториях, библиотеке, в помещениях для культурно-массовых мероприятий и отдыха, в компьютерных классах, служебно-бытовых, стиральных от 18 °С до 22 °С;

б) в обеденных залах, буфетных, гладильных, сушильных, кладовых и бельевых 16 °С;

в) в физиотерапевтических кабинетах, кабинетах массажа 28 °С;

г) в медицинских помещениях, групповых, помещениях для переодевания, спальных групп детей, туалетных групп детей от 20 °С до 22 °С;

д) в учебных мастерских, в спортзале и комнатах для проведения секционных занятий, в рекреациях, в вестибюле и гардеробе, кухне, сушильных одежды и обуви от 15 °С до 17 °С;

е) в раздевалке спортивного зала от 19 °С до 23 °С;

ж) в помещениях с ванной бассейна 30 °С;

и) в душевых 25 °С;

к) в кабинетах врачей от 21 °С до 23 °С.

4.6.2.9 Относительная влажность воздуха предусматривается:

а) в спальнях помещений от 40 % до 55 %;

б) в помещениях пищеблока, постирочной и бассейна от 60 % до 70 %.

4.6.2.10 В нерабочее время в помещениях спортивных и зрительных залов рекомендуется предусматривать снижение температуры внутреннего воздуха до 5 °С с учетом быстрого восстановления нормируемой температуры воздуха к началу эксплуатации помещения.

4.6.2.11 Объем или кратность воздухообмена в помещениях интернатов рекомендуется предусматривать:

а) в спортивных залах - не менее 80 м³/ч на одного человека (по притоку и вытяжке);

б) в зрительном зале и кинозале - не менее 20 м³/ч на одного человека (по притоку и вытяжке);

в) в спальнях и кружковых помещениях - полуторакратный обмен воздуха в 1 ч.

4.6.2.12 Системы вытяжной вентиляции следует предусматривать в обеденном зале, в помещениях медицинского назначения, актовом зале, спортивных залах, бассейне, санитарных узлах и душевых.

4.6.2.13 Механическая приточно-вытяжная вентиляция должна быть предусмотрена в помещениях прачечной, гладильной, пищеблока, в спортивных залах и залах общевоспитательного назначения.

В других помещениях проектируют вентиляцию с естественным побуждением посредством открывающихся створок, фрамуг, а также специальных вентиляционных устройств, необходимых для постоянного притока наружного воздуха.

При соответствующем технико-экономическом обосновании рекомендуется предусматривать утилизацию тепла вытяжного воздуха.

4.6.2.14 Вытяжная вентиляция из палат изолятора должна осуществляться посредством индивидуальных отдельных воздушных каналов, исключающих перетекание воздуха по вертикали.

4.6.2.15 Выброс воздуха систем вытяжной вентиляции следует предусматривать на расстоянии не менее 10 м по горизонтали и 6 м по вертикали от окон жилой части и от решеток забора воздуха для приточных систем. Выбросы от вытяжных систем естественной вентиляции необходимо предусматривать за зоной ветрового подпора.

4.6.2.16 В интернатах с проектной мощностью до 200 человек допускается устройство вентиляции без организованного механического притока.

4.6.2.17 При выборе, размещении и монтаже оборудования приточно-вытяжных вентиляционных систем и воздухоотводов следует соблюдать санитарно-гигиенические требования.

4.6.2.18 Обходные дорожки вокруг бассейнов рекомендуется обогревать с поддержанием температуры поверхности в пределах от 26 °С до 30 °С.

Допускается не предусматривать обогрев дорожек в случае, если стены, граничащие с обходными дорожками, являются внутренними и обходные дорожки устраивают над теплым помещением (подвалом или техническим подпольем). В случае отсутствия обогрева дорожек они должны быть покрыты синтетическими ковриками с низкой теплопроводностью.

4.6.2.19 При использовании системы горячего водоснабжения для отопления помещений ванных комнат в качестве отопительных приборов рекомендуется предусмотреть полотенцесушители.

4.6.2.20 Удаление воздуха из жилых комнат, имеющих санузлы, следует предусматривать через санузлы с устройством переточных решеток в нижней части стен санузлов или дверных полотен.

4.6.2.21 При проектировании вытяжной вентиляции санитарных узлов предусматривают:

а) объединение вентиляционных каналов из санитарных узлов, располагаемых на разных этажах, в сборный вертикальный канал. Присоединение местного канала к сборному вертикальному каналу следует предусматривать не ближе чем через этаж. Местные каналы, присоединяемые к общим сборным каналам, должны быть оборудованы решетками, допускающими монтажную регулировку;

б) устройство горизонтальных чердачных сборных вентиляционных каналов (в этом случае не допускается объединение каналов из помещений, обращенных на разные фасады).

4.6.3 Электротехнические устройства

4.6.3.1 В зданиях интернатов следует предусматривать силовое электрооборудование, электрическое освещение, системы связи и передачи информации, систему видеонаблюдения, автоматическую пожарную сигнализацию и оповещение о пожаре в соответствии с требованиями СП РК 4.04-106, СП РК 2.04-103, СП РК 2.02-102, СП РК 2.04-104 и действующих нормативных документов.

4.6.3.2 Электротехнические устройства (в том числе системы связи) учебных корпусов школ-интернатов следует предусматривать в соответствии с СП РК 3.02-111.

4.6.3.3 В зданиях интернатных организаций рекомендуется предусматривать следующие системы связи, сигнализации и информации:

а) автоматической телефонной связи;

- от сооружений телекоммуникационной сети (в том числе с предоставлением доступа в интернет);

- от оборудования местной мини АТС, подключаемой к телекоммуникационной сети, с установкой телефонных аппаратов в помещениях: администрации, учительской, методического кабинета, библиотеки, медпункта, столовой, охраны - выполняемой в составе структурированной кабельной системы;

б) локальной сети передачи данных между оборудованием единого сервера локальной сети здания и персональными компьютерами в помещениях: администрации, учительской, классов, лабораторий, методического кабинета, библиотеки, медпункта, столовой, зрительного зала;

в) проводного радиовещания с установкой розеток в помещениях: администрации, учительской, методического кабинета, библиотеки, медпункта, столовой, охраны;

г) коллективного приема телевидения (эфирного, кабельного) по техническим условиям операторов связи города с оборудованием помещений: администрации, учительской, методического кабинета, библиотеки, учебных классов, зрительного зала, охраны;

д) электрочасофикации с размещением первичных электронных часов в учительской; вторичных - в вестибюлях, рекреациях, коридорах, залах и административных помещениях;

е) звукоусиления и озвучения, устанавливаемых в помещениях: зрительного зала, спортивных залов, бассейнов, зала столовой с присоединением к оборудованию локальных звукоусилительных комплексов;

ж) оповещения людей по сигналам ГО и ЧС;

и) диспетчеризации инженерного оборудования;

к) автоматической пожарной сигнализации и оповещения людей при пожаре с размещением систем приемно-контрольных приборов в помещении круглосуточной охраны и подключением системы к оборудованию пульта централизованного наблюдения - по выделенным каналам связи (по техническим условиям);

л) охранно-тревожной сигнализации в помещениях с хранением документов, материальных средств, дорогостоящего оборудования, лекарственных препаратов, с

выводом текущей информации на приемно-контрольные приборы в помещение круглосуточного поста охраны и возможностью подключения к оборудованию пульта централизованного наблюдения;

м) контроля и управления доступом людей в здание, с использованием оборудования видео - домофонной связи;

н) охранного телевидения (видеонаблюдения).

4.6.3.4 В интернатных организациях рекомендуется предусматривать доступ к сети интернет из компьютерных классов, библиотеки, кабинета руководства, учительской и из других помещений; это устанавливается заданием на проектирование.

4.6.3.5 В помещениях жилых ячеек необходимо предусматривать не менее одной штепсельной розетки с заземляющим контактом на каждые полные и неполные 6 м² площади помещений жилых ячеек.

4.6.3.6 Во всех помещениях зданий интернатов должна предусматриваться скрытая электропроводка. В кухнях, кладовых, туалетных и других подсобных помещениях допускается открытая электропроводка.

4.6.3.7 Для подключения диапроектора, кинопроектора, интерактивной доски и других технических средств обучения в помещениях классов, учебных кабинетов, лабораториях необходимо предусматривать установку не менее 3 штепсельных розеток: одна - у классной доски, другая - на противоположной от доски стене помещения, третья - на стене, противоположной окнам. В учебных помещениях следует устанавливать одну розетку с заземлением (в компьютерном классе и кабинете информатики - не менее пяти таких розеток) и предусмотреть локальную компьютерную сеть с выходом в интернет.

4.6.3.8 Электрощитовые следует размещать на первом этаже. Допускается размещение электрощитовой в подвале при условии низкого уровня грунтовых вод и устройства гидроизоляции от проникновения ливневых дождей.

4.6.3.9 В зданиях и помещениях интернатов необходимо предусматривать радиофикацию.

Радиоточки должны быть установлены в административных помещениях, кабинете врача, радиоузле, лабораториях и спальнях комнатах.

4.6.3.10 В зданиях также необходимо предусматривать радиоузел местного вещания с установкой радиоточек в вестибюлях, рекреационных помещениях, кинолекционных залах, кабинете директора, игротке, кружковых помещениях, лабораториях, спортивном зале и бассейне.

Установки звукоусиления следует предусматривать в зрительном и спортивных залах, форуме рекреационного центра и рекреационных помещениях.

4.6.3.11 Установка телефонов должна предусматриваться в помещении администрации, кабинетах врачей и заместителя директора по хозяйственной деятельности, в столовой, а также в служебных помещениях рекреационного центра. В зависимости от емкости телефонной сети населенных пунктов количество установленных телефонов может регулироваться техническим заданием.

4.6.3.12 Сети для приема телевизионного вещания, применения видеотехники и замкнутых систем телевидения следует предусматривать в помещении администрации,

кабинетах заместителя директора по хозяйственной деятельности, столовой и служебных помещениях рекреационного центра.

4.6.3.13 Помещения (места) установки радиоточек, установок звукоусиления, систем компьютерного и информационного оборудования определяются заданием на проектирование.

4.6.3.14 В жилых помещениях интернатов возможна установка настенных комбинированных светильников общего и местного освещения над каждой кроватью и предусматривается по одной двухполюсной штепсельной розетке с заземляющим контактом.

4.6.3.15 Управление электроосвещением общих мест (залов, фойе, коридоров, вестибюлей, лестниц и т.п.) и другим инженерным оборудованием, контроль за его работой следует осуществлять из помещения постоянного пребывания обслуживающего персонала, размещенного на первом этаже.

4.6.3.16 Установка электрочасов должна предусматриваться в вестибюлях, рекреационных помещениях, обеденном, а также на каждом этаже корпуса жилых ячеек.

Установку электрозвонков, управляемых от сигнальных электрочасов, необходимо предусматривать в вестибюлях и рекреационных помещениях

4.6.4 Искусственное освещение

4.6.4.1 Освещение помещений интернатов следует проектировать в соответствии с требованиями СП РК 2.04-104 и действующих нормативных документов.

4.6.4.2 Искусственное освещение помещений должно осуществляться системой общего равномерного освещения, соответствовать назначению помещения, быть достаточным, безопасным, не оказывать слепящего и другого неблагоприятного действия на детей и внутреннюю среду помещений.

4.6.4.3 Светильники следует оборудовать защитными конструкциями.

Нормируемые показатели искусственной освещенности основных помещений интернатов следует принимать по СП РК 2.04-104 и таблице 3 настоящего документа.

4.6.4.4 Для помещений, имеющих зоны с разными условиями естественного освещения и различными режимами работы, следует предусматривать раздельное управление освещением таких зон либо использование выключателей, регулирующих подачу напряжения.

4.6.4.5 Для общего освещения учебных помещений следует применять светильники преимущественно прямого и рассеянного света. Электросветильники в учебных помещениях школ-интернатов рекомендуется устанавливать рядами параллельно световым оконным проемам, при этом следует предусматривать раздельное включение рядов светильников. Ряды должны быть, по возможности, непрерывными или с разрывами, не превышающими 0,5 расчетной высоты. При освещении лампами накаливания должны использоваться подвесные светильники рассеянного света с высотой подвеса над рабочей поверхностью 1,9 м.

4.6.4.6 Общее локализованное освещение допускается применять в помещениях, где рабочие места расположены группами (различного рода мастерские, кабинеты домоводства, зона психологической разгрузки учащихся).

4.6.4.7 Для освещения классной доски рекомендуется применение светильников с несимметричным светораспределением, размещенных параллельно плоскости доски или непосредственно над доской, либо установленных на потолке. Допускается освещение классной доски светильниками прямого света, установленными наклонно.

Таблица 3 - Нормируемая освещенность в основных помещениях интернатов

Наименование помещений	Освещенность, лк, не менее	Поверхности, к которым относятся нормы освещения
Комната для отдыха и подготовки уроков	300	Горизонтальные - 0,8 м
Спальные комнаты	100	-
Комната дежурных воспитателей	100	-
Библиотека	300	Горизонтальные - 0,8 м
Кабинет врача	300	Горизонтальные - 0,8 м
Изолятор	200	Горизонтальные - 0,5 м

4.6.4.8 Для общего освещения кабинетов информатики и вычислительной техники следует применять светильники с защитными углами от 35° до 45°, размещенные по потолку рядами, параллельными светопроемам. Рабочие места с дисплеями должны располагаться между рядами светильников таким образом, чтобы линия зрения пользователей была параллельна световым линиям. При устройстве комбинированного освещения светильник местного освещения должен использоваться исключительно для освещения горизонтальной поверхности стола. Защитный угол светильника местного освещения должен быть не менее 40°.

4.6.4.9 Освещение спортивных залов следует предусматривать светильниками, устанавливаемыми на потолке вдоль боковых стен или наклонно по боковым стенам. Допускается предусматривать осветительные установки отраженного света. Для защиты от удара мячом светильники следует закрывать металлическими решетками.

4.6.4.10 Для освещения крытых бассейнов следует использовать светильники со степенью защиты от брызг с диффузными рассеивателями прямого или преимущественно прямого света, установленные на потолке или стенах над боковыми проходами. Места расположения светильников должны находиться в зоне, доступной для обслуживания.

4.6.4.11 В спальнях и палатах изолятора следует предусматривать устройства для дежурного (ночного) освещения, присоединенные к сети эвакуационного освещения.

4.6.4.12 Над каждым входом в здание или рядом с ним должны быть установлены светильники, обеспечивающие уровень средней горизонтальной освещенности.

Наружное осветительное оборудование здания объекта должно обеспечивать равномерный рассеянный свет территории. В вечернее время на территории участка, в том числе в санитарно-дворовых установках, предусматривают искусственное освещение исходя из нормы не менее 10 люкс.

4.7 Обеспечение доступности для маломобильных групп населения

4.7.1 Формирование среды, доступной для маломобильных групп населения, осуществляется в соответствии с требованиями СП РК 3.06-101, которые следует учитывать при:

а) планировочной организации земельного участка в части пешеходного движения и благоустройства;

б) организации входов в здание и коммуникационных путей внутри здания, в том числе устройств подъема выше первого этажа;

в) планировке отдельных помещений и групп помещений;

г) устройстве туалетов, мест обслуживания и отдыха;

д) разработке мероприятий пожарной безопасности.

4.7.2 Площадка при входах, доступная для маломобильных групп населения, должна иметь навес, водоотвод, а в зависимости от местных климатических условий - подогрев поверхности покрытия. Размеры входной площадки с пандусом - не менее 2,2 м × 2,2 м.

4.7.3 Ширину пространства для разворота на инвалидной коляске следует предусматривать не менее 1,8 м.

4.7.4 Тактильные средства, выполняющие предупредительную функцию на покрытии пешеходных путей на участке, следует размещать не менее чем за 0,8 м до объекта информации или начала опасного участка, изменения направления движения, входа и т.п.

4.7.5 Вдоль обеих сторон всех пандусов и лестниц, а также у всех перепадов высот горизонтальных поверхностей необходимо устанавливать ограждения с поручнями.

4.8 Охрана окружающей среды

4.8.1 Размещение, проектирование, строительство, реконструкция, ввод в эксплуатацию, эксплуатация, консервация и ликвидация зданий, оказывающих прямое или косвенное негативное воздействие на окружающую среду, осуществляются в соответствии с требованиями в области охраны окружающей среды. При этом должны предусматриваться мероприятия по охране окружающей и восстановлению природной среды.

4.8.2 При размещении, проектировании, строительстве, реконструкции, вводе в эксплуатацию, эксплуатации, консервации, демонтаже и сносе зданий следует обеспечивать благоприятное состояние окружающей среды, в том числе предусматривать:

а) сохранение, восстановление и (или) оздоровление окружающей среды;

б) снижение (предотвращение) вредного воздействия на окружающую среду;

- в) применение наилучших доступных технических методов, малоотходных, энерго- и ресурсосберегающих технологий;
- г) предотвращение аварий и иных чрезвычайных ситуаций;
- д) материальные, финансовые и иные средства на компенсацию возможного вреда окружающей среде;
- е) финансовые гарантии выполнения планируемых мероприятий по охране окружающей среды.

4.8.3 При планировании территории следует принимать меры по санитарной очистке, обезвреживанию и безопасному размещению отходов потребления, соблюдению нормативов предельно допустимых выбросов и сбросов веществ и микроорганизмов, а также по восстановлению природной среды, рекультивации земель, благоустройству территорий и иные меры по обеспечению охраны окружающей среды и экологической безопасности.

4.8.4 Все участки земли должны быть выровнены для предотвращения эрозии почвы и накопления застойных вод вблизи или внутри размещенных на них сооружений.

4.8.5 При разработке ландшафта рекомендуется максимально сохранять существующие зрелые здоровые деревья.

4.8.6 При проектировании плана озеленения рекомендуется отдавать предпочтения растениям, не требующим специального ухода и засухоустойчивым.

5 ЭНЕРГОСБЕРЕЖЕНИЕ И РАЦИОНАЛЬНОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ

5.1 Экономия энергии и сокращение расходов тепла

5.1.1 В целях достижения оптимальных технико-экономических характеристик и сокращения энергопотребления на отопление интернатных организаций рекомендуется предусматривать максимально компактные объемно-планировочные решения.

5.1.2 Рекомендуется предусмотреть в зданиях интернатов установки высокоэффективных альтернативных систем с технико-экономическим и экологическим обоснованием:

- а) децентрализованные системы энергоснабжения, основанные на энергии из возобновляемых источников;
- б) когенерация;
- в) системы отопления и охлаждения, централизованные или расположенные в зданиях;
- г) тепловые насосы.

5.1.3 С целью повышения энергоэффективности при проектировании интернатов следует предусмотреть:

- а) оптимизацию архитектурных форм здания с учетом возможного воздействия ветра;
- б) оптимальное расположение здания относительно солнца, обеспечивающее возможность максимального использования солнечной радиации;

в) увеличение термического сопротивления ограждающих конструкций здания (наружных стен, покрытий, перекрытий над неотапливаемыми подвалами) до технически возможного максимального уровня;

г) сведение к минимуму количества тепловой проводимости, имеющих в конструкции тепловых мостов;

д) обеспечение необходимой воздухоплотности конструкций здания относительно притока наружного воздуха;

е) повышение термического сопротивления светопрозрачных ограждающих конструкций до максимального технически возможного уровня;

ж) создание системы вентиляции для подачи свежего и удаления отработанного воздуха, распределения тепла в помещении и организации регенерации тепла вентиляционного воздуха.

5.1.4 Для возможности регулирования тепловлажностного комфорта в помещении следует применять:

а) термостатические элементы на отопительных приборах;

б) центральное регулирование параметров подаваемого тепло-холодоносителя;

в) центральное регулирование подачи наружного воздуха в помещение;

г) использование управляемых окон;

д) центральное регулирование системы кондиционирования;

е) индивидуальную подачу приточного воздуха на рабочее место с возможностью индивидуального регулирования.

5.1.5 Для обеспечения контроля и регулирования систем горячего и холодного водоснабжения (включая противопожарное), канализации, теплоснабжения, вентиляции, централизованного пылеудаления, холодоснабжения, противопожарной защиты следует предусматривать средства контрольно-измерительных приборов и автоматики. Рекомендуются также применение цифровых программируемых систем и устройств, фиксирующих в памяти проводимые регулировки и аварийные ситуации, в том числе и с возможностью распечатки характеристик и протоколов этих процессов. Связь периферийных устройств с центральными постами должна дублироваться.

5.1.6 Системы инженерного оборудования зданий интернатов должны иметь автоматическое и (или) ручное регулирование температуры воздуха в помещениях.

Системы отопления должны быть оснащены приборами для регулирования теплового потока при отсутствии детей в помещениях интернатов, при этом температура воздуха должна быть не ниже 15 °С.

5.1.7 Следует обеспечить теплоизоляцию и вентиляцию зданий (например, стены с воздушной прослойкой и теплоизоляция крыш, однокамерные или двухкамерные стеклопакеты, пассивное отопление и охлаждение).

5.1.8 В целях экономии электрической энергии, необходимой для обеспечения работы резервных источников горячего водоснабжения, отопления помещений и водоподготовки бассейна в интернатах, рекомендуется использование тепловых насосов.

5.1.9 Проектирование индивидуальных тепловых пунктов следует осуществлять с учетом погодного регулирования теплоносителя по температуре наружного воздуха и

коррекцией расходов тепла в системе отопления с установкой датчиков в наиболее характерных помещениях для доводки температуры теплоносителя.

5.1.10 При оборудовании индивидуальных тепловых пунктов следует применять:

а) пластинчатые теплообменники при независимой схеме присоединения, предусмотренной техническими условиями на присоединение тепловых сетей;

б) насосы с частотным регулированием числа оборотов при зависимой схеме присоединения, предусмотренной техническими условиями на присоединение тепловых сетей;

в) насосы с частотным регулированием числа оборотов для системы горячего водоснабжения;

г) регулирующие клапаны со скоростными электроприводами, с возвратными пружинами (в случае аварийного отключения электроэнергии).

Для закрытых систем горячего водоснабжения рекомендуется предусмотреть мероприятия по уничтожению аэробных бактерий с применением установок с ультрафиолетовым излучением.

5.1.11 Теплоизоляция всех трубопроводов, оборудования и арматуры в целях экономии энергоресурсов должна осуществляться по нормам, установленным для неотапливаемых помещений.

5.1.12 При проектировании системы управления освещением рекомендуется:

а) районирование пространства для обеспечения возможности включать и выключать свет по отдельности;

б) устройство датчиков движения, которые используются для автоматического отключения освещения.

5.1.13 При проектировании интернатов допускается применять более высокие требования, устанавливаемые заданием на проектирование и направленные на достижение более высокого энергосберегающего эффекта.

5.2 Рациональное использование природных ресурсов

5.2.1 Во время строительства для предотвращения образования свалок строительного мусора рекомендуется предусматривать утилизацию отходов на строительных площадках, предполагающую систему альтернативных вариантов переработки строительных отходов, таких как:

а) сортировка отходов на стройке, способствующая их повторному использованию, за счет чего происходит экономия материала и снижается общее количество отходов;

б) переработка отсортированных отходов (рециклинг);

в) сжигание отходов строительных материалов, при которой выделяется тепловая энергия, которую можно использовать.

5.2.2 С целью рационального использования водных ресурсов при развитии водохозяйственного комплекса следует предусматривать следующие меры:

а) внедрение ресурсосберегающих технологий систем водоснабжения;

б) расширение оборотного и повторного использования воды;

в) сокращение потерь воды на подающих коммунальных и оросительных сетях.

5.2.3 В процессе проектирования рекомендуется производить инженерно-геологические изыскания, при которых определяется качество и состояние поверхностного залегающего слоя.

Плодородный почвенный слой подлежит срезке для дальнейшего вывоза на благоустройство городских территорий. Оставшийся грунт складывается на границе площадки, а после завершения строительства используется для отсыпки на газонах.

5.2.4 При проектировании противоэрозионных мероприятий должно быть предусмотрено выполнение следующих главных требований по борьбе с эрозией почв:

а) в зонах водной эрозии - регулирование стока талых и ливневых вод, создание водоустойчивой поверхности почвы;

б) в зонах ветровой эрозии - создание ветроустойчивой поверхности почвы, уменьшение скорости ветра в приземном слое и сокращение размеров пылесборных площадей. Особое внимание должно уделяться повышению противоэрозионной устойчивости почвы и ее защите растениями или их остатками.

Приложение А
(информационное)

Состав объектов, обеспечивающих функциональные процессы интернатов различных типов, создаваемых на территории Республики Казахстан

Таблица А.1 - Состав объектов, обеспечивающих функциональные процессы интернатов различных типов

Наименования объектов	Виды интернатов				
	школа-интернат	санаторная школа- интернат	школа-интернат для детей из многодетных и малообеспеченных семей	интернат при общеобразовательной школе	примечание
1	2	3	4	5	6
1 Объекты обучения					
1.1 Начальное образование (Н - 1-4 классы)	+	+	+	+	
1.2 Основное среднее образование (НО - 1-10 классы)	+	+	+	+	

Таблица А.1 - Состав объектов, обеспечивающих функциональные процессы интернатов различных типов
(продолжение)

1	2	3	4	5	6
1.3 Общее среднее образование (общее среднее образование, техническое и профессиональное образование) (НОС - 1-11 (12) классы)	+	+	+	+	
1.4 Основное среднее и общее среднее образование (ОС - 5-11 (12) классы)	+	+	+	+	
1.5 Общее среднее образование (С - 11-12 классы)	+	+	+	+	
1.6 Лицей (Л - основное и общее среднее образование с углубленным изучением определенных направлений, в том числе естественнонаучный, физико-математический, языковой и др. профили)	-	-	-	- +	Следует деление классов на 2 - 4 подгруппы
2 Объекты проживания					
2.1 Помещения жилой ячейки:					
- для 1 - 4 классов (дневное пребывание)	+	- -	-	+	
- для воспитанников пятидневного пребывания	+	-	-	+	
- для воспитанников круглогодичного пребывания	+	+	+	+	

Таблица А.1 - Состав объектов, обеспечивающих функциональные процессы интернатов различных типов
(продолжение)

1	2	3	4	5	6
2.2 Дома квартирного типа					
- одноквартирного типа	$\frac{+}{+}$	$\frac{+}{+}$	$\frac{+}{+}$	$\frac{+}{+}$	В числителе - для воспитанников, в знаменателе - для сотрудников
- блокированного типа	$\frac{+}{+}$	$\frac{+}{+}$	$\frac{+}{+}$	$\frac{+}{+}$	
2.3 Дома гостиничного типа (СП РК 3.02-106)	$\frac{+}{+}$	$\frac{+}{+}$	$\frac{+}{+}$	$\frac{+}{+}$	В числителе - для воспитанников, в знаменателе - для сотрудников
2.4 Жилые здания до 4 этажей I-IV классов комфортности (СП РК 3.02-101)					
- многоквартирные дома	$\frac{+}{+}$	$\frac{+}{+}$	$\frac{+}{+}$	$\frac{+}{+}$	В числителе - для воспитанников, в знаменателе - для сотрудников
- общежития квартирного типа	+	+	+	+	
3 Объекты организации питания					
3.1 Пищеблок со столовой	+	+	+	+	

Таблица А.1 - Состав объектов, обеспечивающих функциональные процессы интернатов различных типов
(продолжение)

1	2	3	4	5	6
4 Объекты (помещения), способствующие воспитанию и развитию творческого потенциала и дарований					
4.1 Помещения для углубленного усвоения научных направлений (научно - познавательная работа)	*	*	+	+	В соответствии с заданием на проектирование; согласно СП РК 3.02-111, СП РК 3.02-120, СП РК 3.02-118.
4.2 Помещения для спортивных занятий (залы и сооружения)	+	+	+	+	
4.3 Помещения для трудового обучения	+	-	+	+	
4.4 Помещения для обучения военному делу	+	-	+	+	
4.5 Помещения для технического образования	+	*	+	+	
4.6 Помещения для обучения видам искусств (рисование, черчение, дизайн и т.д.)	+	+	+	+	
4.7 Гостиная для встреч детей с родственниками	+	+	+	+	
5 Объекты профессиональной подготовки, предусмотренные нормативами уполномоченного органа по образованию и науке Республики Казахстан					
5.1 Помещение для обучения общественно - полезному труду	+	*	+	+	В соответствии с заданием на проектирование; СП РК 3.02-111
5.2 Помещение для обучения обработке металла, древесины, тканей и их технологии	+	-	+	+	

Таблица А.1 - Состав объектов, обеспечивающих функциональные процессы интернатов различных типов
(продолжение)

1	2	3	4	5	6
5.3 Помещение для обучения кулинарному делу	+	*	+	+	
5.4 Помещение для обучения обслуживанию бытовой техники	+	*	+	+	
5.5 Помещение для обучения обслуживанию компьютерной техники	+	+	+	+	В соответствии с СП РК 3.02-111
6 Объекты отдыха культурного и развлекательного назначений					
6.1 Помещения для культурно-развлекательных мероприятий (зрительные залы, помещения клубного комплекса и т.д.)	+	+	+	+	В соответствии с требованиями СП РК 3.02-120 и СП РК 3.02-111
6.2 Кабинеты для информационно-познавательных программ (библиотеки, медиатеки с выходом в интернет, фото- и фонотеки, видео-теки и видео просмотровые залы)	+	+	+	+	
6.3 Кабинеты (залы) для плановых, профильных тематических мероприятий	+	+	+	+	
6.4 Локальные (классные) мероприятия	+	+	+	+	
7 Объекты лечебно-профилактического назначения					
7.1 Профилактические: кабинет врача и процедурный кабинет	+	+	+	+	В соответствии с требованиями СП РК 3.02-111

Таблица А.1 - Состав объектов, обеспечивающих функциональные процессы интернатов различных типов
(продолжение)

1	2	3	4	5	6
7.2 Лечебные: кабинеты специализированных врачей, лечебные палаты и процедурные кабинеты	+	+	+	-	и настоящего свода правил
7.3 Реабилитационные центры для воспитанников	-	+	-	-	
8 Объекты административно-хозяйственного и санитарно-бытового обслуживания					
8.1 Кабинет директора	+	+	+	+	В соответствии с требованиями СП РК 3.02-111
8.2 Кабинет зам. директора по учебно-воспитательной работе	+	+	+	+	
8.3 Кабинет коменданта (заместителя директора по хозяйственной деятельности и бухгалтера)	+	+	+	+	
8.4 Комната дежурного воспитателя	+	+	+	+	
8.5 Комната технического персонала	+	+	+	+	
8.6 Комната рабочих по обслуживанию здания	+	+	+	+	
8.7 Помещение для чистки и хранения одежды и обуви	+	+	+	+	
8.8 Помещение для чистки и хранения инвентаря	+	+	+	+	
8.9 Помещение для обработки и хранения продуктов	+	+	+	+	

Таблица А.1 - Состав объектов, обеспечивающих функциональные процессы интернатов различных типов
(продолжение)

1	2	3	4	5	6
8.10 Гардеробная	+	+	+	+	
8.11 Санитарно-бытовые помещения	+	+	+	+	
8.12 Здание хозяйственно-эксплуатационного блока	+	+	+	+	

Приложение Б
(информационное)

Примерные площади основных зон земельных участков негосударственных интернатов с учетом функциональных зон школьных территорий

Таблица Б.1 - Примерные площади основных зон земельных участков негосударственных интернатов с учетом функциональных зон школьных территорий

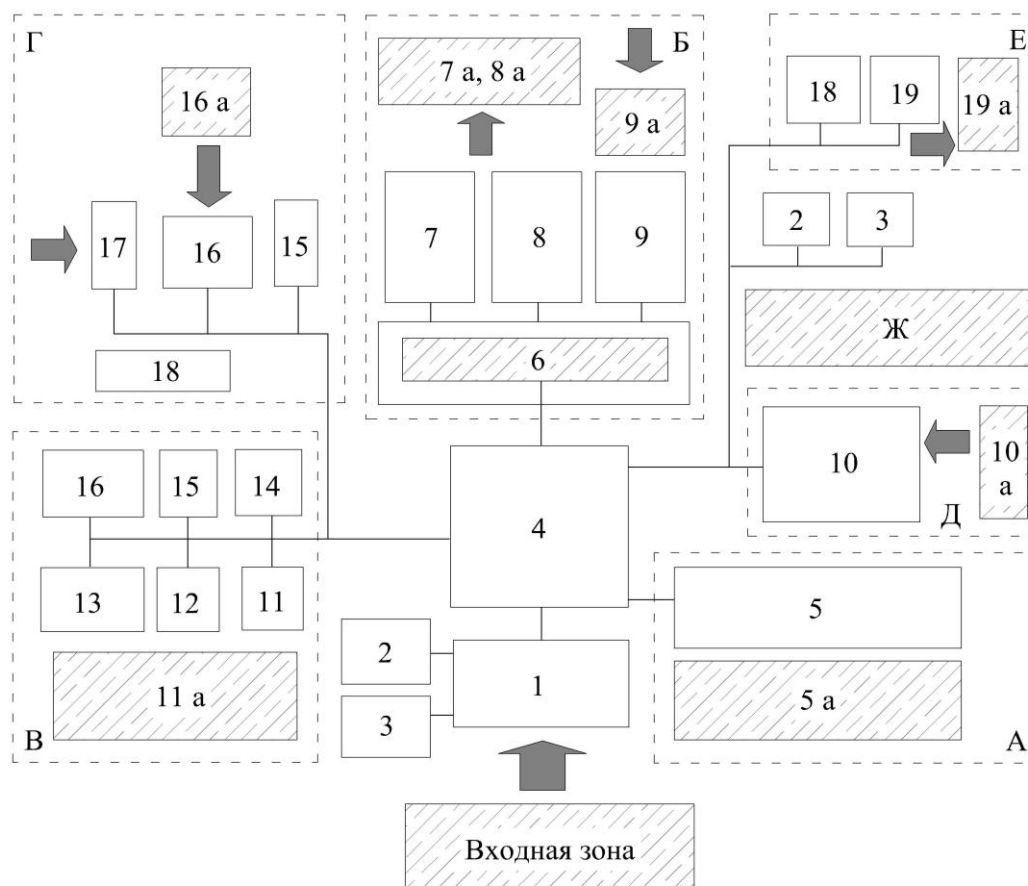
Функциональные зоны	Площадь м ² , не менее					
	<u>количество параллелей классов</u>					
	число классных групп					
	1	1	1	2	3	4
	4	10	12	24	36	24+24
1 Физкультурно-спортивные *	<u>1064 (1170)</u> 266	<u>7560 (8316)</u> 756	<u>7656 (8422)</u> 638	<u>8400 (9240)</u> 350	<u>10584 (11642)</u> 294	<u>10800 (11880)</u> 225
2 Учебно-опытные	<u>300</u> 75	<u>1400</u> 140	<u>1632</u> 136	<u>1968</u> 82	<u>2700</u> 75	<u>3456</u> 72
3 Отдыха	<u>600</u> 150	<u>980</u> 98	<u>1176</u> 98	<u>1920</u> 80	<u>2880</u> 80	<u>3840</u> 80
4 Хозяйственные	<u>624</u> 156	<u>700</u> 70	<u>672</u> 56	<u>864</u> 36	<u>1008</u> 28	<u>1056</u> 22
5 Начальной военной подготовки	1000	1000	1000	1000	1000	1000

Таблица Б.1 - Примерные площади основных зон земельных участков негосударственных интернатов с учетом функциональных зон школьных территорий (продолжение)

Функциональные зоны	Площадь м ² , не менее					
	<u>количество параллелей классов</u>					
	число классных групп					
	1	1	1	2	3	4
	4	10	12	24	36	24+24
Итого: <u>по зонам</u> , м ² на 1 класс (без учета площадей застройки, проездов и озеленения)	<u>3588 (3694)</u> 647	<u>11640 (12396)</u> 1064	<u>12106 (12902)</u> 928	<u>14152 (14992)</u> 548	<u>18172 (19230)</u> 477	<u>20152 (21232)</u> 399
Всего: на организацию, м ² на 1 класс га (без учета площадей застройки)		<u>2813</u> 2,03	<u>2840</u> 2,5	<u>2131</u> 3,75	<u>1515</u> 4,0	<u>1290</u> 4,54
* Чистая (нетто) площадь физкультурно-спортивных площадок, в скобках - с учетом проходов, подходов и межплощадочных пространств. Примечания 1 Для сблокированных школ-интернатов на 24 + 24 класса учебно-опытные зоны следует принимать отдельно для каждого учебного блока, а остальные зоны - едиными. 2 При строительстве зданий интернатов с уменьшенной наполняемостью классов площади основных зон участков определяются заданием на проектирование. 3 Земельные участки старших профильных интернатов (лицей и т.д.) принимаются по заданиям на проектирование с учетом сетевого обслуживания спортом учащихся окружающих общеобразовательных школ. 4 Дробью показаны: в числителе - площадь на зону, в знаменателе - площадь на класс.						

Приложение В
(информационное)

Схема санаторной школы-интерната

А - группа учебных помещений; Б - зона общественного центра; В - зона оздоровительного центра; Г - группа помещений, которую допускается размещать в отдельном корпусе; Д - жилая зона; Е - хозяйственная зона; Ж - зона озеленения.

1 - главный вестибюль; 2 - обслуживающие помещения; 3 - административные помещения;

4 - общественно-коммуникационные пространства (холлы, коридоры, атриумы, пассажи, лестницы и т.п.); 5 - учебные помещения; 6 - фойе общешкольного центра; 7 - физкультурно-оздоровительные помещения; 8 - помещения культурно-массового обслуживания; 9 - помещения общественного питания; 10 - жилые помещения; 11 - общие помещения медицинского отделения; 12 - помещения водолечения; 13 - физиотерапевтические процедурные кабинеты; 14 - помещения ЛФК; 15 - медицинский пункт и кабинеты врачей; 16 - приемное отделение; 17 - изолятор; 18 - технические помещения; 19 - хозяйственные помещения;
5 а, 7 а, 8 а, 9 а, 10 а, 11 а, 16 а, 19 а - открытые площадки.

Рисунок В.1 – Функциональная схема санаторной школы-интерната

Приложение Г
(обязательное)

Состав и площади административно-хозяйственных и санитарно-бытовых помещений

Таблица Г.1 - Состав и площади административно-хозяйственных и санитарно-бытовых помещений

В квадратных метрах

Наименование помещений	Площадь, не менее, при 1 параллельном классе
1 Кабинет директора (не более)	32
2 Приемная	12
3 Кабинет заместителя директора по учебно-воспитательной работе	15
4 Кабинет заместителя директора по административно-хозяйственной работе (коменданта) и бухгалтерия	12
5 Методический кабинет	45
6 Канцелярия	12
7 Комната дежурного воспитателя	10
8 Комната технического персонала	15
9 Кладовые:	
- новых вещей	15
- старых вещей	15
- мелкого инвентаря	15
10 Помещения кастелянши:	
- кастелянная с примерочной	16
- комната временного хранения вещей, подлежащих стирке и чистке	6
- кладовая хранения нательного белья	6
- комната для хранения чистого белья	12
- кладовая грязного белья	8
- кладовая хранения обуви	6

Таблица Г.1 - Состав и площади административно-хозяйственных и санитарно-бытовых помещений (продолжение)

В квадратных метрах

Наименование помещений	Площадь, не менее, при 1 параллельном классе
- кладовая хранения постельных принадлежностей	6
11 Помещение для починки белья и платья	8
12 Комната починки обуви	8
13 Комната глаженья и чистки	18
14 Постирочная	16
15 Сушильная	12
16 Разборочная	8
17 Гладильная	8
18 Архив	18
19 Помещение для хранения индивидуального спортивного инвентаря	0,1/воспитанник
20 Помещение для хранения мебели и мелкого инвентаря	15
21 Столярная мастерская	30
22 Парикмахерская	8
23 Санитарные узлы для персонала	3 + 3
24 Кабина личной гигиены женщин для персонала	3
25 Комната рабочих по обслуживанию здания	20
26 Комната охраны (с оборудованием системы видеонаблюдения)	14

Приложение Д
(обязательное)

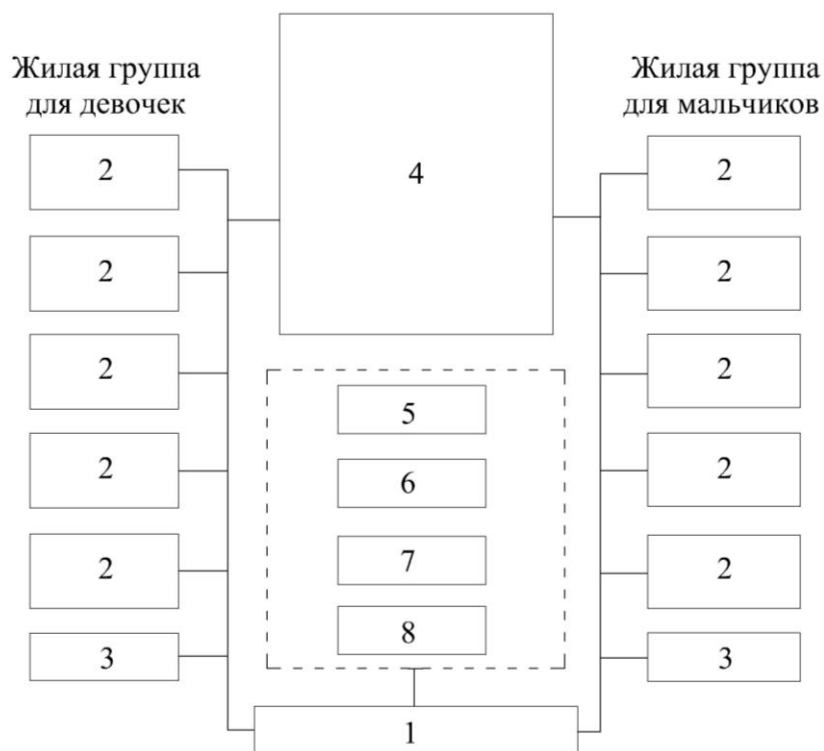
Состав и площади помещений жилой ячейки на 1 группу воспитанников

Таблица Д.1 - Состав и площади помещений жилой ячейки на 1 группу воспитанников

Наименование помещений в жилых ячейках	В квадратных метрах
	Площадь, не менее, на 10 воспитанников
1 Помещение для переодевания	18
2 Комната для сушки одежды и обуви	4
3 Игровая	2,5/воспитанник
4 Буфетные	-
5 Комната для индивидуальных занятий со специалистами (логопед, психолог)	9
6 Комната для отдыха (помещение) в свободное от занятий время	36
7 Комната для подготовки уроков	36
8 Жилые ячейки	4,0/воспитанник
9 Санитарный узел	0,8/воспитанник
10 Комната для стирки и сушки мелких вещей	6
11 Комната для глаженья и чистки одежды	5
12 Комната для хранения санок, другого игрового спортивного инвентаря	6
13 Комната для хранения личных и сезонных вещей (камера хранения с закрывающимися шкафами - ячейками на каждого воспитанника)	9
14 Комната дежурного воспитателя	9
15 Кабинет воспитателя 1 - 4 классов (размещать в пределах секций жилых ячеек)	18
16 Кабинет воспитателя 5 - 10 классов (размещать в пределах секций жилых ячеек)	24
17 Кабинет воспитателя 11 - 12 классов (размещать в пределах секций жилых ячеек)	24
18 Помещения для сменной одежды обслуживающего персонала и воспитателей	по заданию на проектирование
19 Комната гигиены девочек	4

Приложение Е
(информационное)

Схема жилой ячейки на две воспитательные группы

1 - прихожая; 2 - спальная комната; 3 - санитарный узел; 4 - комната дневного пребывания; 5 - комната воспитателей; 6 - помещение для хранения вещей; 7 - комната для глаженья и чистки одежды; 8 - кладовая.

Рисунок Е.1 - Функциональная схема жилой ячейки на две воспитательные группы

Приложение Ж
(информационное)

Примерный состав и площади помещений общевоспитательного назначения

**Таблица Ж.1 - Примерный состав и площади помещений
общевоспитательного назначения**

В квадратных метрах

Наименование помещений	Площадь, не менее
1 Универсальный зал (для спортивных занятий и общественных мероприятий) для воспитанников, в который входят:	291
- зал	162
- помещения для переодевания	18 × 2
- снарядная	16
- лыжехранилище	18
-эстрада	27
- кинопроекционная с радиоузлом	24
- инвентарная	8
2 Гостиная для встреч воспитанников с родственниками	16
3 Библиотека-абонемент	20 + 15
4 Медиатека с выходом в интернет	18
5 Мастерская производительного общественно-полезного труда	90
6 Мастерская для швейного дела	50
7 Кабинет домоводства	36 + 12
8 Комната дежурного воспитателя	6 × 2
9 Кружковые помещения	36 × 2
10 Помещения для индивидуальных музыкальных занятий	9
11 Помещения бассейна:	
- зал с ванной	10 м (12,5 м) × 6 м
-зона для переодевания	1,2 - на 1 воспитанника
- душевые	2 на 1 чел. (1 сетка на 3 занимающихся)
- туалеты	2 на 1 чел. (1 туалет на 4 душ. сетки)
- комната медсестры	9
- узел управления, хлораторная и лаборатория для анализа воды	8
- комната тренера	6

Приложение К
(информационное)

Примерный состав и площади помещений пищеблока-столовой

Таблица К.1 - Примерный состав и площади помещений пищеблока-столовой

В квадратных метрах

Наименование помещений	Типы зданий интернатов, площадь, не менее		
	на 100 мест	на 160 мест	на 210 мест
Обеденный зал	80	128	168
Кухня (на сырье)	18	35	46
Заготовочный цех	6	8	8
Цех мучных, кулинарных и булочных изделий	в соответствии с СП РК 3.02-121		
Овощной цех	9	9	9
Мясо - рыбный цех	6	8	8
Моечные (столовой, кухонной посуды и тары*)	8	12	16
Охлаждаемая камера с местом для фреоновой установки	10	10	10
Кладовая овощей	12	14	16
Кладовые сухих продуктов	18	18	20
Загрузочная - тарная	8	10	10
Гардеробная, бельевая, санузел и душевая для персонала	8	12	15
Комната хранения посуды	6	8	8
Топочная (для плит на твердом и жидком топливе)	5	6	6
* Разделенные неполными перегородками. Примечание - При возможности необходимо добавить цех первичной обработки овощей и холодный цех.			

Приложение Л
(обязательное)

Состав и размеры площадей помещений медицинского назначения

Таблица Л.1 - Состав и размеры площадей помещений медицинского назначения

В квадратных метрах

Наименование помещений	Площадь, не менее
1 Приемно-карантинное отделение:	105
- приемно-смотровая	6
- изоляционные палаты (двух инфекционных палат со шлюзом):	
- на 2 койки - 1	12
- на 1 койку - 1	6
- буфетная	4
- кабинет врача	18
- кабинет медсестры	9
- процедурная со стерилизационной	14
- прививочный кабинет (в случае, если проводятся профилактические прививки)	6
- физиотерапевтический кабинет	18
- стоматологический кабинет	12
2 Изолятор:	
- палаты на 3 места - 1	18
- палаты на 2 места - 2	24
- палаты на 1 место - 1	6
- палата типа «бокс» на 1 место с санитарным узлом и отдельным входом	15
- комната дежурной медсестры	9
- буфетная - раздаточная с помещением для мытья посуды	3 + 5
- ванная	3
- туалет и комната для дезинфицирующих средств и хранения инвентаря	6
- веранда	2,5/чел.
3 Кабинет психологической разгрузки	15
4 Санитарный узел персонала	3
5 Кабинет ЛФК	50

Приложение М
(обязательное)

Количество санитарных приборов в жилых комплексах интернатов

Таблица М.1 - Количество санитарных приборов в жилых комплексах интернатов

Наименование помещений	Измеритель	Площадь, м ² , не менее	Количество санитарных приборов
Туалеты и умывальные для девочек	1 воспитанник	0,35	1 унитаз на 5 девочек 1 умывальник на 4 девочки 1 ножная ванна на 10 девочек
Туалеты и умывальные для мальчиков	1 воспитанник	0,35	1 унитаз на 5 мальчиков 1 писсуар на 5 мальчиков 1 умывальник на 4 мальчика 1 ножная ванна на 10 мальчиков
Кабина личной гигиены для девочек	1 кабина	4	2 кабины на 15 девочек: - 1 гигиенический душ - 1 унитаз - 1 умывальник (биде или с поддоном и гибким шлангом)
Душевые кабины	1 кабина	1,6	1 душевая сетка на 10 спальных мест
Ванны	1 место	3	1 ванна на 10 спальных мест
Помещения для переодевания	1 место	0,8	2 места на одну душевую сетку (по 0,5 м длины скамейки на место)
Туалеты при душевых и ваннах	1 туалет	2	1 унитаз 1 умывальник в шлюзе при туалете

УДК 727.1.011.(083.74)

МКС 91.040.10; 91.040.30

Ключевые слова: интернат при общеобразовательной школе, школа-интернат общего типа, военная школа-интернат, организация системы среднего образования, проектирование интернатов.

Ресми басылым

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ӨНЕРКӘСІП ЖӘНЕ ҚҰРЫЛЫС
МИНИСТРЛІГІ ҚҰРЫЛЫС ЖӘНЕ ТҰРҒЫН ҮЙ-КОММУНАЛДЫҚ
ШАРУАШЫЛЫҚ ІСТЕРІ КОМИТЕТІ**

**Қазақстан Республикасының
ЕРЕЖЕЛЕР ЖИНАҒЫ**

ҚР ЕЖ 3.02-112-2013*

ИНТЕРНАТТЫҚ ҰЙЫМДАРДЫҢ ҒИМАРАТТАРЫ

Басылымға жауаптылар: «ҚазҚСҒЗИ» АҚ

050046, Алматы қаласы, Солодовников көшесі, 21

Тел./факс: +7 (727) 392-76-16 – қабылдау бөлмесі

Издание официальное

**КОМИТЕТ ПО ДЕЛАМ СТРОИТЕЛЬСТВА И ЖИЛИЩНО-КОММУНАЛЬНОГО
ХОЗЯЙСТВА МИНИСТЕРСТВА ПРОМЫШЛЕННОСТИ И СТРОИТЕЛЬСТВА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

**СВОД ПРАВИЛ
Республики Казахстан**

СП РК 3.02-112-2013*

ЗДАНИЯ ИНТЕРНАТНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ

Ответственные за выпуск: АО «КазНИИСА»

050046, г. Алматы, ул. Солодовникова, 21

Тел./факс: +7 (727) 392-76-16 – приемная